

Van Strijen (Zevenbergen, Wioldrecht, Tolloysen)

door
B. de Keijzer

Inleiding

In zijn serie 'Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland' heeft Obreen in 1932 en 1933 een publicatie gewijd aan 'De heeren van Putten en Strijen' met gebruikmaking van archiefbronnen.¹ Hierbij is in een kort hoofdstukje aandacht besteed aan de 'Genealogie der heeren van Strijen tot op de vereeniging met Putten'.² Hierna volgden in dit kader de publicaties van Van Rheineck Leyssius in 1933 over de oorsprong van de Almonde's,³ en in 1935 over de Heren van Zevenbergen.⁴ Deze jongere tak is door Van Rheineck Leyssius matig uitgewerkt en behoeft daarom nader onderzoek. Daarna verscheen van zijn hand in 1937 nog een interessant artikel over het nageslacht van heer Willem, heer van Strijen.⁵ Het betreft hier de nazaten van heer Thielman, ver Machtildenzoon.

Hoek heeft in 1973 aandacht besteed aan de afkomst van het geslacht Van Almonde en kwam in tegenstelling tot Van Rheineck Leyssius tot de conclusie dat de oudste vertegenwoordiger van dit geslacht, Jan van Almonde, een bastaard is van Willem V van Strijen.⁶

In 1993 heeft Zondervan in zijn studie naar 'de vrouwen van Randerode en Zandenburg (Veere)' aandacht besteed aan de familie Van Strijen.⁷ Ten slotte bleek dat behalve de hiervoor genoemde Jan van Almonde er nog een bastaard van Willem V van Strijen te zijn, namelijk Willem van der Weede. Over deze Willem van der Weede en zijn nazaten heb ik zelf in 1996 een publicatie het licht doen zien.⁸

Het nageslacht van de heren Van Zevenbergen bleek omvangrijker te zijn dan in de literatuur te vinden is. Jongere takken zoals Van Wioldrecht en Van Tolloysen, maar ook Van Gageldonk en Hambroek, zijn nauwelijks beschreven. Weliswaar heeft Boeren in 1959 een publicatie gewijd aan de geschiedenis van de heerlijkheden Hambroek en Gageldonk,⁹ maar is genealogisch van

---

¹ Henri Obreen, Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland. De heeren van Putten en van Strijen, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 50 (1932), kolom 291-300, 322-328, 366-372; jrg. 51 (1933), 8-10, 52-55.

² Obreen, Putten en Strijen-1, kolom 325-327.

³ Th. van Rheineck Leyssius, Striana. De oorsprong der Almonde's, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 51 (1933). De in deze publicatie voorgestelde afstamming van Jan van Almonde van heer Aernt Wiscaert van Dubbelmonde is onjuist gebleken.

⁴ Th. van Rheineck Leyssius, Striana. De eerste Heeren van Zevenbergen, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 53 (1935); Th. van Rheineck Leyssius, Aanvullingen op Striana II, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 63 (1945-1946), kolom 69-72.

⁵ Th. van Rheineck Leyssius, Het nageslacht van Hr. Willem Heer van Striene en zijne tweede echtgenoot Ver Mathilde, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 55 (1937), kolom 440-442.

⁶ C. Hoek, Pernis zonder Olie (Fragmentgenealogie Van Almonde), in: *Holland Regionaal-Historisch Tijdschrift* jrg. 5 (1973), no. 4.

⁷ J.W. Zondervan, De vrouwen van Randerode en Zandenburg (Veere), in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 110 (1993), kolom 475-517.

⁸ B. de Keijzer, Een bastaardtak van de Heren van Strijen (Fragmentgenealogie Van der Weede), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 51 (1996).

⁹ P.C. Boeren, Hambroek en Gageldonk, in: *Jaarboek De Oranjeboom* 12 (1959), blz. 119-137.

weinig waarde.¹⁰ De oorzaak is dat van jongere takken over het algemeen veel minder gegevens beschikbaar zijn.

Er is van afgezien om de in de oorkonden optredende getuigen waarvan een vermoeden is dat ze wellicht via vrouwelijke lijnen in verwantschap staan uit te zoeken.

Ook de familie Van Dubbelmonde, die eveneens de drie kruisjes in hun wapen voeren, is buiten beschouwing gelaten. Er zijn vele families die in hun wapen de drie kruisjes voeren en waarvan een verwantschap met het geslacht Van Strijen niet vast staat. Evengoed kan sprake zijn van een streekwapen.

Vroege vermeldingen zowel in de literatuur als op internet van personen met de toenaam Van Strijen zonder aantoonbaar, genealogisch verband zijn buiten beschouwing gelaten. Zoals de volgende twee oorkonden. In de eerste oorkonde treedt op Hilzondis, gravin van Strijen, 1 juni 992,¹¹ en in de tweede oorkonde wordt genoemd Beatrix, vrouwe van Strijen, 2 november 1199.¹² Beiden oorkonden zijn een falsificatie uit het begin van 17^e eeuw.¹³

Het kan zijn dat door de veelheid aan vermeldingen in de bronnen en literatuur een belangrijke akte niet is meegenomen en/of over het hoofd is gezien. Persoons- en geografische namen zijn daar waar mogelijk genormaliseerd.

Emmen, 2026 (afgesloten 24 april).¹⁴

Het ambacht Strijen

De hoge heerlijkheid Strijen was in het begin een allodium, dat wil zeggen dat het een vrij eigen goed was dat niet leenroerig was aan de graaf van Holland of de hertog van Brabant. Het oude gebied van Strijen bestond uit het noordelijke deel van het huidige Noord-Brabant, bestaande uit Niervaart (Klundert), Zevenbergen en het aangrenzende gebied beneden de Oude Maas (afb. 1). Later maakte dit door huwelijk deel uit van de heerlijkheid Putten en Strijen. Het zuidelijk deel bestond uit Breda en Bergen op Zoom.¹⁵

In 1200 kwam daar verandering in. Op 3 november 1200 treffen Hendrik I van Brabant en Dirk VII, graaf van Holland, een territoriale regeling als beëindiging van een langdurig geschil omtrent het gebied Strijen. De graaf wordt 'noodgedwongen' leenman van de hertog voor het gebied tussen Waalwijk en de Striene, dat wil zeggen het oude landschap Strijen. Tegelijkertijd doet hij afstand op aanspraken op Breda c.a. De graaf wordt tevens leenman van het ten noorden van de Maas gelegen helft van de Grote Waard, dat niet tot Strijen behoorde. Hierbij wordt uitdrukkelijk bepaald dat dit in ruil is voor het gebied 'ultra versus Selandiam' (= meer in de richting van Zeeland), dus over de Striene.¹⁶

---

¹⁰ G.A. Klein, Het geslacht Van der Beversluis, in: *GTMWB* jrg. 25 (2001).

¹¹ OBNB II-1 no. 892, d.d. 1-6-992.

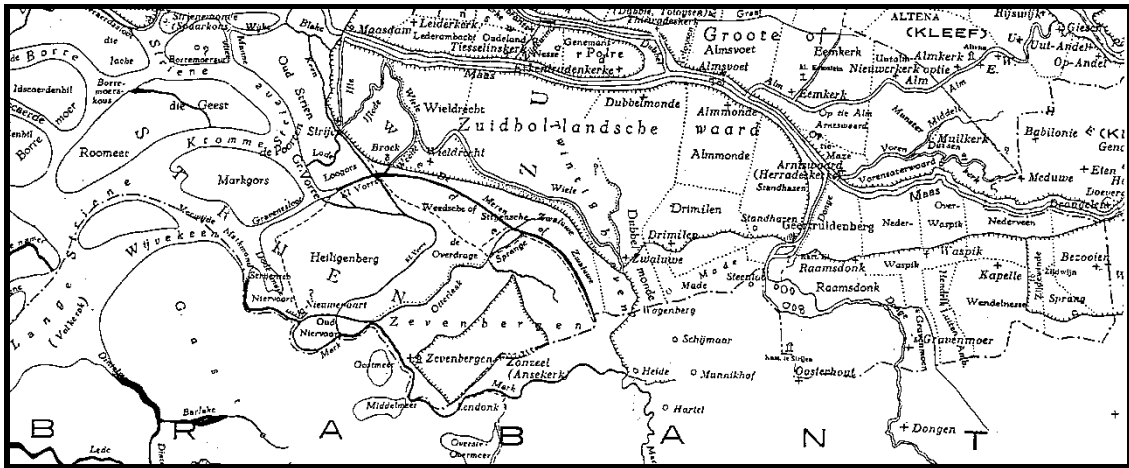
¹² OBNB II-1 no. 927, d.d. 2-11-1199.

¹³ M. Dillo en G.A.M. van Syngel, De valse schenkingsoorkonden van Beatrix van Strijen (1199). Een diplomatisch onderzoek, in: *Van Blauwe Stoep tot Citadel* ('s-Hertogenbosch, 1988).

¹⁴ Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmasters@onsvoorgeslacht.nl

¹⁵ Taxandria jrg. 38 (1931), blz. 301 e.v.; Ned. Leeuw jrg. 49 (1931), kolom 330-331.

¹⁶ OHZ I no. 244, d.d. 3-11-1200.

Afb. 1. Holland ten zuiden van de Maas omstreeks 1300.

*Het huis te Strijen*¹⁷

Het huis te Strijen was in zijn soort één de van de grotere kastelen en gelegen onder Oosterhout. Willem IV van Strijen liet ten tijde van de slag bij Woeringen het huis bouwen, zoals blijkt uit de volgende passage ‘Omstreeks de slag bij Woeringe doe men den toirne ende zale ende kapelle ende alle die woninge dair maeckte’. De slag bij Woeringen vond plaats op 5 juni 1288.

Afb. 2. De ruïne van het huis Strijen bij Oosterhout.

¹⁷ Oirschot, Kastelen Noord-Brabant, blz. 221.

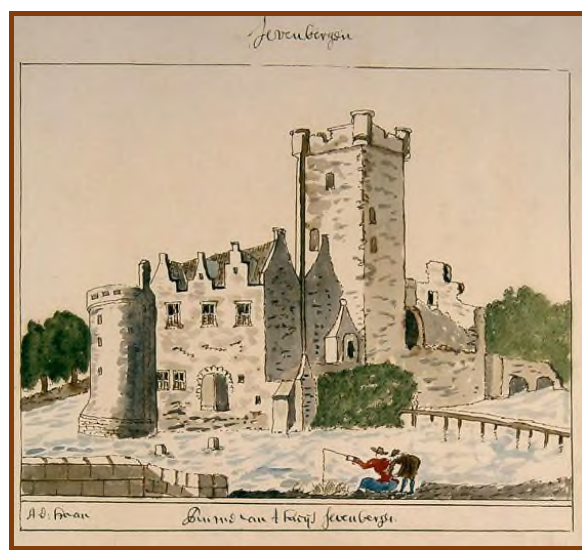
Het kasteel werd gebouwd met een rechthoekig grondplan en stond op de grens van het graafschap Holland en het hertogdom Brabant. Oorspronkelijk bestond het uit een hoofdburcht met een voorburcht en omringt door een enkele gracht.

In 1321 kreeg Willem van Duvenvoorde het kasteel in pacht. Hij liet het verbouwen, legde een tweede watergracht aan. In vervolg was dit kasteel zijn hoofdresidentie. Het kasteel had drie verdiepingen. De toren, waarvan nu nog een deel resteert, had er zelfs zes (afb. 2).

Het kasteel Zevenbergen

Het kasteel Zevenbergen werd ca. 1290 gebouwd, en bevond zich nabij de huidige markt te Zevenbergen. Het nu nog bestaande, maar zeer sterk verbouwde Huis Luchtenburg, aldaar was de neerhof van het kasteel (afb. 3).

In 1427 werd het tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten door Philips de Goede ingenomen.

Afb. 3. Ruïne van het huis Zevenbergen.
(Abraham de Haen)

De vrouwe van Randenrode

Nicolaas van Putten stelt op 25 november 1294 Hadewig, zuster van zijn vrouw Aleida, in het bezit van 200 pond Hollands aan jaarlijkse renten die haar door wijlen haar vader, heer Willem van Strijen, en wijlen haar moeder waren toegewezen, in ruil waarvoor Hadewig afziet van verdere aanspraken op de erfenissen van haar ouders en haar grootmoeder, de vrouwe van Randenrode, ten behoeve van Nicolaas en Aleid.¹⁸ Op dezelfde dag bevestigt Hadewig, dochter van wijlen Willem van Strijen, dat zij ten behoeve van haar zuster Aleida afstand heeft gedaan van haar rechten op de nalatenschap.¹⁹

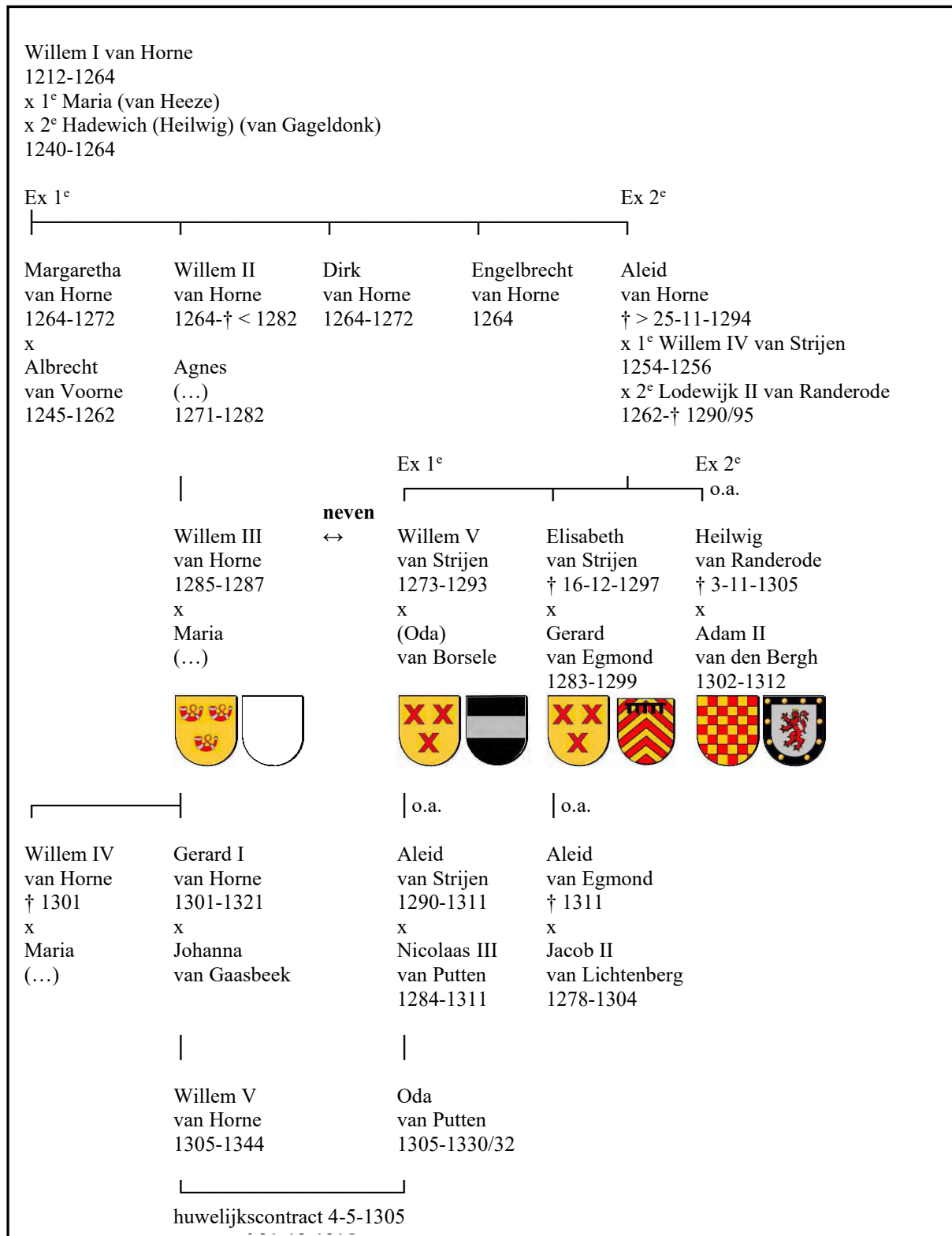
Zondervan heeft zich bezig gehouden met het vaststellen van de identiteit van de 'vrouwe van Randerode'.²⁰ Een belangrijk uitgangspunt daarbij was dat de 'vrouwe van Randerode' twee kleindochters met de voornaam Aleid heeft gehad. Het was daarom niet moeilijk om in Aleid, de vrouw van Lodewijk II van Randenrode, heer van Liedberg (1263), heer van Randenrode

¹⁸ OHZ V no. 2944, d.d. 25-11-1294.

¹⁹ OHZ V no. 2945, d.d. 25-11-1294; Van der Gouw, Van Putten-2, no. 29, d.d. 23-11-1294.

²⁰ Zondervan, Van Borsele, kolom 485-494.

(na 1269), de vaderlijke grootmoeder te zien van Aleida van Strijen, echtgenote van Nicolaas III van Putten.²¹

Geneagram 1. De verwantschap tussen de heren van Strijen en van Horne en Altena.

²¹ B. de Keijzer, *Van Waterland (Persijn – Putten)* (Emmen, 2024). Gepubliceerd op HoGenDa.

De vraag tot welk geslacht Aleid, vrouwe van Randenrode, behoorde, heeft hij niet afdoende kunnen beantwoorden. Wel wees hij er op dat het goed ‘Randerode’, gelegen in de parochie Almonde, niet afhing van de heerlijkheid Randenrode en waarschijnlijk een allodiaal goed was.²² Indien echter het ‘goed Randerode’ tot de bezittingen van Aleid, vrouwe van Randerode, behoorde en door langdurig eigendom daar haar naam aan is verbonden, hebben we hier mogelijk te maken met een goed dat tot haar ‘medegave’ (huwelijksgift) behoorde.

Zondervan heeft kennelijk het bestaan van de volgende twee oorkonden niet geweten. Op 28 maart 1283 erkent graaf Floris V dat heer Willem van Horne en Altena, ridder, ten overstaan van hem het bewijs heeft geleverd dat hij een aantal rechten van hem in leen houdt, etc., waarbij o.a. als getuige optreedt ‘dominus Willemus de Striene, militis’.²³ Willem van Horne, heer van Altena, ridder, verkoopt op 2 februari 1285 aan zijn *neef* heer Willem, heer van Strijen, de helft van de tienden, die hij bezit in ‘Vorensater Waert’, met de bepaling dat hij die tienden tegen Pasen volgend jaar eventueel kan terugkopen voor 70 pond Hollands.²⁴

Willem V van Strijen is dus een neef van Willem III van Horne. Met andere woorden Aleid, vrouwe van Randenrode, behoort tot de familie Van Horne. De gevolgtrekking is dat zij in eerste echt getrouwd is geweest met Willem IV van Strijen, en in de tweede echt met Lodewijk II van Randenrode (geneagram 1).

Gezien de naamgeving van haar oudste dochter, Heilwig, bij haar tweede man, is zij een dochter van Willem I van Horne, heer van Horne en Altena, vermeld 1212-1264, uit diens tweede huwelijk met Hadewich (Heilwig), vermeld 1240-1264. Vermoedelijk was Hadewich een lid van het geslacht Van Gageldonk.²⁵

Heraldiek

Van Leeuwen (1685) vermeldt in ‘Batavia Illustrata’ dat het wapen van Almonde eerst geweest is ‘3 Gulde Saultoirs op Sabel’ (in zwart drie gouden schuinkruisjes), gelijk Jan van Almonde, ridder, die anno 1399 voerde. Hij vervolgt hierna dat zijn kinderen ‘quartieren’ met Teylingen, en dat ‘die van Almonde’ het volle wapen van Strijen hebben aangenomen, te weten ‘drie Saultoirs van Keel op Goud’ (in goud drie rode schuinkruisjes), nadat de families Van Zevenbergen, Besoyen, Zijdewinde, Drimmelen, Dubbelmonde, Wioldrecht, allen uit het huis van Strijen gesproten, waren uitgestorven.²⁶ Rietstap (1890) heeft dit overgenomen.²⁷

Het geslacht van Almonde is voortgekomen uit Jan van Almonde, een bastaard Willem V van Strijen. Een kleinzoon, Jan van Almonde (1361-1384), voerde blijkens zijn zegel in 1380 drie schuinkruisjes waaroverheen een schuinstaak. Diens zoon Jan van Almonde is in 1402 ridder. Met hem zal bedoeld zijn degene, die in 1399 ridder is, en kennelijk – los van de kleurstelling – het volle wapen Strijen is gaan voeren. De informatie, die Van Leeuwen verstrekt, evenals de kleuren van het eerder gevoerde wapen, is niet in een oorspronkelijke bron teruggevonden. Wel blijkt uit latere gegevens dat de familie Van Almonde het volle wapen, te weten in goud drie rode schuinkruisjes, is gaan voeren. Het is hoogst twijfelachtig of er een sprake is geweest van kleurverandering. Afgezien daarvan is de tak Van Zevenbergen in 1399 niet uitgestorven.

Willem V van Strijen had nog een bastaard, die naar het zich laat aanzien ouder is dan de hiervoor genoemde Jan van Almonde, genaamd Willem van der Weede. Noch van hem noch

²² Zondervan, Van Borsele, kolom 490.

²³ OHZ IV no. 2102, d.d. 28-3-1283.

²⁴ OHZ IV no. 2196, d.d. 2-2-1285.

²⁵ B. de Keijzer, *Van Tilburg* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

²⁶ Van Leeuwen, *Batavia Illustrata*, blz. 845.

²⁷ Rietstap, *Wapens*, blz. 284.

van zijn nazaten is een zegel bekend, zodat niet vastgesteld kan worden welke breuk – om de bastaardij aan te geven – zij in hun wapen hebben gevoerd.

In het wapenboek van de heraut Gelre staat het wapen van de heren van Zevenbergen afgebeeld, dat omschreven kan worden als drie rode schuinkruisjes in een zilver (zwart uitgeslagen) veld. Met een gekroonde (zilver/rode) helm met als helmteken twee omhoog staande adelaarspoten van rood en zilver met in de klauwen een hart van zilver en rood.²⁸

Het geslacht Van Strijen en daaruit gesproten families voeren als wapen:

1. *Strijen*: in goud drie rode schuinkruisjes.²⁹
2. *Almonde*: in goud drie rode schuinkruisjes.³⁰
3. *Zevenbergen*: in zilver drie rode schuinkruisjes.³¹
4. *Wieldrecht*: in blauw drie gouden schuinkruisjes.³²

Families, die drie schuinkruisjes in hun wapen voeren, komen in de heerlijkheid Strijen vaak voor. Dat wil niet zeggen dat ze allemaal in genealogisch verband staan met het geslacht Van Strijen. Er kan – zoals hiervoor al is aangegeven – sprake zijn van een streekwapen.

Hieronder volgt een opsomming van families, die als wapen drie schuinkruisjes voeren:

1. *Besoyen*: in blauw drie zilveren schuinkruisjes.³³
2. *Dubbelmonde*: in zilver drie zwarte schuinkruisjes.³⁴
3. *Drimmelen*: in zwart drie gouden schuinkruisjes.³⁵
4. *Zijdewinde*: in blauw drie gouden schuinkruisjes.³⁶

Aangetrouwde families:³⁷

1. *Bergh*: in zilver een rode klimmende leeuw, goud gekroond, genageld en getongd, met in een zwarte schildzoom tien gouden bolletjes (4:2:2).³⁸
2. *Beveren*: in blauw een zilveren klimmende bever.³⁹
3. *Cralingen*: in goud een achtpuntige rode ster.⁴⁰
4. *Cruiningen*: in goud drie zwarte palen.⁴¹
5. *Heesbeen*: in rood een gouden wiel.⁴²
6. *Moordrecht*: in rood een zilveren achtpuntige ster.⁴³
7. *Randenrode*: geschaakt van rood en goud.⁴⁴

---

²⁸ Van Helmont, Wapenboek Gelre, blz. 197 en 340.

²⁹ Rietstap, Wapens, blz. 400.

³⁰ Rietstap, Wapens, blz. 284.

³¹ Rietstap, Wapens, blz. 394.

³² Rietstap, Wapens, blz. 415.

³³ B. de Keijzer, De kwartierstaat Van Dalem van Dongen-Van Besoyen, in: *Kwarstatenboek 2000* (Rotterdam/'s-Gravenhage, 2000), blz. 212-213. Een uitgave van het Koninklijk Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

³⁴ Rietstap, Wapens, blz. 323.

³⁵ Rietstap, Wapens, blz. 323.

³⁶ Rietstap, Wapens, blz. 420.

³⁷ Behalve de wapens, die eerder beschreven zijn, in deze reeks publicaties over middeleeuwse families.

³⁸ CBG, Heraldische Databank.

³⁹ Tekening Beveren-kapel (zie ook: Balen, Dordrecht, blz. 955. Aldaar 'in rood een zilveren balk, beladen met een zwarte gaande bever, goud gekroond').

⁴⁰ Rietstap, Wapens, blz. 314.

⁴¹ Rietstap, Wapens, blz. 315.

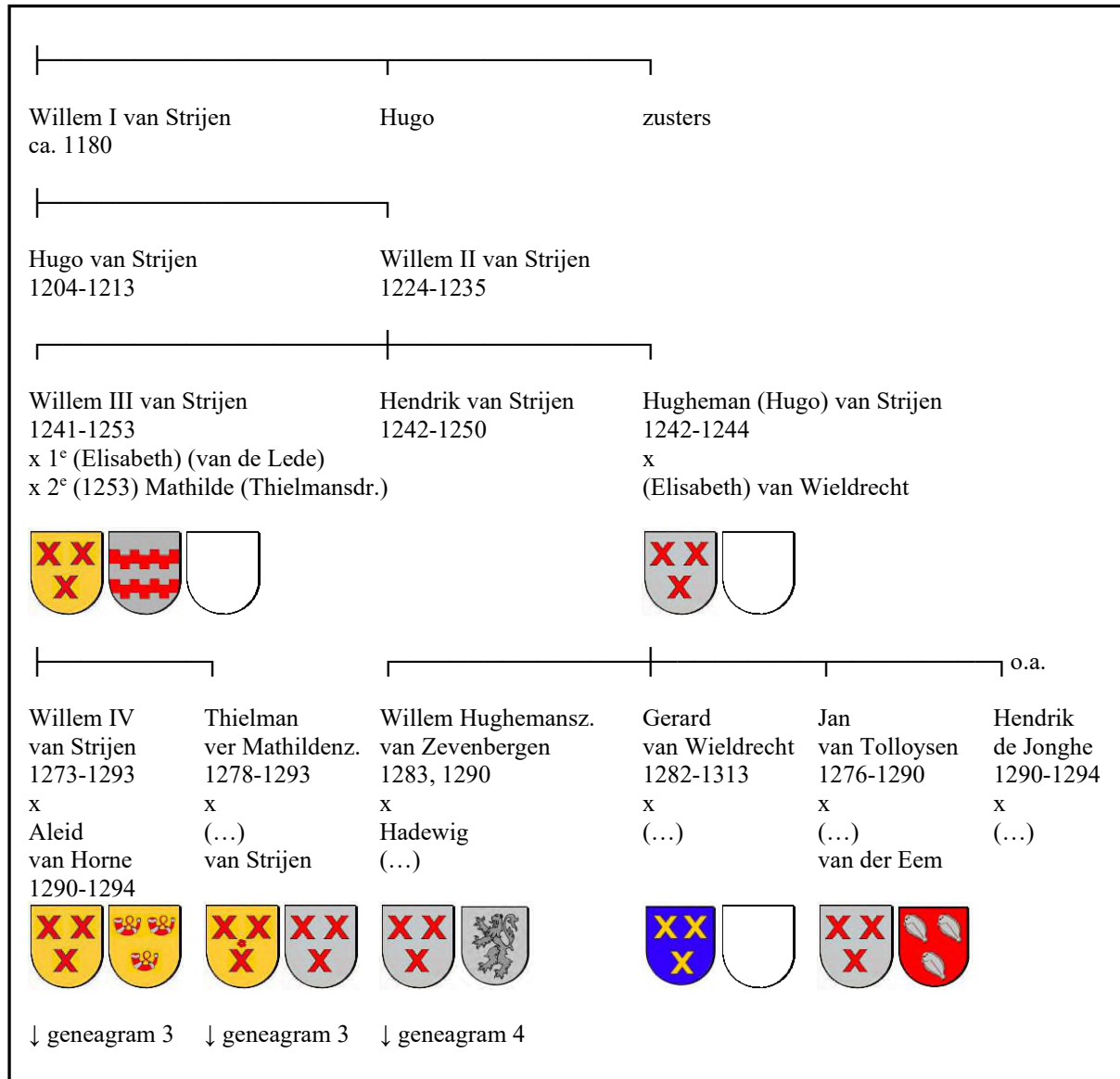
⁴² Rietstap, Wapens, blz. 342.

⁴³ Rietstap, Wapens, blz. 369.

⁴⁴ Zondervan, Van Borsele, kolom 491.

8. *Spangen*: in goud een blauwe dwarsbalk, vergezeld van drie blauw-getongde rode leeuwenkoppen.⁴⁵
9. *Weede*: in zilver zes rode Franse lelies (3:2:1).⁴⁶
10. *Wesemael (Merksem)*: in rood drie gouden Franse lelies (2:1).⁴⁷

Hierna volgt een overzicht van de oudste generaties van de familie Van Strijen (geneagram 2).

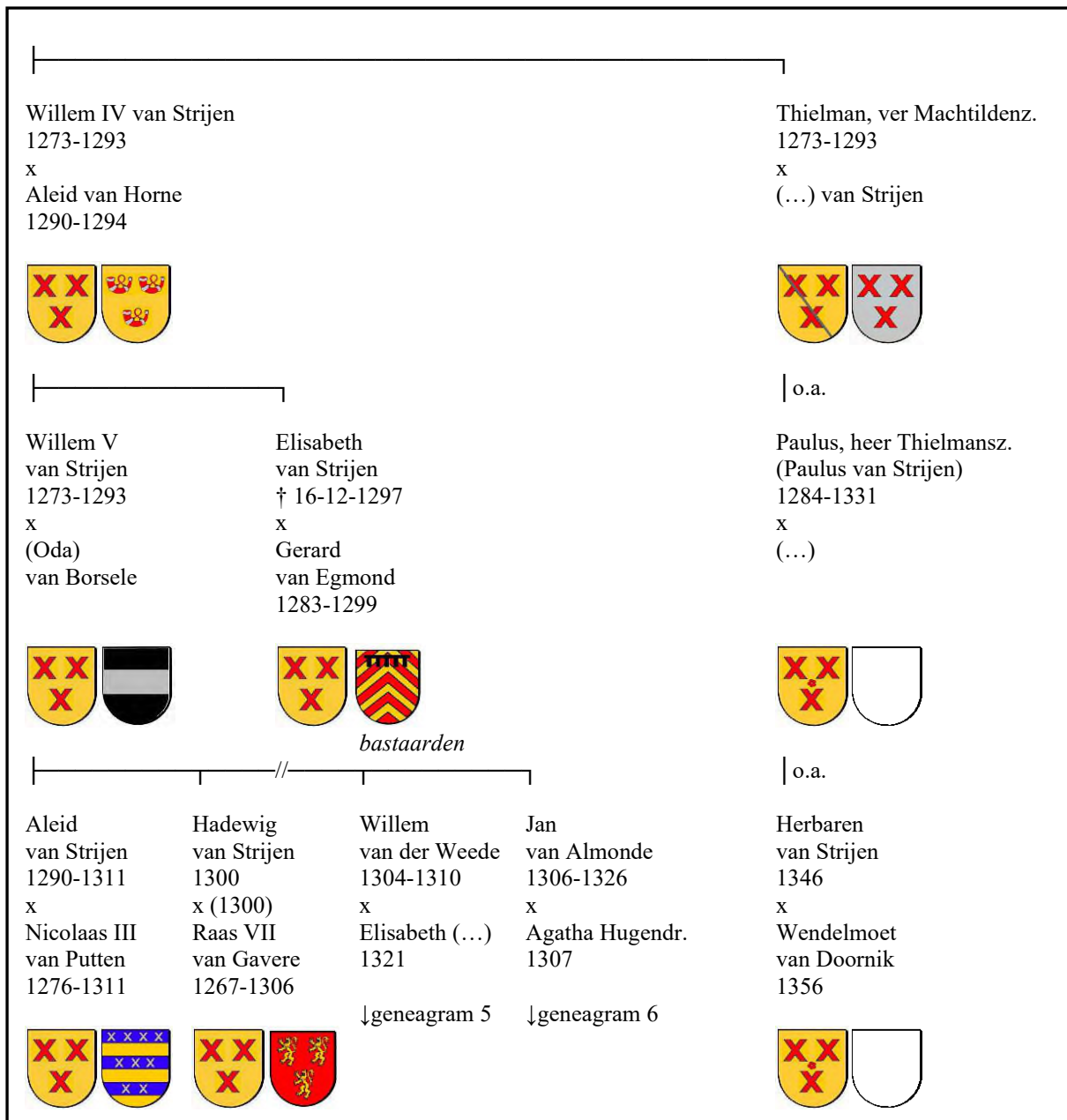
Geneagram 2. Wapenschouw van de oudste generaties.

Vervolgens volgt hierna een genealogisch overzicht van de nazaten van Willem IV van Strijen (geneagram 3).

⁴⁵ Rietstap, Wapens, blz. 396.

⁴⁶ Tekening Beveren-kapel (zie ook: Balen, Dordrecht, blz. 955).

⁴⁷ Hoeben, Wapenrepertorium, blz. 227.

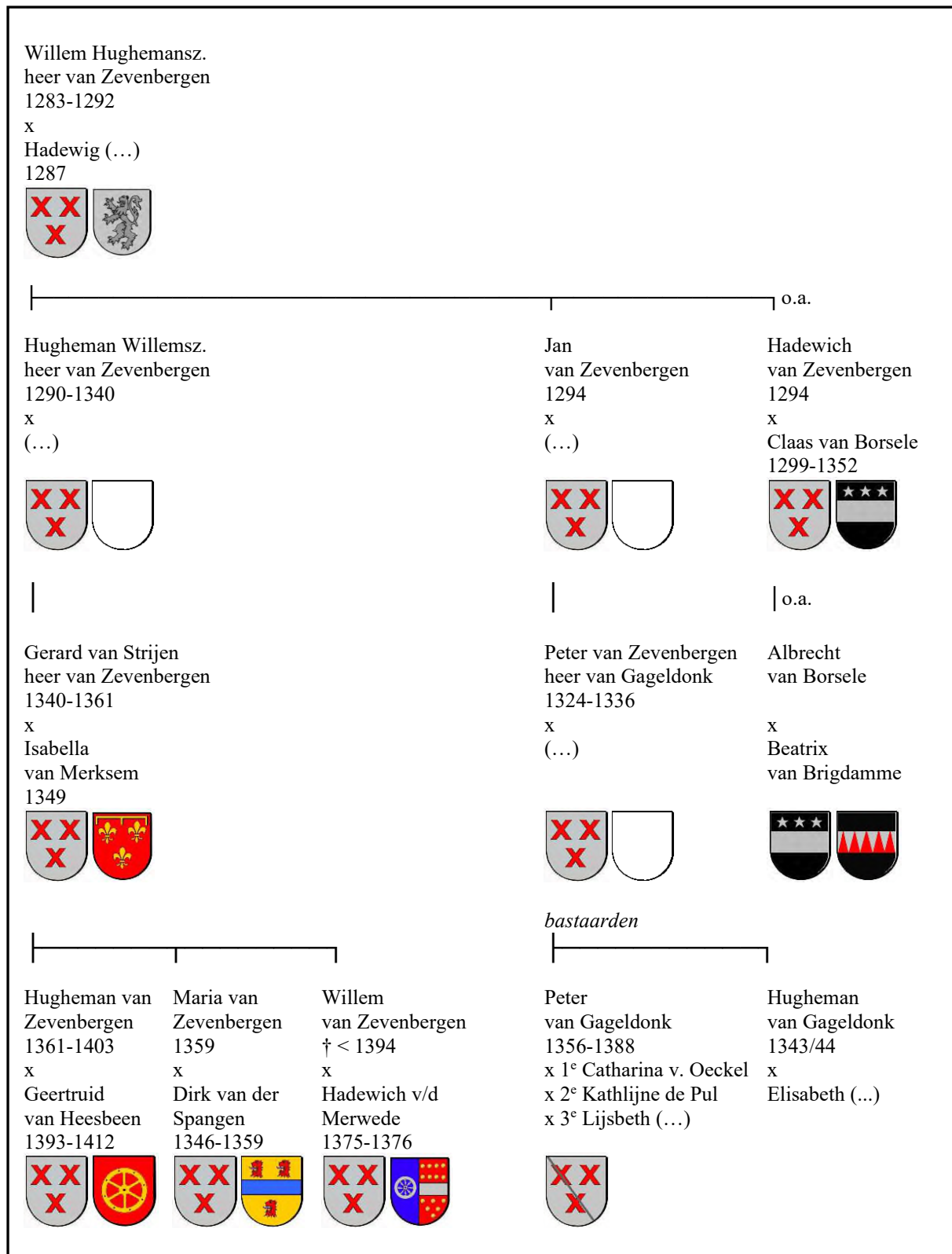
Geneagram 3. Wapenschouw van de nazaten Willem III van Strijen, heer van Strijen.

Hieronder worden de nazaten van Willem Hughemansz., heer van Zevenbergen, inzichtelijk gemaakt (geneagram 4). Niet alle nazaten zijn in dit overzicht opgenomen vanwege de grootte van het gezin.

Wel is de aansluiting van Claas van Borsele en zijn vrouw, Hadewich van Zevenbergen, in het geneagram opgenomen omdat op een tekening van hun grafzerk het wapen van haar moeder (een klimmende leeuw) staat afgebeeld.⁴⁸

Verder is de aandacht gelegd op de hoofdtak van de heren van Zevenbergen en een zijtak, die onder de toenaam Van Gageldonk voorkomt. Deze familie komt in vele kwartierstaten voor.

⁴⁸ B. de Keijzer, *Van Borsele* (Emmen, 2026). Gepubliceerd op HoGenDa.

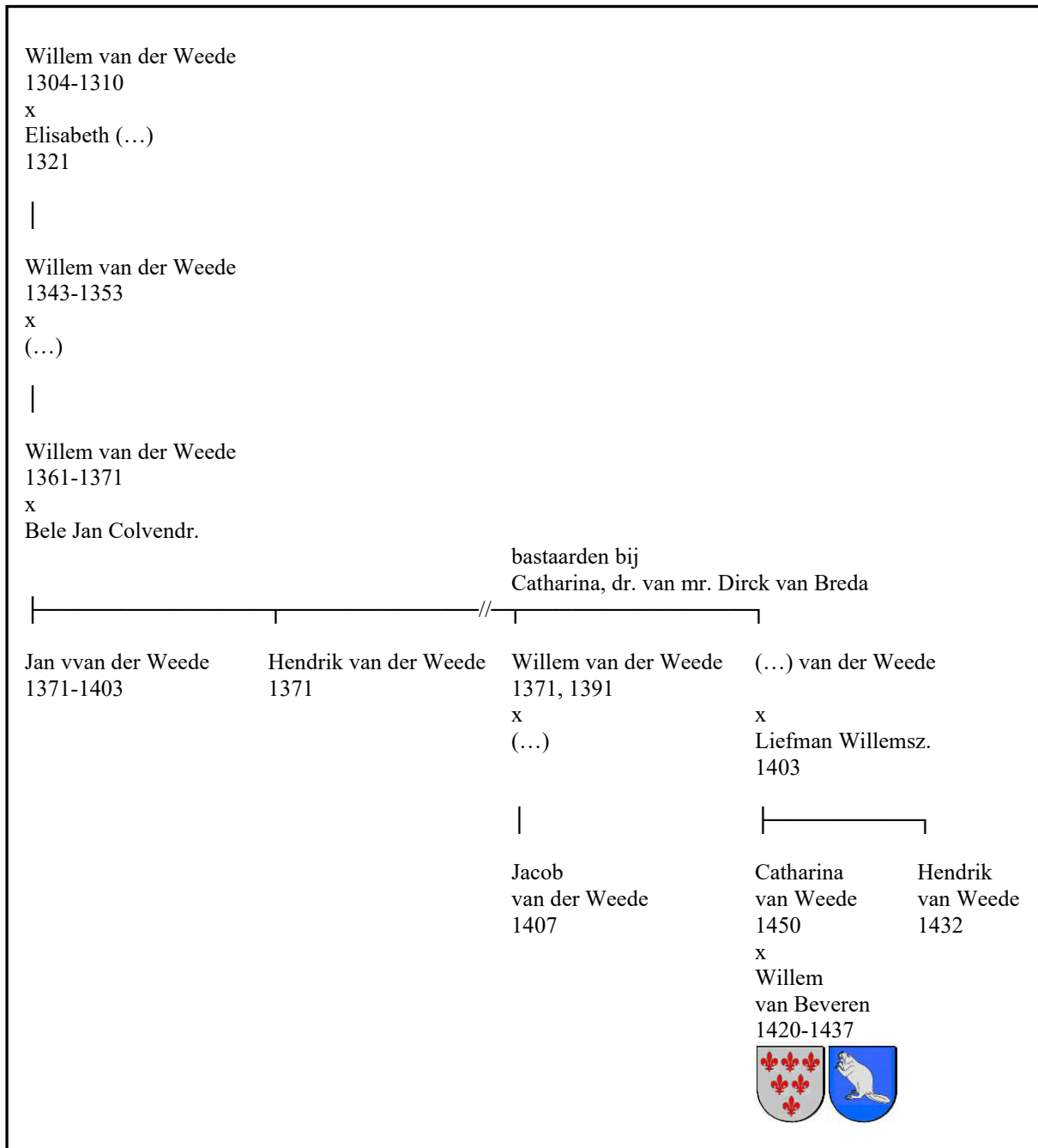

Geneagram 4. Wapenschouw van de nazaten Willem van Strijen, heer van Zevenbergen.

De twee bastaarden van Willem V van Strijen komen in menige kwartierstaat voor. Daarom is voor beiden een apart genealogisch overzicht gemaakt.

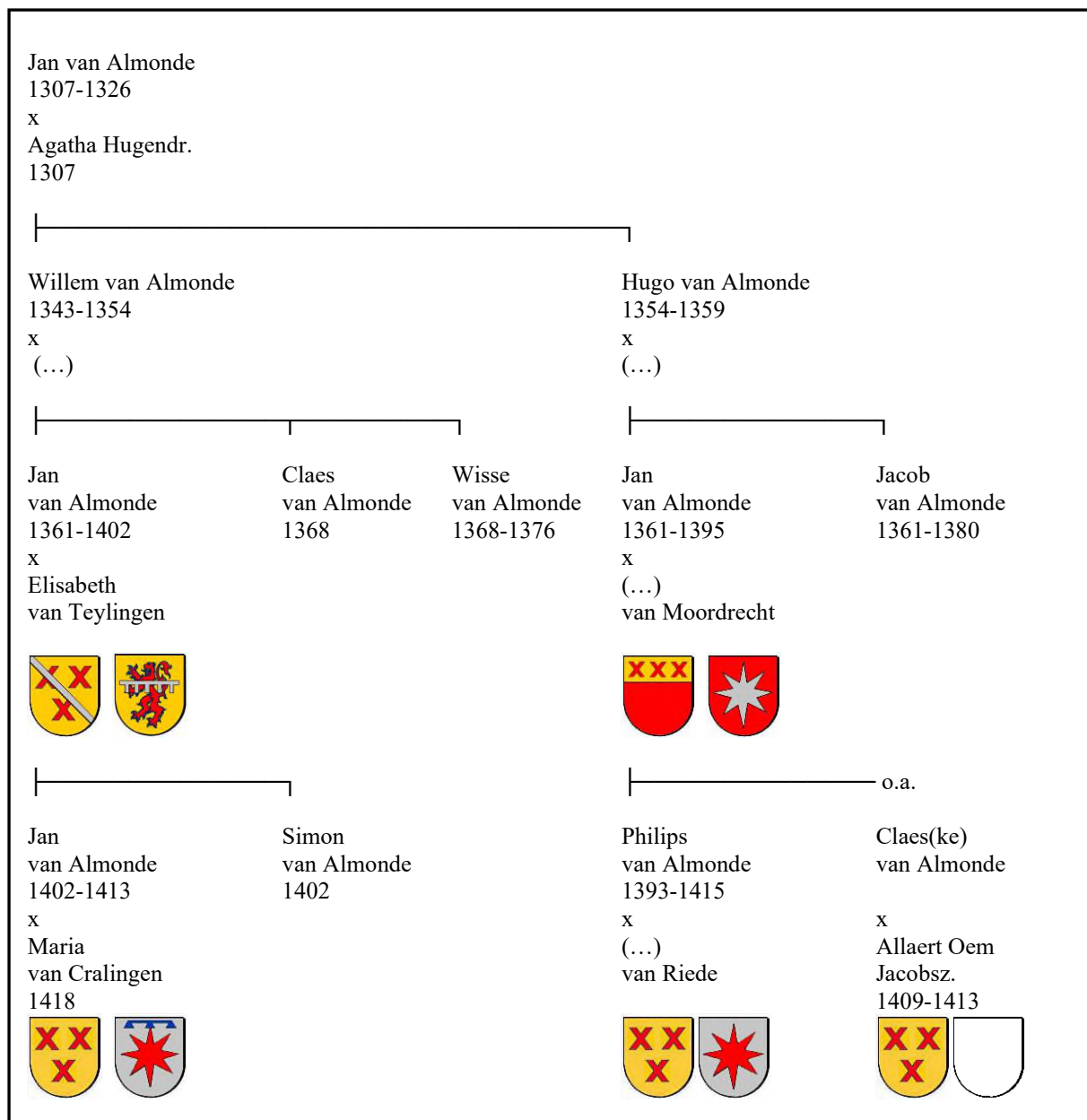
Allereerst de nazaten van Willem van der Weede. Jammer genoeg is – zoals hiervoor al is aangegeven – geen enkele zegel van de familie bewaard gebleven. Ook over hun echtgenotes

is weinig informatie bekend. Daardoor komt deze wapenschouw nogal mager en zeker niet als de meest kleurrijke over (geneagram 5).

Geneagram 5. Wapenschouw van de nazaten Willem van der Weede.

Over de nazaten van Jan van Almonde is gelukkig meer bekend (geneagram 6). De kleur van de schuinstreep in het wapen van Almonde is niet bekend. Hiervoor is een grijs tint gebruikt. Het wapen van zijn neef, Jan van Almonde, zal wat betreft de schuinkruisjes in het schildhoofd ongetwijfeld hetzelfde kleurschema volgen als het wapen Strijen. De kleur van het schild zelf is niet bekend, maar rood lijkt het meest waarschijnlijk. Zekerheid is er niet.

Geneagram 6. Wapenschouw van de nazaten Jan van Almonde.

Genealogie

I. *Willem I van Strijen*, vermeld 1177/89.

Graaf Floris III verklaart in een oorkonde, gedateerd tussen 1177 en april 1189, dat Willem van Strijen, Hugo, zijn broer, en zijn zusters, het goed Heiligenberg hebben geschonken aan het klooster ter Doest.⁴⁹

Kinderen:

1. *Hugo van Strijen*, vermeld 1204, 1213, overl. tussen 21 september 1213 en 6 december 1224.

⁴⁹ OHZ I no. 218, d.d. 1177/april 1189.

In 1204 bevestigt graaf Willem I de schenking van de visserijrechten te Giessenmonde aan de kerk van Mariënweerd door zijn broeder, graaf Diederik VII. Getuige o.a. 'Hugo de Strine'.⁵⁰ Graaf Willem I geeft op 21 september 1213 enige voorrechten aan de poorters van Geertruidenberg, waarbij als getuigen aanwezig zijn: 'Hugo de Vornen, Baldewinus de Haltena, Iohannes de Husdan, Gherardus de Wildrecht, Hugo de Striene, Theodericus Buth, Willelmus de Theylinge'.⁵¹

2. *Willem II van Strijen*, volgt II.

II. *Willem II van Strijen*, heer van Strijen (1235), ridder (1224), vermeld 1224-1235, tr. (...).

Graaf Floris IV verleent op 6 december 1224 aan de te Gorkum wonende lieden van de graaf van Bentheim tolvrijdom in het gehele graafschap, zoals die hun was verleend door graaf Willem I, waarbij als getuigen o.a. optreden: 'Theodericus de Theylinge, [Wilhe]lmus de Str[yen], Otto de Alblaes, Ghelekinus de Rijswijc, milites'.⁵²

Dirk II, heer van Altena, verklaart op 29 maart 1230 dat hij zijn kasteel Altena tot 24 juni 1230 niet meer dan nu het geval is te zullen onttrekken aan de macht van graaf Floris IV ten gunste van een andere heer, etc., waarbij o.a. als getuigen aanwezig zijn: 'Th. de Teilinge, Willelmus de Strine'.⁵³ Op 2 mei 1230 neemt graaf Floris IV van de kerk van Sint-Oedenrode geheel Schakerlo in erfelijke pacht voor vier pond Vlaams per jaar, te betalen op woensdag na Pinksteren, getuige o.a. 'Theodericus de Teilinge, Willelmus de Striene'.⁵⁴ Graaf Floris IV en Dirk II, heer van Altena, oorkonden op 7 mei 1230 dat Dirk zijn kasteel Altena met de daaraan afhankelijke goederen in Zuidholland, etc. aan de graaf heeft opgedragen, etc. Getuigen o.a. 'Nicholaus de Putte, Willelmus de Striene'.⁵⁵

Willem, ruwaard van Holland, geeft op 26 oktober 1235 aan zijn getrouwe man Willem, heer van Strijen, een renteleen van 6 pond Hollands per jaar uit de tol van Geervliet.⁵⁶

Uit dit huwelijk:

1. *Willem III van Strijen*, volgt III-a.
2. *Hendrik van Strijen*, ridder (1250), vermeld 1242-1250.

Hendrik van Strijen, ridder, wordt op 19 mei 1250 als getuige vermeld in het verdrag dat werd gesloten tussen Holland en Vlaanderen.⁵⁷

3. *Hugheman (Hugo) van Strijen*, volgt III-b.

III-a. *Willem III van Strijen*, heer van Strijen (1241), ridder (1241), 'nobilis vir' (1253), vermeld 1241-1253, overl. tussen 11 juni 1253 en 17 maart 1254, tr. 1^e (*Elisabeth) van de Lede*, overl.

---

⁵⁰ OHZ I no. 270, d.d. 1204.

⁵¹ OHZ I no. 334, d.d. 21-9-1213.

⁵² OHZ II no. 442, d.d. 6-12-1224.

⁵³ OHZ II no. 498, d.d. 29-3-1230.

⁵⁴ OHZ II no. 503, d.d. 2-5-1230.

⁵⁵ OHZ II no. 504, d.d. 7-5-1230.

⁵⁶ OHZ II no. 573, d.d. 26-10-1235.

⁵⁷ OHZ II no. 849/850, d.d. 19-5-1250.

(ruim) voor 11 juni 1253, dr. van Floris van de Lede, tr. 2^e (dispensatie 11 juni 1253) *Mathilde (Thielmansdr.)*, dr. van Thielman die Vriese.

Toelichting

Op grond van het feit dat Willem IV van Strijen, ridder, als getuige optreedt in een oorkonde van 17 maart 1254,⁵⁸ waarin Jan van der Lede, ridder, zijn schoonzoon beleent met ruim 100 morgen land in Cabauw etc., samen met Jan, heer van Arkel, zijn broer, heer Herbaren van den Berg, ridders, en Hugo Botter en Jan, zoons van Jan van der Lede, ligt het voor de hand dat er een familieverwantschap is.

Veelal wordt deze verwantschap ingevuld door een huwelijk van zijn vader Willem III van Strijen met een dochter uit het geslacht Van de Lede – Van Arkel.⁵⁹ Op grond van vernoeming zal zijn echtgenote wellicht Elisabeth hebben geheten, en op grond van chronologie een dochter van Floris van de Lede, vermeld 1204-1207.

Dirk, heer van Altena, verklaart op 26 juni 1241 dat zijn dienstlieden Nikolaas van de Eem en diens zoon Hendrik zich weer aan hem hebben onderworpen. In de oorkonden wordt o.a. genoemd o.a. ‘dominus Wilhelmus, dictus de Strina’.⁶⁰

Willem, ridder, heer van Strijen, en zijn broers Hendrik en Hugo schenken tussen april 1242 en april 1243 aan de abdij ter Doest, bij wijze van instemming met de door hun voorgangers gedane schenking, het goed Heiligenberg met wildernis, moergrond, lage rechtsmacht en tiend alsmede de wateren binnen dat gebied met het visrecht daarin, met name in de Gravinnen ‘sloet’, en de halve visserij in de Mark.⁶¹ Hij zegelt de oorkonde (afb. 4).⁶²

Afb. 4. Zegel van Willem, heer van Strijen, ridder (1242/43).⁶³
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

---

⁵⁸ OHZ II no. 998, d.d. 17-3-1254.

⁵⁹ Zondervan, Van Borsele, kolom 487-488.

⁶⁰ OHZ II no. 609, d.d. 20-6-1241.

⁶¹ OHZ II no. 631, d.d. [18-4-]1242/[10-4-]1243.

⁶² CSN no. 1241.

⁶³ Beschrijving: 1. omschrift: +SIGILLVM·VVILLELMI·DE·STRINA
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

Nikolaas, heer van Putten, verklaart tussen april 1243 en april 1244 dat aan hem te Dordrecht namens het kapittel van St. Pieter te Utrecht is overgedragen het land dat het kapittel bezat te Almsvoet, etc. Getuige o.a. Willem van Strijen, ridder.⁶⁴ Graaf Willem II verleent op 17 augustus 1243 bescherming aan kooplieden van Lübeck en Hamburg, waarbij o.a. als getuige aanwezig is ‘dominus Willemus de Strina’.⁶⁵

Willem, heer van Strijen, en zijn broers Henrik en Hugo, herbevestigen op 26 april 1244 de schenking gedaan aan de abdij Ter Doest, als genoemd in de oorkonde van 1242/43.⁶⁶ Hij zegelt de oorkonde (afb. 5).⁶⁷

Afb. 5. Zegel van Willem, heer van Strijen (1244).⁶⁸
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

23 april 1252 stelt Floris, broer van rooms-koning Willem, uitspraak doende in een geschil tussen Jan, heer van Heusden, en de burgers van Dordrecht, de voor Dordtse schepen te Heusden verschuldigde tol en de wijze van tolbetaling vast. Getuige o.a. Willem, heer van Strijen.⁶⁹

Paus Innocentius IV geeft op 11 juni 1253 opdracht aan de bisschop van Samland om Willem, heer van Strijen (‘nobilis vir Willelmus dominus de Strine’), alsnog dispensatie te verlenen voor zijn inmiddels gesloten tweede huwelijk met Mathilde, met wie hij nog tijdens het leven van zijn eerste vrouw overspel heeft gepleegd en bij haar een kind heeft verwekt. Daarnaast had hij beloofd dat als zijn vrouw zou sterven hij met haar zou trouwen. Als boetedoening heeft Willem zelf nederig voorgesteld om samen met een metgezel zes maanden lang op eigen kosten, gewapend en te paard, dienst te doen bij Willem, gekozen Rooms-koning, tijdens diens expedities. De dispensatie wordt hem verleend op voorwaarde dat hij zich kwijt aan zijn belofte gedurende een half jaar met een metgezel bij Rooms-koning Willem in krijgsdienst te begeven, en onder aanname dat Willem en Mathilde, of één van beiden, onschuldig zijn aan de dood van zijn eerste vrouw.⁷⁰

⁶⁴ OHZ II no. 637, d.d. [10-4-]1243/[1-4-]1244.

⁶⁵ OHZ II no. 632, d.d. 17-8-1243.

⁶⁶ OHZ II no. 639, d.d. 26-4-1244.

⁶⁷ CSN no. 1242.

⁶⁸ Beschrijving: 1. omschrift: +SIGILLVM·VVILLELMI·DE·STRINA

2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, gaaf.

3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

5. bijzonderheden: het zelfde zegel als die van 1243/44 waarmee het omschrift is aangevuld.

⁶⁹ OHZ II no. 917, d.d. 23-4-1252.

⁷⁰ OHZ II no. 975, d.d. 11-6-1253; Brom, Bullarium Trajectense-1, no. 246, d.d. 11-6-1253. Zie: bijlage I.

Opmerking

Op grond van het optreden in de bronnen van Thielman, ver Mathildenz., en diens zoons, kan geconcludeerd worden dat het kind, genoemd in de dispensatie, Thielman is.

Dat hij een bastaard is, wordt bevestigd bij de volgende aangelegenheid. Zijn zoon Pauwels, heer Thielmansz., heeft manslag begaan op Claes Oem. Op 11 december 1290 stelt graaf Floris V de voorwaarden vast van de verzoening tussen beide partijen.⁷¹ De borgen van vaderszijde zijn alleen verwanten van zijn vaderlijke grootmoeder, Mathilde. Deze groep borgen omvat een groot aantal familieleden. Niet allemaal zijn in genealogisch verband te brengen. Wel kan vastgesteld worden dat Mathilde een zuster, Agnete, heeft gehad. Haar zoons zijn Jan- en Pieter die Keyser, en Thielman die Vriese veren Agnetenzone. Het is daarom aannemelijk dat de vader van de twee zussen 'Thielman die Vriese' heeft geheten.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Willem IV van Strijen*, volgt IV-a.

Bastaard:

2. *Thieleman, ver Mathildenz.*, volgt IV-b.

IV-a. *Willem IV van Strijen*, heer van Strijen, ridder (1254), vermeld 1254-1256, overl. na 15 oktober 1256, tr. *Aleid van Horne*, vrouwe van Randenrode, vermeld 1290-1294, overl. na februari 1294, dr. van Willem I van Horne en Hadewich (Heilwig) (van Gageldonk). Zij tr. 2^e (ca. 1262) Lodewijk van Randenrode, heer van Liedberg (1263), heer van Randerode (1269), overl. 1290/95, zn. van Lodewijk I van Randerode en Jutte (...).

Jan van der Lede, ridder, beleent op 17 maart 1254 zijn schoonzoon Frederik van Zevender met ruim 100 morgen land in Cabauw en met vijf morgen in de Geer, beide met tiend, cijns en gerecht, voorts met een hoeve in Bonrepas, alsmede met een halve hoeve behorende tot een goed, dat hij van de graaf van Holland in leen houdt, en bepaalt dat voor die lenen tezamen telkens slechts eenmaal heergewaad gegeven behoeft te worden en dat de lenen onversterfelijk zullen zijn. Getuigen zijn: 'Iohannes, dominus de Arkele, dominus Willelmus de Strenen, dominus Harbernus de Monte, frater domini Iohannis de Arkele, militis, Hugo dictus Butere et Iohannes, filii mei'.⁷²

Hendrik van Alblas, knaap, erkent op 23 augustus 1255 van het kapittel van Sint Marie te Utrecht in erfelijke pacht te hebben ontvangen de helft van de grove en smalle tiend van het zuidelijk deel van Alblas tegen tiend pond Hollands per jaar. Getuigen: 'Willelmi de Strine, Iohannes de Leda, Henrici de Lecke, militum'. Voor Hendrik van Alblas zegelt: 'domini Willelmi de Brederode, militis'.⁷³ Op 27 oktober 1255 neemt Willem, heer van Wifliet, de tiend van Scobbende, met uitzondering van de tiend van de priester, alsmede van wat tot de inkomsten van diens kerk behoort, voor de duur van vijftien jaar in erfelijke pacht van de deken en het kapittel van de Dom te Utrecht voor 22 pond Hollands per jaar. Getuigen zijn: 'Iohannis, domini de Hoisden, Wilhelmi, domini de Strine'.⁷⁴

---

⁷¹ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

⁷² OHZ II no. 998, d.d. 17-3-1254.

⁷³ OHZ II no. 1057, d.d. 23-8-1255.

⁷⁴ OHZ II no. 1069, d.d. 27-10-1255.

Hendrik heer van Voorne, en elf andere Hollandse en Zeeuwse heren w.o. Willem van Strijen verklaren op 15 oktober 1256 het vredesverdrag gesloten tussen Margareta, gravin van Vlaanderen en Henegouwen, enerzijds en Floris van Holland, ruwaard, en zijn neef, graaf Floris V, anderzijds, te zullen naleven, etc.⁷⁵ Met het zegel van Willem van Strijen (afb. 6).⁷⁶

Afb. 6. Zegel van Willem, heer van Strijen (1256).⁷⁷
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Uit het derde huwelijk:

1. *Willem V van Strijen*, volgt V-a.
2. *Elisabeth van Strijen*, overl. 16 december 1297,⁷⁸ tr. *Gerard van Egmond*,⁷⁹ ridder (1292), vermeld 1283-1299, overl. 18 mei 1300,⁸⁰ zn. van Willem II van Egmond en Ada (Persijn).

IV-a. *Willem IV van Strijen*, heer van Strijen (1273), ridder (1283), ‘nobilis viri’ (1291), vermeld 1273-1293, overl. tussen 5 juni 1293 en 25 november 1294, tr. (*Oda*) van Borsele,⁸¹ dr. van Pieter van Borsele en (Hadewich) van Cruiningen.

Nikolaas, heer van Putten, erkent op 13 april 1273 dat ‘Heinkens moer’ aan Willem, heer van Strijen, toebehoort, en wel op dezelfde voorwaarden als deze ‘Berwouds moer’ bezit.⁸² Op dezelfde dag verklaart Willem, heer van Strijen, dat hij samen met Nikolaas, heer van Putten,

⁷⁵ OHZ III no. 1124, d.d. 15-10-1256.

⁷⁶ CSN no. 1243.

⁷⁷ Beschrijving: 1. omschrift: +SIGILL'·WILL'·DO[M]INI·DE·STRIN[A]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, witte was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

⁷⁸ Hulshof, *Egmondse annalen*, blz. 71, d.d. 1297: ‘(obiit) Elisabeth de Strenen, obiit, uxor Wilhelmi de Egmonda, filii domini Gheraridi, in ecclesia Egmondensi sepulta’ (in de marge toegevoegd: ‘de dominus Egmondensibus prima Egmondensis in ecclesia eadem sepulta’; *Necrologium Abdij Egmond*, blz. 137, d.d. 16-12-1297: ‘(obiit) Elisabeth de Strenen, uxor Gerardi de Egmonda, militis, que legat xxx β annuatim, et sepulta est a latere boreali Wilhelmi, filii sui’.

⁷⁹ B. de Keijzer, *Van Egmond* (Emmen, 2024). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁸⁰ Hulshof, *Egmondse annalen*, blz. 72, d.d. 18-5-1300: ‘obiit dominus Gherardus de Egmonda ante patrum suum Wilhelmum’; *Necrologium Abdij Egmond*, blz. 110, d.d. 18-5-1300 1234 [in het handschrift staat letter G (= 20), maar dit moet letter E (= 18) zijn, in die zelfde letterreeks zit nog een fout, zie: Willem van Egmond, overl. 1234]: ‘(obiit) Gerardus de Egmonda, milies, laicus, qui dedit x β annuatim, et sepultus est in abside boreali Ecclesie, ad caput domini Wilhelmi, patris sui’.

⁸¹ B. de Keijzer, *Van Borsele* (Emmen, 2026). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁸² OHZ III no. 1627, d.d. 13-4-1273.

de omschreven grens tussen hun gebieden, gelegen tussen Strijen en Wede, hebben vastgesteld. Verder erkent hij dat de visserij, die de heer van Beveren aldaar bezat, thans aan Nikolaas toebehoort.⁸³

Seger van Riede, provisor van de Grote Waard, Gijsbert Both, ambachtsheer van Eemskerk, Michiel, diens gewaarde schout, en de heemraden van de lange en de korte zijde van Eemskerk, die met naam worden genoemd w.o. 'Iohannes dictus Westfalinc', verklaren op 22 december 1275 dat Hendrik der Kinderbroeder en Gerard, zoon van Helswid, parochianen van Eemskerk, het land van de Papenhoeve van het kapittel van St. Pieter hebben verworven.⁸⁴

De oorkonde is bezegeld door Seger van Riede, Gijsbert Both, en Willem, heer van Strijen ('Willelmi, domicelli de Striene') (afb. 7).⁸⁵

Afb. 7. Zegel van Willem van Strijen (1275).⁸⁶
(Het Utrechts Archief)

Op 23 juli 1276 gelast graaf Floris V dat Willem van Strijen de abdij Ter Doest in het ongestoorde bezit laat van het goed Heiligenberg dat destijds door Willems voorgangers aan de abdij was geschonken.⁸⁷ Graaf Floris V bepaalt op 17 maart 1277, uitspraak doende in een geschil tussen de abt en het convent van Ter Doest en Willem van Strijen over het goed Heiligenberg, dat destijds door Willems voorgangers aan de abdij was geschonken, dat de abt en het convent in het ongestoorde genot van dat goed dienen te blijven, met de bepaling dat de abdij aan Willem een ros ter waarde van 70 pond Hollands of dat bedrag in geld zal geven.⁸⁸

Op 28 maart 1283 erkent graaf Floris V dat heer Willem van Horne en Altena, ridder, ten overstaan van hem het bewijs heeft geleverd dat hij een aantal rechten van hem in leen houdt, etc., waarbij o.a. als getuige optreedt 'dominus Willemus de Striene, militis'.⁸⁹

Graaf Floris V verzoekt heer (Willem) van Strijen om zijn dijkgraaf toe te staan aarde en 'ruware' (specie voor het verstevigen van dijken) voor het maken van de (Maas)dam te halen

⁸³ OHZ III no. 1628, d.d. 13-4-1273.

⁸⁴ OHZ III no. 1707, d.d. 22-12-1275.

⁸⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 6, fol. 67, d.d. 22-12-1275.

⁸⁶ Beschrijving: 1. omschrift: +S·WILLEM·DE·STRI[-]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, beschadigd.
3. zegelbeeld: -
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

⁸⁷ OHZ III no. 1743, d.d. 23-7-1276.

⁸⁸ OHZ III no. 1768, d.d. 17-3-1277.

⁸⁹ OHZ IV no. 2102, d.d. 28-3-1283.

uit zijn gebied, en zegt hem daarvoor betaling toe.⁹⁰ De aantekening is ongedateerd, maar zal vallen nadat Willem van Strijen ridder is geworden; dus na 28 maart 1283 en voor 25 november 1294 toen hij niet meer in leven was.

Blijkens de stadsrekening van Dordrecht over de periode 1284/85 kreeg ‘Janne den clerke 5 s. ende 10 d. doe hi voer met graven letteren an den here van Striene ende an den mombare van Putte’.⁹¹ Op 7 juni 1284 verleent graaf Floris V aan de burgers van Dordrecht tolvrijdom in het gehele graafschap voor al hun waren, en stelt hun vrij van de rechten die zij de heer van Strijen en de onmondige heer van Putten gewoon waren te voldoen.⁹² In vervolg hierop beveelt graaf Floris V op 8 september 1284 dat Willem van Strijen voortaan geen wijn en brood of betalingen in geld daarvoor te eisen van de burgers van Dordrecht, die de tol van ‘Strienemonde’ passeren.⁹³

Willem van Horne, heer van Altena, ridder, verkoopt op 2 februari 1285 aan zijn neef heer Willem, heer van Strijen, de helft van de tienden, die hij bezit in ‘Vorensater Waert’, met de bepaling dat hij die tienden tegen Pasen van het volgende jaar kan terugkopen voor 70 pond Hollands, en verklaart de koopsom ontvangen te hebben.⁹⁴

Op 27 oktober 1285 omschrijven de gebroeders Willem van Amstel, proost van St. Jan te Utrecht, Gijsbert, heer van Amstel, en Arnout van Amstel de voorwaarden waarop zij hun geschillen met Jan, elect van Utrecht, en graaf Floris V bijleggen. Onder de zogenaamde ‘overborgen’⁹⁵ wordt o.a. genoemd ‘har Willem, die here van Striene, met tvintich mannen’.⁹⁶ Op dezelfde dag verklaren de gebroeders van Amstel 2.000 pond Hollands schuldig te zijn aan graaf Floris V, waarbij o.a. de heer van Strijen zich als borg heeft gesteld.⁹⁷

Willem, heer van Altena, bepaalt op 2 maart 1287 dat de oudste dochter van de heer van Strijen haar vader zal opvolgen in alle goederen die deze van hem in leen houdt, tenzij de heer van Strijen een wettige zoon nalaat.⁹⁸

In mei 1287 geven Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, ten overstaan van de schepenen van Zevenbergen aan Willem, zoon van Bette van Aardenburg, ten behoeve van het Sint Janshospitaal te Brugge, 100 bunder moer, gelegen ten oosten van de kerk van Zevenbergen, in eeuwigdurend gebruik, etc. Willem, heer van Strijen, ridder, leenheer van Willem, bekrachtigt de overeenkomst, die mede zegelt, alsmede Wolfert van Borsele, ridder, Gerard van Wieldrecht en Gillis van Wendelnesse.⁹⁹ Met het zegel van Willem, heer van Strijen (afb. 8).¹⁰⁰

In dezelfde maand geven Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, ten overstaan van de schepenen van Zevenbergen, aan de abdijs Zoetendale bij Aardenburg, zestien bunder moer, gelegen Zevenbergen, ten noorden van de watergang, in eeuwigdurend gebruik tegen een jaarlijkse cijns van 2 schelling Hollands per bunder, met de bepaling dat zij voor iedere last turf die zij winnen jaarlijks 4 penning verschuldigd zijn, en vrijwaren de abdijs van alle overige diensten en afdrachten, uitgezonderd haar deel in de

⁹⁰ OHZ V no. 2943, d.d. [ca. 24-6-1266/24-11-1294].

⁹¹ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 28.

⁹² OHZ IV no. 2154, d.d. 7-6-1284.

⁹³ OHZ IV no. 2177, d.d. 8-9-128(4).

⁹⁴ OHZ IV no. 2196, d.d. 2-2-1285.

⁹⁵ B. de Keijzer, *De borgen voor Gijsbert van Amstel en Herman van Woerden* (Rotterdam, 2011), blz. 9.

⁹⁶ OHZ IV no. 2237, d.d. 27-10-1285.

⁹⁷ OHZ IV no. 2238, d.d. 27-10-1285.

⁹⁸ OHZ IV no. 2281, d.d. 2-3-1287.

⁹⁹ OHZ IV no. 2299, d.d. mei 1287; no. 2300, d.d. mei 1287; no. 2301, d.d. mei 1287.

¹⁰⁰ CSN no. 1244.

waterschapslasten. Bezegeld door heer Willem van Strijen, Wolfert van Borsele, ridders, Gerard van Wieldrecht en Gillis van Wendelsnesse, alsmede de schepenen van Zevenbergen.¹⁰¹

Afb. 8. Zegel van Willem, heer van Strijen, ridder (1287).¹⁰²
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Op 21 maart 1288 omschrijven Herman, heer van Woerden, de voorwaarden waarop hij zijn geschillen met Jan, elect van Utrecht, en graaf Floris V bijlegt. Onder de ‘overborggen’ wordt o.a. vermeld ‘haer Willaem, de heere van Striene, met tien mannen’.¹⁰³

Graaf Floris V verleent op 22 maart 1290 de heer van Strijen voor de ingezetenen van Nieuwervaart dezelfde tolvrijdom als de andere ingezetenen van Strijen bezitten.¹⁰⁴ Op 2 juni 1290 verklaren negenentwintig heren uit Zeeland bewesten Schelde w.o. Willem, heer van Strijen, zich te zullen schikken naar de uitspraak die Gwijde, graaf van Vlaanderen, Jan I, hertog van Brabant, en Robert, graaf ver Nevers, oudste zoon van de graaf van Vlaanderen, zullen doen in hun geschillen met graaf Floris V.¹⁰⁵ Jan I, hertog van Brabant, neemt op 8 juni 1290 op zich om samen met Gwijde, graaf van Vlaanderen, en diens oudste zoon Robert, graaf van Nevers, uitspraak te doen o.a. in de geschillen van graaf Floris V met de graaf van Vlaanderen over de leenhulde voor Zeeland bewesten Schelde en de conflicten die de graaf van Holland heeft met de Zeeuwse landheren w.o. genoemd Willem van Strijen, ridder, over het landrecht.¹⁰⁶ Vervolgens belooft graaf Floris V – vooruitlopend op de scheidsrechtelijke uitspraak – op 12 juni 1290 aan de Zeeuwse heren, w.o. Willem van Strijen, ridder, zich te zullen houden aan het landrecht.¹⁰⁷ Nog diezelfde dag volgt de scheidsrechtelijke uitspraak,¹⁰⁸ waarna graaf Floris V de uitspraak bevestigt.¹⁰⁹ Kort daarop verklaart Floris van Borsele graaf Floris V tegen iedereen te zullen bijstaan.¹¹⁰

De heer van Strijen wordt op 25 augustus 1290 vermeld in een oorkonde waarin Jan I, hertog

¹⁰¹ OHZ IV no. 2301, d.d. mei 1287.

¹⁰² Beschrijving: 1. omschrift: +S’WIL’·DNI·[DE·S]TRIENE·MILIT
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

¹⁰³ OHZ IV no. 2347, d.d. 21-3-1288.

¹⁰⁴ OHZ IV no. 2446, d.d. 22-3-1290.

¹⁰⁵ OHZ IV no. 2482, d.d. 2-6-1290.

¹⁰⁶ OHZ IV no. 2483, d.d. 8-6-1290.

¹⁰⁷ OHZ IV no. 2489, d.d. 12-6-1290.

¹⁰⁸ OHZ IV no. 2490, d.d. 12-6-1290.

¹⁰⁹ OHZ IV no. 2491, d.d. 12-6-1290.

¹¹⁰ OHZ IV no. 2532, d.d. [tussen 30-10-1290 en 5-11-1290]

van Brabant, zijn schout van Antwerpen beveelt de abt en het convent van de St. Bernardsabdij aan de Schelde te handhaven in het bezit van hun goederen in de gebieden van de heren van Breda en Bergen op Zoom, die dezen van wijlen de vrouw van Breda en na haar dood hebben verworven.¹¹¹ Willem, heer van Strijen, verkoopt op 1 september 1290 aan Abe- en Hendrik van den Rechtslote het goed dat hij heeft liggen tussen ‘Gheerland’ en ‘Landekijns’ gors, onder voorwaarde dat zij op dat goed of in Nieuwervaart komen wonen en dat twee derde van de zoutopbrengsten aan hem ten goede zal komen.¹¹² Op 17 september 1290 staat Willem, heer van Strijen, ridder, zijn neef Willem, zoon van Hugheman, en zijn nakomelingen, toe om het land, het moer en de gorzen, gelegen tussen de ‘Ockerlake’ (= Otterlake) en de ‘Lindonk’, en tussen de Mark en de Zwaluwe, uit te geven en vrijwaart de verkrijgers van aanspraken van derden daarop.¹¹³

Willem, heer van Strijen, verklaart op 11 december 1290 graaf Floris V trouw te zullen dienen op de wijze waarop heer Wolfert van Borsele en Jan, heer van Arkel, hem dienen, op verbeurte van 1.000 pond. Bezegeld door Wolfert van Borsele, Jan, heer van Arkel, Herbaren van de Lede en Herbaren van Drongelen,¹¹⁴ ridders, en Floris van Borsele, knaap.¹¹⁵ Met het zegel van Willem van Strijen.¹¹⁶ Op 14 juni 1291 bevestigt Willem, heer van Strijen, ridder, de abt en het convent van de St. Bernardsabdij (te Hemiksem) in het bezit van hun goederen te (Oud) Gastel, in de heerlijkheid Breda, zoals van Arnoud van Leuven was gekocht,¹¹⁷ en ziet af van eventuele rechten die hij daarop zou kunnen doen gelden. Zijn leenheer Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, stelt zich hiervoor mede garant. Getuigen o.a. Willem, heer Hughemansz., leenman, en Nicolaas, heer van Putten, zijn schoonzoon, Pieter van Hoogvliet.¹¹⁸ Hij zegelt de oorkonde (afb. 9).¹¹⁹

Afb. 9. Zegel van Willem, heer van Strijen, ridder (1291).¹²⁰
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

¹¹¹ OBNB II-2 no. 1274, d.d. 25-8-1290.

¹¹² OHZ IV no. 2520, d.d. 1-9-1290.

¹¹³ OHZ IV no. 2523, d.d. 17-9-1290.

¹¹⁴ In de oorkonde staat ‘van der Bughelen/Unghele’ i.p.v. van Drongelen; vgl. OHZ V no. 2793, d.d. 6-5-1293.

¹¹⁵ OHZ IV no. 2545, d.d. 11-12-1290.

¹¹⁶ De Raadt, *Sceaux Armoriés III*, blz. 491. Het zegel is beschadigd, maar vertoont drie schuinkruisjes en als omschrift: +S·W[-]DNI·DE·STRIENE·MILITIS

¹¹⁷ OBNB II-1 no. 1218, d.d. 3/18-11-1282.

¹¹⁸ OBNB II-2 no. 1288, d.d. 14-6-1291.

¹¹⁹ CSN no. 1245.

¹²⁰ Beschrijving: 1. omschrift: +S·WILL·DNI·DE·STRIENE·MILITIS
2. kenmerken: rond, ca. 45 mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild gevat in een rondboogachthoek.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

Op 24 juni 1291 bevestigt Raas van Gavere, heer van Boelare, Liedekerke en Breda de abt en het convent van de St. Bernardsabdij in het bezit van 100 hoeve woeste grond en moer, gelegen in de heerlijkheid Breda, tegen een jaarlijkse cijns van 25 schelling Leuvens, en neemt die goederen met de kloosterlingen te Haldenberg in bescherming, verkoopt er het maalrecht en regelt nader de lammertiende van Wouw. Getuigen o.a. Willem, heer van Strijen, ridder, Willem, zoon van Hugheman.¹²¹ Op dezelfde dag verkoopt Raas van Gavere, heer van Boelare, Liedekerke en Breda, aan de abt en het convent van de St. Bernardsabdij 6 hoeve woeste grond en moer, gelegen (Oud) Gastel, in de heerlijkheid Breda voor 72 pond Tournois en onder het beding van een jaarlijkse erfcijns van 18 penning Leuvens in aanwezigheid van ‘nobilis viri’ heer Willem, heer van Strijen, Willem, zoon van Hugheman.¹²² Op 6 februari 1292 wordt heer Willem, heer van Strijen, genoemd als borg voor heer Dirk II van Brederode.¹²³ Nergens blijkt uit dat er een verwantschap is tussen beide edellieden.¹²⁴

Nicolaas, heer van Putten, bepaalt op 6 mei 1293 samen met de heer van Strijen, zijn schoonvader, de grens tussen hun beider gebieden. De grensscheiding is te voren gemaakt door heer Jan, heer van Arkel, heer Floris van Brederode, heer Herbaren van de Lede en heer Herbaren van Drongelen.¹²⁵ Graaf Floris V belooft op 7 mei 1293 Jan, bisschop van Utrecht, dat de kooplieden uit het bisdom in het graafschap vrede en vrijgeleide zullen genieten, etc. Er worden vele edellieden, die als borg worden gesteld, genoemd w.o. heer Willem, heer van Strijen, ridder.¹²⁶ Op 5 juni 1293 bevestigt Herbaren, heer van Haastrecht, de ingezetenen van Lopik in het recht van afwatering naar en dor de Vlist en verleent hun een keur op de aanleg, het onderhoud en het gebruik van deze afwatering. Bekrachtigd door graaf Floris V en zeven andere edelen w.o. Willem, heer van Strijen.¹²⁷

Hadewig, dochter heer Willem, heer van Strijen, ‘dies Got die ziele hebbe’, erkent op 25 november 1294 dat haar zwager, Nicolaas van Putten, haar gegoed heeft aan al zulke goederen als door haar vader en haar moeder ‘dair God die siele of hebben moet’ waren toegewezen zolang zij in leven is te weten 200 pond oud Hollands etc., bezegeld door heer Jan, heer van Arkel, heer Dirk, heer van Brederode, heer Herbaren van Drongelen, ridders, ende Floris van Borsele, haar oom.¹²⁸ Graaf Floris V doet op 15 januari 1295 uitspraak in het geschil tussen de abt en het convent Ter Doest enerzijds en heer Willem van Strijen, en na diens overlijden, Nicolaas van Putten, zijn schoonzoon, anderzijds, over het goed ‘die heilig berch’, gelegen in het bisdom Luik, dat vroeger door de voorouders van heer Willem van Strijen was geschonken.¹²⁹

Uit dit huwelijk:

1. *Aleid van Strijen*, vrouwe van Strijen, vermeld 1290-1311, overl. 26 juni 1316, begr. in de kerk van Geervliet, tr. (voor 1293) *Nicolaas III van Putten*,¹³⁰ heer van Putten (1291), en van Strijen (1305), knaap (1297), ridder (1304), minderjarig (1276, 1284),

---

¹²¹ OBNB II-2 no. 1289, d.d. 24-6-1291.

¹²² OBNB II-2 no. 1290, d.d. 24-9-1291.

¹²³ OHZ IV no. 2692, d.d. 6-2-1292.

¹²⁴ B. de Keijzer, *De borgen voor Jan van Renesse en Dirk van Brederode uit 1292* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹²⁵ OHZ V no. 2793, d.d. 6-5-1293.

¹²⁶ OHZ V no. 2795, d.d. 7-5-1293.

¹²⁷ OHZ V no. 2800, d.d. 5-6-1293.

¹²⁸ OHZ V no. 2945, d.d. 25-11-1294.

¹²⁹ OHZ V no. 2968, d.d. 15-1-1295; Van der Gouw, Van Putten-2, regist no. 30, d.d. 15-1-1295.

¹³⁰ B. de Keijzer, *Van Waterland (Persijn – Putten)* (Emmen, 2024). Gepubliceerd op HoGenDa.

vermeld 1284-1311, overl. 27 oktober 1311,¹³¹ begr. in de kerk van Geervliet, zn. van Nicolaas II van Putten, heer van Putten, en Beatrix (van Naaldwijk).

2. *Hadewich van Putten*, vrouwe van Rozendaal, vermeld 1300, over. na 9 oktober 1341, tr. (23 juni 1300) *Raas VIII van Gavere*,¹³² heer van Liedekerke, Breda, Boelare en Aspelare, ridder (1286), zegelt 1289 (afb. 10), vermeld 1267-1306, overl. tussen 1306 en 1308, zn. van Raas VII van Gavere en Margaretha van Eghien. Hij tr. 1^e Aleid van Boelare, vermeld 1267.

Afb. 10. Zegel van Raas van Gavere, ridder (1289).¹³³
(*De Vlaamse adel voor 1300*)

Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, geeft op 23 juni 1300 met instemming van zijn oudste zoon Raas, heer van Boelare, en ten overstaan van Jan van Liedekerke, zijn broer, Godfried van Bergen, ridder, drossaard Zegebert van Ulvenhout, Wouter van den Houte en Baye van Breda, zijn leenmannen, aan zijn tweede echtgenote Hadewig, dochter van Willem, heer van Strijen, als weduwe goed inkomsten en goederen uit Oosterhout, Roosendaal, Nispen en Wouw met de boeten tot 3 pond aldaar, en een rente van 50 pond uit (Oud) Gastel. Bij haar kinderloos overlijden keren deze goederen en rechten terug naar de kinderen uit zijn eerste huwelijk, anders vervallen zij naar haar dood aan haar kinderen.¹³⁴

Op 22 juli 1300 geeft Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, als huwelijksgift aan zijn tweede vrouw Hadewig, dochter van Willem, heer van Strijen, 5000 pond zwarte Tournois, waarvoor hij als onderpand Oosterhout aanwijst, dat hij van zijn broer Gerard van Liedekerke heeft verkregen, alsmede Roosendaal, en zijn goederen te Nispen en Wouw. Bij zijn overlijden zal Hadewig bovengenoemde bezittingen met alle toebehoren zonder mindering van de inkomsten daarvan op de hoofdsom bezitten, totdat het bedrag gekweten is. Bij haar kinderloos overlijden vóór de aflossing, keren deze goederen terug naar de kinderen uit Raas' eerste huwelijk; anders vervallen zij aan

¹³¹ Necrologium Geervliet, blz. 231-232, d.d. 27-10-1311: 'obiit Nobilis Dnus Nicolaus Dnus de Putte & de Stryen, primus fundator hujus Collegii, qui pro memoria sua legavit xiii lib. Holl. quas solvet Reddituarius patrie de Putte, & cum hoc presbyteris hoc die celebrantibus tres grossos, & non celebrantibus duas grossos'; Necrologium Abdij Egmond, blz. 132, d.d. 27-10-1311: 'Nicolaus, Dominus de Putte et de Strene, Miles, qui legat v libras'.

¹³² Warlop, Vlaamse adel II, blz. 814-815, 817-818.

¹³³ Beschrijving: 1. omschrift: +S'RASONIS FILII DNI D ERKE PRIMOGENITII

2. kenmerken: rond, ca. 45 mm, - was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.

4. wapen: drie leeuwen (2:1) met over alles heen een smalle schuinbalk.

¹³⁴ OBNB II-2 no. 1414, d.d. 23-6-1300.

haar kinderen op dezelfde voorwaarden. Op verzoek bezegelen o.a. Floris, heer van Borsele, Jan van Liedekerke, heer van Eichen, zijn broer, Herbert van Drongelen, ridders, Nicolaas, heer van Putten, Filips van Liedekerke, zijn zoon, en Willem van Dubbelmonde, zijn leenmannen, mede deze oorkonde.¹³⁵

Op 9 oktober 1341 schrijven Guy van Vlaanderen en Beatrix van Putten en Strijen aan de deken en het kapittel van St. Pieter dat hun tante, vrouwe van Rozendaal, een deel van het door hun gepachte goed heeft overgenomen en dus gehouden is haar deel van de pachtsom te betalen.¹³⁶

Bastaarden:

3. *Willem van der Weede (uten Waard)*, volgt VI-a.
4. *Jan van Almonde*, heer van Pernis, volgt VI-b.

VI-a. *Willem van der Weede*, vermeld 1304-1321, overl. na 7 december 1321, tr. *Elisabeth (...)*, vermeld 1321.

Uit het begin van 14^e eeuw stamt een lijst met leenmannen van de heren van Putten en Strijen, gedateerd ca. 1304. Hierin komt Willem van der Wede voor met het volgende leen: 'xvi lb. siaers oude payments, enen engelsen voir vierdenhalven pennic, camerleens'.¹³⁷ Vervolgens wordt hij genoemd op 25 augustus 1309 als 'Niclaes heer van Putte en Striene' hem beleend met een kamerleen van 10 pond per jaar.¹³⁸ In deze oorkonde wordt hij vermeld als 'Willem uten Wairde, onsen lieven swager'. Dit bedrag kan ieder jaar op 11 november worden geïnd. De betreffende belening wordt op 12 maart 1310 nog eens bevestigd.¹³⁹

Op 7 december 1321 oorkondt 'Beatriss vrouwe van Putte' en geeft aan 'Lijsbetten', de vrouw van haar oom Willem van der Wede, het land en erf dat Elisabeth heeft liggen in de 'heerscappie van Striene' en waarbij zij toestemming krijgt ten behoeve van haar kinderen de derde penning te heffen van de 'lecschatte' van dat land.¹⁴⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Willem van der Weede*, volgt VII-a.

VII-a. *Willem van der Weede*, deurwaarder en foerier ten tijde van graaf Willem IV (1344-1345), vermeld 1343-1353, overl. tussen 13 oktober 1353 en 1361.

In de rekening van de rentmeester van Zuidholland komt de volgende uitgavepost voor: 'Item noch bi mijns heeren tsgraven brieve, ghegheven te Lovene des saterdaghes na sente Margrieten dach int jaar 43 (= 19 juli 1343), Wilaem van der Weede, mijns heeren foerier, betaelt, die hem mijn heere die grave sculdich was van eenen harnassche van tornoye, jehgens hem ghecoft tot Heinekijn Oems behoef, 9 scilde, maken, den scilt voer 12 sc., 5 pond 8 schelling'.¹⁴¹

¹³⁵ OBNB II-2 no. 1415, d.d. 22-7-1300.

¹³⁶ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 280, d.d. 9-10-1341.

¹³⁷ Hoek, *Leenmannen Putten en Strijen*, blz. 66; Van der Gouw, *Putten-2*, regist no. 43, blz. 268.

¹³⁸ Ernsting, *Oorkonden Putten en Strijen*, regist no. 84, d.d. 25-8-1309; Van der Gouw, *Putten-2*, regist no. 64, blz. 281, d.d. 25-8-1309.

¹³⁹ Ernsting, *Oorkonden Putten en Strijen*, regist no. 91, d.d. 12-3-1310.

¹⁴⁰ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 101, d.d. 7-12-1321; Ernsting, *Oorkonden Putten en Strijen*, regist no. 131, d.d. 7-12-1321.

¹⁴¹ Hamaker, *Rekeningen I*, blz. 246.

Op 9 augustus 1343 treedt Willem van der Weede op als leenmangetuige.¹⁴²

In de rekening van de trezorier over de periode 1344/45 komen de volgende uitgaven in het jaar 1344 voor:

[1] 'Item selves daghes (smaendaghes na onser vrouwen lichtmisse te Coninxberghe) (= 9 februari) bi mijns heren bevelen ende bi haer Godevaerd van der Delf betaelt om 1 panchier tot Willems behoef van der Weeden, 7 scilde, maken 10 sc. 6 d. gr.'¹⁴³

[2] 'Item smaendaghes na die voers. octave (= 16 februari) ghegheven Willeken van der Weede, Nouden ende Masset, ghesent van Elvinghen ten Heylighen Bile, om die herberghen te nemen tot mijns heren behouf ende sire luden, 1 scilt, maect 18 d. gr.'¹⁴⁴

[3] 'Item des woensdaghes voer paesdach (= 31 maart) bi haer Jan van Pollanen, Willeken van der Weeden ghesent met mijns heren brieven van Coelne an alle mijns heren bailjuwe ende rentmeesters in Hollant ende an vele ander luden, als dat si jeghen mijn here comen souden in Heynegouwen. Ghegheven te teerghelde 4 scilde, maken 6 sc. gr.'¹⁴⁵

Toelichting

Op 8 augustus 1343 vertrok graaf Willem IV met een omvangrijk gevolg uit Holland om een bedevaart naar het Heilige Graf te maken. Te paard werd naar Venetië gereden. Het gezelschap scheepde op 31 augustus in en kwam bij de Syrische kust op 3 oktober aan. De graaf met een klein gevolg reisde door naar de plaats van bestemming. De terugreis naar Venetië duurde van 26 oktober tot 25 november. Daar werden inkopen gedaan voor het tweede deel van de expeditie naar Pruisen om deel te nemen aan de winterveldtocht van de ridders van de Duitse Orde tegen de heidense Litauers. Na een oversteek over de Alpen kwam het gezelschap op 6 januari 1344 in Thorn aan.¹⁴⁶

Willem van der Weede, deurwaarder en foerier van de graaf, ging begin 1344 naar Pruisen en bracht toen de inkwartiering van het gevolg van de graaf in orde.¹⁴⁷

De veldtocht begon op 19 februari en duurde tot 4 maart. Op 10 maart werd de terugreis langs de Oostzeekust aanvaard en kwam men op 8 april in Den Haag aan. De graaf zelf was daarvoor met een klein gevolg uit Lübeck weggegaan en doorgereisd naar Henegouwen.¹⁴⁸

Op 13 oktober 1353 treedt Willem van der Weede als leenmangetuige op.¹⁴⁹

Kind:

1. *Willem van der Weede*, volgt VIII-a.

---

¹⁴² Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 161, d.d. 7-8-1343.

¹⁴³ Hamaker, Rekeningen III, blz. 357.

¹⁴⁴ Hamaker, Rekeningen III, blz. 396.

¹⁴⁵ Hamaker, Rekeningen III, blz. 397.

¹⁴⁶ H. Enno van Gelder, *De reiskas van graaf Willem IV* (Leiden, 1990), blz. 6.

¹⁴⁷ Smit, Rekeningen VIII, blz. 132.

¹⁴⁸ H. Enno van Gelder, *De reiskas van graaf Willem IV* (Leiden, 1990), blz. 6.

¹⁴⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 189, d.d. 13-10-1353; Van der Gouw, Putten-1, regest no. 145, d.d. 13-10-1353.

VIII-a. *Willem van der Weede*, houdt de visserij en vogelarij van Zwaluwe in leen 1361, opnieuw beleend met recht van opvolging voor zijn zoons 10 juli 1371,¹⁵⁰ vermeld 1361-1371, overl. voor 1391, tr. *Beele Janne Colve dochter*, vermeld 1371.

Na het overlijden van Aleid van Putten in 1361 wordt bij het inhuldigen van de nieuwe leenheer, Sweder van Abcoude, een nieuwe lijst van leenmannen aangelegd. In deze lijst komt Willem van der Weede voor met ‘die visscherie ende die voghelie van der Zwaluwe met horen behoeren’. Later is de volgende aantekening erbij geschreven: ‘Dit heeft mijn heer verlijt sinen 3 sonen ghelijc hoer brieve houden’.¹⁵¹

Willem van der Weede treedt op 8 januari 1364 als leenmangetuige op en wordt door de leenheer betiteld als ‘onse neve’.¹⁵²

Op 10 juli 1371 wordt Willem van der Weede opnieuw met de visserij en vogelarij in Zwaluwe beleend. De belening luidt als volgt: ‘Zweder van Abcoude etc. oorkondt dat hij in erfleen gegeven heeft aan Willem van der Weede, ‘onsen neve, bastairt van Strijen’, alle visserij en vogelarij en toebehoren in die Zwaluwe, en dat deze zullen vererven op zijn wettige kinderen Jan en Heinric bij zijn vrouw Beele Janne Colve dochter, en op Willem zijn bastaard bij Katherine meester Dircx dochter van Breda, in gelijke delen’.¹⁵³

Toelichting

Na het overlijden van Willem van der Weede is het leen vererfd op zijn drie zoons. Na het overlijden van zijn zoon Hendrik is diens aandeel gekomen aan zijn volle broer Jan van der Weede, die zijn twee derde deel op 21 maart 1403 overdroeg aan Liefman Willemsz. Na het overlijden van Willem (Willeke) van der Weede is diens zoon Jacob beleend met één derde deel van het leen. Na het overlijden van Jacob (onbekend wanneer) is zijn deel vererfd op Liefman Willemsz., zodat na het overlijden van Liefman zijn zoon Hendrik op 13 juli 1432 met het gehele leen werd beleend.

Uit dit huwelijk:

1. *Jan van der Weede Willemsz.*, minderjarig 1371, houdt de visserij en vogelarij van Zwaluwe samen met zijn broer Willem (Willeke) in leen 1391,¹⁵⁴ draagt het leen over 21 maart 1403.¹⁵⁵
2. *Hendrik van der Weede*, minderjarig 1371, overl. voor 1391.

Bastarden (bij Catharina Mr. Dircksdochter van Breda):

3. *Willem (Willeke) Willemsz. van Weede*, minderjarig 1371, vermeld 1391, overl. voor 20 mei 1407.

---

¹⁵⁰ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 46 (leen 12).

¹⁵¹ Van der Gouw, Putten-2, regest no. 185, blz. 345, d.d. 1361.

¹⁵² Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 256, d.d. 8-1-1364.

¹⁵³ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 313, d.d. 10-7-1371; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 253, blz. 385, d.d. 10-7-1371; Drossaers, Domeinraad I, regest no. 687, d.d. 10-7-1371.

¹⁵⁴ Deze notitie is ongedateerd, maar vrijwel gelijktijdig volgt een belening gedateerd 5 maart 1391, zie: Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 46 (leen 12), resp. blz. 62 (leen 62).

¹⁵⁵ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 46 (leen 12).

Kind:

1. *Jacob Willemsz. van der Weede*, minderjarig 1407, beleend na dode van zijn vader met één derde van de visserij en vogelarij van Zwaluwe 20 mei 1407 (hulde Liefman Willemsz.).¹⁵⁶
4. (...) *van der Weede*, tr. (1403) *Liefman Willemsz.*, beleend na overdracht door Jan van der Weede met (twee derde deel) van de visserij en vogelarij van Zwaluwe 21 maart 1403,¹⁵⁷ overl. voor 13 juli 1432.

Toelichting

Het ziet er naar uit dat Liefman Willemsz. omstreeks 1403 gehuwd is met een dochter van Willem van der Weede en bij die gelegenheid twee derdedeel van het leen heeft overgedragen gekregen.

Omdat Liefman Willemsz. noch in 1403 noch in 1407 als ‘neef’ van de leenheer wordt betiteld, terwijl zijn zoon Heinric Liefmanssoon van der Weede in 1432 wel zo wordt genoemd, is het aannemelijk dat diens verwantschap met de heren Van Putten en Strijen via zijn moeder loopt.

Uit dit huwelijk:

1. *Catharina van Weede*,¹⁵⁸ met haar man schonk zij een altaar kleed, waarin hun beide wapens geweven waren, voor in de Beverenkapel (afb. 11), later berustte het een lange tijd op ‘Develsteyn’,¹⁵⁹ stichtte vermoedelijk het Heilige Kruiskapel 1450,¹⁶⁰ overl. 1454,¹⁶¹ begr. in de Beverenkapel (Dordrecht), tr. *Willem Bever Danielsz.*,¹⁶² won. in het huis ‘Den Grooten David’ in de Voorstraat, en na 1455 in het huis ‘De Gans’ naast de Munt te Dordrecht, begaat bij ongeluk een doodslag 1420, stadsgecommitteerde in Vlaanderen en Brabant 1427, eigenaar van een schrootambacht ‘metten zoutmate’ 1431, havenmeester (1436), Heilige Geestmeester (1437), overl. 1464, begr. in de Beverenkapel (Dordrecht), zn. van Daniël Willem Daniëlsz. en Soete Willemsdr. van Beveren.

Op onderstaande tekening van ca. 1620 staat de St. Elisabeths- of Beverenkapel in de Grote Kerk te Dordrecht afgebeeld. De kapel is gesticht op 4 oktober 1431.¹⁶³ Onder de pilaar links ligt het altaar met het door het echtpaar Willem van

---

¹⁵⁶ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 46 (leen 12).

¹⁵⁷ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 46 (leen 12).

¹⁵⁸ Balen, Dordrecht, blz. 955. Hij noemt haar een dochter van Hendrik van Weede, maar dat klopt niet op grond van chronologie.

¹⁵⁹ Beelaerts van Blokland, Van Beveren-II, kolom 71. Haar sterfjaar is ontleend aan de afbeelding van het epitaphium uit de Beverenkapel, voorkomend in het ‘Beverenboek’.

¹⁶⁰ P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zuid-Holland* (Utrecht, 1922). Deel I, blz. 209: ‘XIX. H. Kruiskapel in 1350 gesticht door Catharina van Weede’. Vermoedelijk moet het jaartal 1450 zijn, omdat Balen als stichtingsjaar 14.. geeft (Balen, Dordrecht, blz. 97).

¹⁶¹ Beelaerts van Blokland, Van Beveren-II, kolom 71. Haar sterfjaar is ontleend aan de afbeelding van het epitaphium uit de Beverenkapel, voorkomend in het ‘Beverenboek’.

¹⁶² Balen, Dordrecht, blz. 955.

¹⁶³ Balen, Dordrecht blz. 98-99; P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zuid-Holland* (Utrecht, 1922). Deel I, blz. 209: ‘XVII. St. Elisabeth of Beverenkapel, gesticht 1431 door Sueta van Beveren’. Thans geheel verdwenen.

Beveren en Catharina van Weede geschonken kleeft met daarin ingeweefden hun wapens. Op de fchildering tuffen de twee pilaren vanaf links naar rechts hun kleinzoon Willem van Beveren en zijn echtgenote Maria van Bakel, met hun kinderen en aangetrouwen.

Afb. 11. Tekening van de Beverenkapel van omstreeks 1620.

2. *Hendrik van Weede*, beleend na dode van zijn vader met de visserij en vogelarij van Zwaluwe 13 juli 1432.¹⁶⁴

Hendrick van Weede werd op 13 juli 1432 beleend met de visserij en vogelarij in Zwaluwe.¹⁶⁵ Hij is ‘neef’ van de leenheer. Dit leen is hem aanbestorven van zijn vader Liefman Willemsz. In het zelfde jaar, 15 november, is Heinric Liefmanssoon van Weede aanwezig bij de toewijzing van leengoederen aan de heer van Putten en Strijen.¹⁶⁶

VI-b. *Jan van Almonde*, heer van Pernis (na 1304),¹⁶⁷ vermeld 1307-1326, overl. tussen 26 mei 1326 en 9 augustus 1343, tr. *Agatha (Aechte) Hugendr.*,¹⁶⁸ vermeld 1307, dr. van Hugo heer Everockersz.

¹⁶⁴ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 46 (leen 12).

¹⁶⁵ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regist no. 617, d.d. 13-7-1432.

¹⁶⁶ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regist no. 627, d.d. 15-11-1432.

¹⁶⁷ Hoek, Leenmannen Putten en Strijen, blz. 62-67 (leenmannen ca. 1304). In deze lijst komt hij niet voor.

¹⁶⁸ Van Gelder, Van Drenckwaert, blz. 466.

Op 4 januari 1307 oorkondt Nicolaas, heer van Putten en Strijen, dat hij de helft van de goederen in 'Beeningerlant', die Hugo, heer Everockersz., hem had opgedragen in leen heeft gegeven aan Aechte Hugendr., en dat dit land, mocht Aechte en haar man Jan, zonder kinderen blijven, op de zelfde wijze vererft als het derde deel van dat land, dat Hugo nog bezit.¹⁶⁹

Hugo van Zottegem, burggraaf van Gent, heer van Putten, en zijn vrouw Beatrix, geven op 18 maart 1316 aan vrouwe Aleid van Putten en Strijen, heer Jan van der Dussen, ridder, Aper uten Milen, onze knaap, Jan van Almonde, *haar broeder*, en Engelbrecht, haar knaap, ten Zeeuwse recht een nieuw land in te dijken. Dit land zullen zij in leen mogen houden en daarvan alleen het schot behoeven af te dragen, namelijk 3 Hollandse penningen van elke gemet per jaar, terwijl het nieuwe land pas drie jaar na bedijking van het gebruikelijke heergewaad en andere eisen van het leenstelsel zal behoeven te voldoen.¹⁷⁰ Op 21 november 1316 verkoopt Hendrik Willemsz. van Dubbelmonde aan heer Jan van Almonde het goed en de rechten, die de kinderen van Boudijn van Dubbelmonde, hebben op de hoeve aan de Dussen te Muilkerk.¹⁷¹ Hugo van Zottegem, burggraaf van Gent, heer van Putte en Strijen, en Beatrix, zijn vrouw, bevestigen op 13 november 1318 dat zij aan hun zwager Jan van der Dussen, ridder, het gerecht van Drimmelen, alsmede het gemaal, visserij en het gerecht Standhazen, en een halve hoeve land aan de Dussen tot erfleen hebben gegeven tegen een heergewaad van 10 pond Hollands. Getuigen o.a. Jan van Almonde.¹⁷²

Graaf Willem III geeft op 30 november 1319 het bedijkte land in Deifel, bij de Riederwaard, in erfpacht aan heer Hugo, heer van Zottegem, burggraaf van Gent, heer Jan van der Dussen, ridder, Aper uter Mijl, Jan van Almonde en Engebrecht van Wychnich, die dat land bedijkt hebben, met de bepaling dat wanneer het door overstroming verloren gaat, het weer aan de graaf zal komen.¹⁷³ In mei 1325 is er een verklaring opgesteld, dat heer Ghye (van Vlaanderen) en zijn vrouw (Beatrix van Putten) aan Jan van Polanen verlof hebben gegeven om leengoederen, gelegen IJsselmonde, te verkopen. Daartegenover zal hij goederen in Zoeterwoude aan de vrouwe overgeven. Voornoemde leengoederen zijn verkocht aan Willem de Cuser voor 300 pond Hollands. Jan van Almonde had toezicht op de overdracht uitgeoefend en de leengoederen te Zoeterwoude in ontvangst genomen.¹⁷⁴

Op 26 mei 1326 oorkonden de schepenen van Dordrecht dat Jan Quadehave een rente van 22 pond 10 schelling Hollands heeft verkocht aan Jan van Almonde gevestigd op land, gelegen in de rietlanden van Poortgaal.¹⁷⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Willem van Almonde*, volgt VII-b.
2. *Hugo van Almonde*, volgt VII-c.

---

¹⁶⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 60, d.d. 4-1-1307; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 50, blz. 273, d.d. 4-1-1307; Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148 en 149).

¹⁷⁰ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 128, d.d. 19-3-1316; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 92, blz. 296, d.d. 19-3-1316.

¹⁷¹ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 67, d.d. 21-11-1316.

¹⁷² Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 129, d.d. 13-11-1318.

¹⁷³ NA, AGH inv.nr. 289, fol. 6, regest no. 38, resp. inv.nr. 290, fol. 8v-9, regest no. 38, d.d. 30-11-1319.

¹⁷⁴ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 141, d.d. mei 1325; Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 135, d.d. 19/25-5-1325.

¹⁷⁵ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 138, d.d. 26-5-1325.

VII-b. *Willem van Almonde*, heer in Oud en Nieuw Pernis (voor 1361),¹⁷⁶ houdt in leen de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis (voor 1361),¹⁷⁷ vermeld 1343-1354, overl. voor 1361.

Op 9 augustus 1343 treedt Willem Jansz. van Almonde op als leenmangetuige.¹⁷⁸ Floris, heer Claaszoon van Borsele, ridder, oorkondt op 26 juni 1354 dat hij in erfleen heeft gegeven aan Hessel Aerntsz. 12½ gemet land, gelegen in het ambacht Brabant in Putten, voorheen in bezit van Badeloghe, paep Heynen wijf, waarvan de andere helft in bezit is van Willem van Almonde.¹⁷⁹

Sweder van Abcoude, etc. oorkondt op 15 maart 1368 dat hij in erfleen heeft gegeven aan Jan, Claes en Wisse van Almonde, kinderen van Willem van Almonde, en Jan en Jacob van Almonde, kinderen van Hugo van Almonde, het ambacht Oud en Nieuw Pernis en de boeten aldaar tot drie pond zwarte Tournois, de korentiende en lammertiende aldaar, en ‘Hughe Claes soons’ gors.¹⁸⁰

Kinderen:

1. *Jan van Almonde*, volgt VIII-b.
2. *Claes van Almonde*, heer in Oud en Nieuw Pernis (1368), houdt in leen de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis (1368),¹⁸¹ overl. voor 4 september 1376.
3. *Wisse van Almonde*, heer in Oud en Nieuw Pernis (1368), houdt in leen de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis (1368),¹⁸² vermeld 1368-1376, overl. tussen 4 september 1376 en 20 maart 1380.

Wisse van Almonde deelt op 4 september 1376 mee dat hij zijn aandeel in ‘Hughe Caes soens’ gors verkocht heeft aan de heer Van Putten voor 10 pond groot. Mede bezegeld door zijn broer Jan Willemsz. van Almonde en zijn neef Jan Hugensz. van Almonde.¹⁸³

VIII-b. *Jan van Almonde Willemsz.*, heer in Oud en Nieuw Pernis (1361-1380),¹⁸⁴ houdt voor een derde deel de goederen van Beeningerland met gorzen¹⁸⁵ en de halve visserij aldaar in leen 1361,¹⁸⁶ houdt in leen de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis (1361, 1368), draagt over 29 maart 1384,¹⁸⁷ vermeld 1361-1402, overl. na 10 oktober 1402, tr. *Elisabeth van Teylingen*, dr. van Simon van Teylingen Willemsz.

Na het overlijden in 1361 van Aleid van Putten wordt bij het inhuldigen van de nieuwe leenheer, Sweder van Abcoude, een nieuwe lijst van leenmannen aangelegd. In deze lijst komt Jan van

---

¹⁷⁶ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 130 (leen 51).

¹⁷⁷ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 52).

¹⁷⁸ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 161, d.d. 9-8-1343.

¹⁷⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 191, d.d. 26-6-1354; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 147, blz. 320-321, d.d. 26-6-1354.

¹⁸⁰ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 303, d.d. 15-3-1368; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 240, blz. 376, d.d. 15-3-1368; Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 51), Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

¹⁸¹ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 52).

¹⁸² Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 52).

¹⁸³ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 329, d.d. 14-9-1376; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 269, blz. 396-397, d.d. 14-9-1376; Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

¹⁸⁴ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 130-131 (leen 51).

¹⁸⁵ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

¹⁸⁶ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 155 (leen 149).

¹⁸⁷ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 52).

Almonde Willemsz. voor met ‘een derden deel van IJtscaerden hil ende een derden van Hughe Claiissonsgorse, ende die vischerije van Beeninghen half ende die heerscaepije van Pernisse half’.¹⁸⁸

Op 1 november 1373 wordt Jan van Almonde vermeld in de oostelijke belending van 8 hond land, gelegen achter de ‘Hoern’ in Wateringen.¹⁸⁹ Wisse van Almonde deelt op 14 september 1376 mee dat hij zijn aandeel in ‘Hughe Caes soens’ gors verkocht heeft aan de heer Van Putten voor 10 pond groot. Mede bezegeld door zijn broer Jan Willemsz. van Almonde en zijn neef Jan Hugensz. van Almonde.¹⁹⁰

Op 20 maart 1380 oorkonden Jan van Almonde Willemsz., Jan- en Jacob Hugenz. van Almonde, dat zij de heer van Gaasbeek, verkocht hebben elk één vierde deel van de ambachten van Oud- en Nieuw Pernis met vierschaar, visserij, vogelarij, etc., terwijl zij alleen in leen behouden de korentiende.¹⁹¹ Met het zegel van Jan van Almonde Willemsz. (afb. 12). Sweder, heer van Gaasbeek, oorkondt op dezelfde dag dat hij in erfleen heeft gegeven aan Jan van Almonde Willemsz., Jan- en Jacob van Almonde, kinderen van Hugo van Almonde, de korentiende in Nieuw Pernis, zoals ook hun voorouders dat hadden gehad; tegelijkertijd wordt Jan van Almonde Willemsz. beleend met een aandeel van de korentiende in Nieuw Pernis, die hij van zijn broer Wisse heeft geërfd.¹⁹²

Afb. 12. Zegel van Jan Willemsz. van Almonde (1380).¹⁹³
(*Nationaal Archief resp. Holland Regionaal-Historisch Tijdschrift*)

Sweder, heer van Gaasbeek, verkoopt op 6 april 1380 voor een jaarlijkse rente aan Jan van Almonde Willemsz. en Herman Claesz., schout in Poortugaal, een uitgors, gelegen ‘voir onse

¹⁸⁸ Hoek, Leenmannen Putten en Strijen, blz. 69; Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148 en 149).

¹⁸⁹ Hoek, Grafelijke lenen in De Lier (1973), blz. 113 (leen 58).

¹⁹⁰ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 329, d.d. 14-9-1376; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 269, blz. 396-397, d.d. 14-9-1376; Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

¹⁹¹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 348, d.d. 20-3-1380; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 288, blz. 405-406, d.d. 20-3-1380; Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 51).

¹⁹² Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 347, d.d. 20-3-1380; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 287, blz. 404, d.d. 20-3-1380; NA, Archief Heren van Putten (toegang 3.19.43), inv.nr. 79, d.d. 20-3-1380.

¹⁹³ Beschrijving: 1. omschrift: S. /IAN/VAN/A[LM]/ONDE

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild gevat in een spitsboogvierpas versierd met gotische ornamenten, geplaatst op een rondboogvierpas versierd met gotische ornamenten.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), waaroverheen een schuinstaak.

steenhuys in Poortegael, genaamd Zwedersdike'.¹⁹⁴ Op 12 maart 1384 treedt Jan van Almonde Willemsz. op als leenmangetuige.¹⁹⁵ Jan van Almonde Willemsz. verkoopt op 19 maart 1384 aan de Sweder, heer van Gaasbeek, de halve tiende van Pernis 'dair Jan van Almonde miin neve tweederde deel of heeft ende ic van minen lieven heer te leen houden placht'.¹⁹⁶

Op 10 oktober 1402 verkopen heer Jan van Almonde, ridder, en Simon van Almonde, zijn broer, aan Jan van Almonde Willemsz., hun vader, de helft van veertien gemet land, waarvan de andere helft toebehoort aan Wouter van Teylingen, heer Simonszoon, hun oom.¹⁹⁷

Uit dit huwelijk:

1. *Jan van Almonde*, ridder (1402), schepen onder de dijkgraaf van Poortugaal (1413),¹⁹⁸ vermeld 1402-1413, overl. tussen 30 juli 1413 en 13 december 1418, tr. *Maria van Cralingen*,¹⁹⁹ draagt haar goederen over aan haar kinderen 13 december 1418, dr. van Philips van Cralingen en Elisabeth Hodenpijl.

Akte van overdracht voor de schepenen en raad van Delft op 13 december 1418 door Marie van Cralingen, weduwe van Jan van Almonde, aan haar zoons Willem, Philips en Cornelis van Almonde, en haar dochter Lijsbet, echtgenote van Jan Boot Arendsz., en Haze, haar dochters, van haar goederen in Almsvoet, Uitalm en Strijen.²⁰⁰ Op 24 april 1419 draagt Willem van Almonde aan Cornelis, zijn broer, en Jan Arendsz. Boot, zijn zwager, zijn aandeel in de hiervoor genoemde goederen over.²⁰¹

Uit dit huwelijk:

1. *Willem van Almonde*, vermeld 1418-1419.
  2. *Philips van Almonde*, ridder van de Duitse Orde, vermeld 1418.
  3. *Cornelis van Almonde*, vermeld 1418-1419, overl. 1457, tr. *Heilwig van Botland*,²⁰² dr. van Jan van Botland en Meyne van Haamstede.
  4. *Lijsbeth van Almonde*, vermeld 1418, tr. Delft 1418 *Jan Boot Arendsz.*,²⁰³ won. Dordrecht (1434), later Utrecht (1439), rentmeester van de Heer van Gaasbeek, vermeld 1418, 1419, overl. Utrecht 3 februari 1449, zn. van Arend Boot en Machteld van Slingeland.
  5. *Haze van Almonde*, vermeld 1418, tr. *Floris van Botland*,²⁰⁴ zn. van Jan van Botland en Geertruida van Brakel.
-
2. *Simon van Almonde*, vermeld 1402.

---

¹⁹⁴ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 350, d.d. 6-4-1380; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 290, blz. 406-408, d.d. 6-4-1380; Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 172. Met een verkeerde datum 6-4-1382.

¹⁹⁵ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 373, d.d. 12-3-1384; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 306, blz. 416, d.d. 12-3-1384.

¹⁹⁶ Dekker, Putten en Strijen, regest no. 64, d.d. 19-3-1384; Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 370, d.d. 29-3-1384 (!); Van der Gouw, Putten-2, regest no. 307, blz. 416, d.d. 19-3-1384.

¹⁹⁷ Van Leeuwen, Batavia Illustrata, blz. 846 (letter B), d.d. 10-10-1402. Zie: bijlage III.

¹⁹⁸ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 180, d.d. 30-7-1413.

¹⁹⁹ Van der Plas, Van Voorschoten, blz. 42-43.

²⁰⁰ HUA Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 543, d.d. 13-12-1418 (vidimus van 1650); SA Delft, Collectie losse aanwinsten (toegang 598), inv.nr. 89, d.d. 13-12-1418. Zie: bijlage IV.

²⁰¹ HUA Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 543, d.d. 24-4-1419 (vidimus van 1650).

²⁰² Ferwerda, Stam- en wapenboek. Genealogie Van Botland.

²⁰³ Balen, Dordrecht, blz. 998.

²⁰⁴ Ferwerda, Stam- en wapenboek. Genealogie Van Botland.

VII-c. *Hugo van Almonde*, heer in Oud en Nieuw Pernis (voor 1361),²⁰⁵ houdt in leen de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis (voor 1361),²⁰⁶ vermeld 1354-1359, overl. voor 1361.

Hugo van Almonde wordt op 19 november 1354 vermeld als leenmangetuige.²⁰⁷ Op 2 april 1359 treden Jan de Blonde, Hugo van Almonde als leenmannen van de vrouwe van Putten en Strijen op bij de belening van Jan Jansz. met 'die Middelhanisse'.²⁰⁸

Sweder van Abcoude, heer van Gaasbeek, oorkondt op 15 maart 1368 dat hij in erfleen heeft gegeven aan Jan, Claes en Wisse van Almonde, kinderen van Willem van Almonde, en Jan en Jacob van Almonde, kinderen van Hugo van Almonde, het ambacht Oud- en Nieuw Pernis en de boeten aldaar tot drie pond zwarte Tournois, de korentiende en lammertiende aldaar, en 'Hughe Claes soons' gors.²⁰⁹

Kinderen:

1. *Jan van Almonde Hugensz.*, volgt VIII-c.
2. *Jacob van Almonde Hugensz.*, heer in Oud en Nieuw Pernis (1368), houdt voor een derde deel de goederen van Beeningerland met gorzen in leen 1361,²¹⁰ beleend met de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis (1368),²¹¹ vermeld 1361-1380, overl. voor 1393.²¹²

VIII-c. *Jan van Almonde Hugensz.*, heer in Oud en Nieuw Pernis (1361-1380),²¹³ houdt voor een derde deel de goederen van Beeningerland met gorzen²¹⁴ en de halve visserij aldaar in leen 1361,²¹⁵ beleend met de helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis 1368 en 1393,²¹⁶ vermeld 1361-1395, overl. tussen 26 maart 1395 en 8 juni 1408, tr. (...) *van Moordrecht*, dr. van Philips van Moordrecht.

Na het overlijden in 1361 van Aleid van Putten wordt bij het inhuldigen van de nieuwe leenheer, Sweder van Abcoude, een nieuwe lijst van leenmannen aangelegd. In deze lijst komt Jan van Almonde Hugensz. en zijn broer (Jacob) voor met 'Ijtscaerdenhil ende van Hughe Claissonsgorse van elken een derdendeel ende half die heerscap van Pernisse ende die visscherie van Beeninghen half'.²¹⁷

Op 24 oktober 1362 oorkondt Jan van Almonde Hugensz. dat hij gezworen heeft aan de heer van Putten in tegenwoordigheid van diens vader, heer van Abcoude, zich te houden aan de

---

²⁰⁵ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 130 (leen 51).

²⁰⁶ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 53).

²⁰⁷ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regist no. 193, d.d. 19-10-1354.

²⁰⁸ Dekker, Putten en Strijen, regist no. 33, d.d. 2-4-1359.

²⁰⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regist no. 303, d.d. 15-3-1368; Van der Gouw, Putten-2, regist no. 240, blz. 376-377, d.d. 15-3-1360; Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 51).

²¹⁰ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

²¹¹ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 53).

²¹² Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 53).

²¹³ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 130-131 (leen 51).

²¹⁴ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

²¹⁵ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 155 (leen 149).

²¹⁶ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 53).

²¹⁷ Hoek, Leenmannen Putten en Strijen, blz. 69; Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148 en 149).

uitspraak van hertog Albrecht over de dood van zijn vader Hugo van Almonde en zich te houden aan de zoen daarover; deze eed legt hij eveneens af als voogd van zijn broer Jacob.²¹⁸

Wisse van Almonde deelt op 14 september 1376 mee dat hij zijn aandeel in ‘Hughe Caes soens’ gors verkocht heeft aan de heer Van Putten voor 10 pond groot. Mede bezegeld door zijn broer Jan Willemsz. van Almonde en zijn neef Jan Hugensz. van Almonde.²¹⁹ Jan van Almonde Hugensz. wordt op 7 april 1378 vermeld als leenmangetuige.²²⁰

Op 20 maart 1380 oorkonden Jan van Almonde Willemsz., Jan en Jacob Hugenz. van Almonde, dat zij de heer van Gaasbeek, etc. verkocht hebben elk één vierde deel van de ambachten van Oud en Nieuw Pernis met vierschaar, visserij, vogelarij, etc., terwijl zij alleen in leen behouden de korentiende.²²¹ Jan Hugensz. van Almonde zegelt de oorkonde (afb. 13). Sweder, heer van Gaasbeek etc. oorkondt op dezelfde dag dat hij in erfleen heeft gegeven aan Jan van Almonde Willemsz., Jan en Jacob van Almonde, kinderen van Hugo van Almonde, de korentiende in Nieuw Pernis, zoals ook hun voorouders dat hadden; tegelijkertijd wordt Jan van Almonde Willemsz. beleend met een aandeel van de korentiende in Nieuw Pernis, die hij van zijn broer Wisse heeft geërfd.²²²

Afb. 13. Zegel van Jan Hugensz. van Almonde (1380).²²³
(*Nationaal Archief resp. Holland Regionaal-Historisch Tijdschrift*)

²¹⁸ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 244, d.d. 24-10-1362; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 191, blz. 350, d.d. 24-10-1362.

²¹⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 329, d.d. 14-9-1376; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 269, blz. 396-397, dd. 14-9-1376; Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 154-155 (leen 148).

²²⁰ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 338, d.d. 7-4-1378; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 276, blz. 399, d.d. 7-4-1378.

²²¹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 348, d.d. 20-3-1380; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 288, blz. 405-406, d.d. 20-3-1380; Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 51).

²²² Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 347, d.d. 20-3-1380; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 287, blz. 404, d.d. 20-3-1380; NA, Archief Heren van Putten (toegang 3.19.43), inv.nr. 79, d.d. 20-3-1380.

²²³ Beschrijving: 1. omschrift: *S. ·IAN/VAN·AL/MONDE

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, gaaf.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een spitsboogdriepas versierd met gotische ornamenten, geplaatst op een rondboogdriepas versierd met gotische ornamenten.

4. wapen: in een schildhoofd drie schuinkruisjes naast elkaar.

Jan van Almonde wordt op 16 maart 1381²²⁴ en in 1382²²⁵ vermeld als leenmangetuige. Op 29 maart 1384 verkoopt Jan van Almonde Willemsz. aan de Sweder, heer van Gaasbeek, de halve tiende van Pernis 'dair Jan van Almonde miin neve tweederde deel of heeft ende ic van minen lieven heer te leen houden placht'.²²⁶

Jan van Almonde Hugensz. treedt op als leenmangetuige op 12 maart 1384,²²⁷ 1 mei 1384,²²⁸ 13 september 1386,²²⁹ 26 maart 1395.²³⁰

Op 8 juni 1408 heeft de heer van Abcoude door zijn rentmeester 2 gemet 35 roeden, gemeen met Jan Hugenszoonland, en 1 gemet 17 roeden land, gelegen in de 'Eyfel', Nieuw Pernis, Oud Pernis en Poortugaal, laten kopen van Allaert Oem Jacobsz., wiens vrouw het heeft geërfd van Jan Hugensz. van Almonde.²³¹

Goeswijn van der Poel verkoopt op 1 augustus 1412 aan Hugo Beyensz. ten behoeve van de prior van het klooster Nieuwlicht 8½ gemet min 5 roeden land, gemeen met het land van de jonkheer Van Gaasbeek en van Jan van Almonde, die dit land geërfd heeft van Jan Hugensz. van Almonde.²³²

Uit dit huwelijk:

1. *Philips Jansz. van Almonde*, houdt in leen 50 gemet land met huis, berg, boomgaard, heiningen en toebehoren, gelegen in 's-Gravenambacht, 1393, daarna met ledige hand 24 augustus 1409,²³³ rentmeester van Putten (1407), schepen van Geervliet (1411),²³⁴ beleend met de helft van het vrijland, gelegen in Kortambacht, 20 april 1413,²³⁵ beleend als 'neef en dienaar van de leenheer' met de huizen, bergen, hofsteden en boomgaarden met toebehoren, genaamd het 'Nederhof', gelegen Geervliet, 7 augustus 1415,²³⁶ vermeld 1393-1415, overl. 22 november 1416,²³⁷ tr. (...) *van Riede*,²³⁸ dr. van Aert van Riede Aertsz. van Riede en (...) dr. van Gerrit Coze.

---

²²⁴ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 351, d.d. 16-3-1381; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 291, blz. 408, d.d. 16-3-1381.

²²⁵ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 359, d.d. 1382; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 298, blz. 410-411, d.d. 1382.

²²⁶ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 370, d.d. 29-3-1384; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 307, blz. 416, d.d. 19-3-1384. De aanduiding van de dag is in beide transcripties verschillend.

²²⁷ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 373, d.d. 12-3-1384; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 306, blz. 416, d.d. 12-3-1384.

²²⁸ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 375, d.d. 1-5-1384; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 310, blz. 417, d.d. 1-5-1384.

²²⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 382, d.d. 13-9-1386; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 318, blz. 419-420, d.d. 13-9-1386.

²³⁰ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regest no. 406, d.d. 28-3-1395; Van der Gouw, Putten-2, regest no. 341, d.d. 28-3-1395.

²³¹ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 176, d.d. 8-6-1408; Nieuwlicht-2, blz. 214, d.d. 8-6-1408.

²³² Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 182, d.d. 1-8-1412.

²³³ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 111-112 (leen 7).

²³⁴ Hoek, Nieuwlicht-2, blz. 216, d.d. 30-10-1411.

²³⁵ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 128 (leen 45).

²³⁶ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 201 (leen 220). De akte is doorgehaald.

²³⁷ Necrologium Geervliet, blz. 238, d.d. 22-11-1416: 'Anno dni MCCCCXVI obiit honestus vir Philippus de Almonde quondam redditarius Domini, qui legavit Capitulo pro memoria sua sex mensuras terrarum cum lina sitas by den Griente wech'.

²³⁸ B. de Keijzer, *Van Riede (van Pendrecht, van IJsselmonde)* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

Op 6 oktober 1409 verkoopt Philips Jansz. van Almonde aan broeder Jacob ten behoeve van het klooster Nieuwlicht $6\frac{3}{4}$ gemet land, gelegen onder het huis van Rutger Jacobsz. in Oud Pernis.²³⁹

Willem Philipsz. van Almonde wordt op 28 augustus 1422 beleend na overdracht door zijn broers Cornelis en 'Jacob Dirck', mede namens hun onmondige broer 'Aerneken', zoals zij het geërfd hadden van hun grootvader Jan van Almonde, met hun gedeelten in de andere helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis.²⁴⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Willem van Almonde Philipsz.*, dijkgraaf van het land van Putten, beleend met 50 gemet land met huis, berg, boomgaard, heiningen en toebehoren, gelegen in 's-Gravenambacht,²⁴¹ beleend met de helft van het vrijland, gelegen in Kortambacht, 30 mei 1417,²⁴² beleend met de andere helft van de koren- en lammertienden van Nieuw Pernis 28 augustus 1422,²⁴³ idem na opdracht uit eigen met een 'pair ouden zwaen' en de visserij bij zijn huis, gelegen in het ambacht Pernis, de visserij van 32 gemet land, gelegen in Oud Pernis, de droge dijk, geheten 'Hofdiick', 27 maart 1429,²⁴⁴ idem na dode van zijn broer Jacob met de helft van ca. $6\frac{1}{2}$ gemet land, in 'Fickershil', gelegen in Simonhaven, 28 mei 1430, 15 juli 1432,²⁴⁵ leenmangetuige 15 november 1432,²⁴⁶ vermeld 1417-1432, overl. tussen 15 november 1432 en 27 februari 1458, tr. *Mechtel Gerrit Dircksd.*, overl. 27 februari 1458.²⁴⁷

2. *Cornelis van Almonde Philipsz.*, beleend na opdracht, samen met zijn broers 'Jacob Dirck' en Arnout, met de helft van ca. $6\frac{1}{2}$ gemet land, in 'Fickershil', gelegen in Simonhaven, 1 november 1422,²⁴⁸ leenmangetuige 27 maart 1429,²⁴⁹ rentmeester van de Heer van Gaasbeek (1430,²⁵⁰ 1439),²⁵¹ leenmangetuige 15 november 1432,²⁵² vermeld 1422-1439, overl. 1453. [Heeft nageslacht]

Op 19 november 1440 heeft Cornelis van Almonde twee florijnen per jaar aan het kapittel te Geervliet geschonken om de feestdag van de zalige Elisabeth te kunnen vieren.²⁵³ Cornelis van Almonde zegelt op 6 april 1441 een oorkonde (afb. 14).²⁵⁴

---

²³⁹ Hoek, Nieuwlicht, blz. 182, d.d. 6-10-1409.

²⁴⁰ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 53).

²⁴¹ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 112 (leen 7).

²⁴² Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 128 (leen 45).

²⁴³ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 131 (leen 53).

²⁴⁴ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regist no. 575, d.d. 27-3-1429; Van der Gouw, Putten-2, regist no. 491, blz. 540, d.d. 27-3-1429.

²⁴⁵ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 219 (leen 270).

²⁴⁶ Dekker, Putten en Strijen, regist no. 93, d.d. 15-11-1432.

²⁴⁷ Necrologium Geervliet, blz. 266, d.d. 27-2-1458: 'Anno Dni M CCC LVIII obiit Machtildis filia Gherardi Theoderici, uxor quondam Willemi de Almonde, que legavit capitulo pro memoria sua j. lib. holl. distribuendam inter Canonicos una cum Curato, affecurat; upte xxiiij gemeten lants in Scacamp'.

²⁴⁸ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 219 (leen 270).

²⁴⁹ Ernsting, Oorkonden Putten en Strijen, regist no. 575, d.d. 27-3-1429; Van der Gouw, Putten-2, regist no. 491, blz. 540, d.d. 27-3-1429.

²⁵⁰ Dekker, Putten en Strijen, regist no. 92, d.d. 30-12-1430; Van der Gouw, Putten-2, regist no. 505, blz. 548, d.d. 30-12-1430.

²⁵¹ Dekker, Putten en Strijen, regist no. 96, d.d. 14-2-1439.

²⁵² Dekker, Putten en Strijen, regist no. 93, d.d. 15-11-1432.

²⁵³ Necrologium Geervliet, blz. 237, d.d. 19-11-1440: 'Hoc die est festum compositum beate Elisabeth anno dni, MCCCCXL, per Cornelius de Almonde qui ut istud festum solemnus peragatur cum sua historia assignavit Capitulo duos florenos Renenses communes, etc.'

²⁵⁴ NA, HHA Putten en Strijen inv.nr. 88, d.d. 6-4-1441.

Afb. 14. Zegel van Cornelis van Almonde (1441).²⁵⁵
(Nationaal Archief)

3. *Jacob Dirck* van Almonde Philipsz., overl. voor 28 mei 1430.
4. *Aernout van Almonde Philipsz.* (*Aernout van Riede*), onmondig 1422 ('Aerneken'), beleend na dode van zijn broer Willem met de helft van ca. 6½ gemet land, in 'Fickershil', gelegen in Simonhaven, 16 april 1460,²⁵⁶ vermeld 1422-1460, overl. voor 1471, tr. *Marijtgén Boudijnsdr.* (*van Drenckwaert*), vermeld 1453,²⁵⁷ dr. van Boudijn Willemsz. en Maria van Heenvliet.

Uit dit huwelijk:

1. Mr. *Philips van Almonde*, deken van Geervliet.
2. Mr. *Jacob van Almonde*,²⁵⁸ heer van Weena, Blommersdijk en Beukelsdijk (1498), advocaat te Leiden (1472) en Den Briel (1476-1477), raadsheer – rekwestmeester in de Grote Raad te Mechelen 1477-1480, raadsheer bij het Hof van Holland 1480-1506, raad van Margaretha van York (1498-1504), schout en dijkgraaf van de Korendijk (1498-1500), hoogheemraad van Delfland en Schieland (1502-1505), tr. *Catharina van Eversdijck*,²⁵⁹ overl. 1507/08,²⁶⁰ dr. van mr. Anthonis Michielsz. van Eversdijck en Cornelia van Nieuhoven (uit Vlaanderen).

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Anna van Almonde*, overl. 13 oktober 1561, begr. Noordwijk, tr. 1^e (lijftocht 9 oktober 1512) *Jacob van Matenese*, schildknaap (1512), beleend na overdracht met 100 gaarden land, gelegen Voorburg, 9 maart 1504, overl. voor 12 april 1516,²⁶¹ zn. van Philips van Mathenese en Maria van den Woude, tr. 2^e *Bartholomeus van Egmond*,²⁶² kastelein van

---

²⁵⁵ Beschrijving: 1. omschrift: S'·CORNELIS·VAN·ALMONDE
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een schuingeplaatst gotisch schild met als schildhouder vermoedelijk een leeuw.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

²⁵⁶ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 219 (leen 270).

²⁵⁷ NA, Klooster St. Agatha, inv.nr. 157, d.d. 27-1-1453.

²⁵⁸ Nagtegaal, Hoogheemraadschap Delfland, blz. 14.

²⁵⁹ Van Gouthoeven, D'oude Chronijcke, blz. 173.

²⁶⁰ BHIC, Rekeningen Illustre Lieve Vrouwe Broederschap (toegang 1232), inv.nr. 125, fol. 29v, d.d. 1507/08: 'Haeg; Jouffrou Katherina van Eeversdyck, weduwe meester Jacobs van Almonde, raitsher in Hollant, xxx stv.'. Doodschuld betaald tijdens haar leven.

²⁶¹ Kort, Grafelijke lenen Voorburg (1986), blz. 353 (leen 5).

²⁶² Dek, Van Egmond, blz. 90.

Oudewater (1519), baljuw van Noordwijk 1545-1547, overl. 29 april 1555, begr. Noordwijk, zn. van Otto van Egmond en Catharina van Raaphorst.

Hun zoon Jasper van Egmond, ridder van de Duitse Orde, was op 5 mei 1561 commandeur in Maasland. Hij is overleden op 6 mei 1595 en begraven in de kerk te Maasland. In de kerk was een rouwbord van hem voorzien van acht kwartierwapens (afb. 15).

Afb. 15. Rouwbord Jasper van Egmond.²⁶³

2. *Cornelis Jansz. van Almonde*, tr. *Maria van Zuytwinde*.
3. *Dirk van Almonde*.
4. *Claes(ke) van Almonde*, overl. (verm.) na 22 maart 1428, tr. *Allaert Oem Jansz.*, schepenen van Pernis (1409,²⁶⁴ 1412,²⁶⁵ 1413),²⁶⁶ dijkschepenen te Poortugaal (1405,²⁶⁷ 1413),²⁶⁸ beleend met een huis met berg en toebehoren, gelegen op het oosteinde van de Lombertse dijk te Hoogvliet, 2 april 1413, overl. tussen 30 juli 1413 en 22 maart 1428.²⁶⁹

IV-b. *Thielman, ver Machtildenz.*, won. Dordrecht, schepenen (1278),²⁷⁰ burgemeester (1285/86),²⁷¹ poorter (1290), trezorier (1293), vermeld 1278-1293, overl. na 28 oktober 1293, tr. (...) *van Strijen*, dr. van *Hugheman van Strijen* en (*Elisabeth*) van *Wieldrecht*.

²⁶³ CBG, Heraldische Databank. Rouwbord in een kerk te Maasland met verwijzing naar P. van der Schelling, 'Genealogie en Wapenen der voornaamste Adellijke geslagten dezer Landen en der zelve Alliantien met hun couleuren', blz. 40.

²⁶⁴ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 182, d.d. 6-10-1409.

²⁶⁵ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 181, d.d. 1-8-1412, resp. blz. 182, d.d. 1-8-1412.

²⁶⁶ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 180, d.d. 30-7-1413.

²⁶⁷ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 180, d.d. 21-10-1405.

²⁶⁸ Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 180, d.d. 30-7-1413.

²⁶⁹ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 117, d.d. 2-4-1413 (leen 19). Op 22-3-1428 wordt 'Jacob Dire' Simonsz. met toestemming van zijn moeder beleend. Is hij misschien een zoon uit een eerder huwelijk van Claes(ke) van Almonde?

²⁷⁰ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. XXV.

²⁷¹ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. XXIII, resp. blz. 35.

Toelichting

Thielman ver Machtildenz. is met zijn nicht getrouwd.²⁷² Paulus, zijn zoon, heeft manslag begaan. In de zoenbrief, gedateerd 11 december 1290, worden zijn verwanten van moederszijde opgesomd, te weten drie zoons en een schoonzoon van Hugheman van Strijen en (Elisabeth) van Wioldrecht.²⁷³

Op 15 augustus 1278 wordt voor de schepenen van Dordrecht, w.o. als eerste genoemd 'horen Tieleman ver Machtilden sone', een verklaring afgelegd.²⁷⁴

In de oudste stadrekeningen van Dordrecht komt heer Tielman ver Machtildenzoon regelmatig voor. In 1283/84 bijvoorbeeld: (1) aan 'heren Thielemanne ver Machtilden sone' van 2 vaten wijn 58 pond; (2) aan 'heren Thielemanne ver Machtilden sone' 58 pond van een schuld; (3) aan 'heren Thielemanne ver Machtilden sone, heren Gherarde van Alyen sone, heren Hughen ver Zegheraden sone, Jan den Keiser doe si voeren te Berghe (Geertruidenberg) ende (...) der hantvaste van den scependomme' 34 s.²⁷⁵ In de periode 1285/86 onder andere: (1) aan 'haren Tielemanne van Machtilden sone 31 s., die hie verterde an den grave omme ter stede orbaere'; (2) aan 'haren Tielemanne ver Machtilden sone 10 lb. van sire quetsinghe voer Clais Oms huse', en 'haren Tielemanne 2 ½ lb., die hi utgaf daer hi ghevaren was inder stede orbare'; (3) vanwege 'der vart sheren Tielemans, sheren Gerards metten baeliu Syericse an den grave, in ghereeden ghelde 12 lb.'²⁷⁶ In de periode 1286/87 betaalt aan 'heren Tielemanne ver Machtilden sone 20 lb. van den ghelde dat men gaf den here van Kuke'.²⁷⁷

Graaf Floris V verklaart op 4 maart 1290 geld schuldig te zijn aan de commandeur en broeder van het Duitse Huis te Koblenz waarbij hij als borgen stelt Lambrecht die Vriese, burger van Utrecht, en Ricout van Noordeloos, knapen. Zij zullen in leistung gaan in een herberg binnen Delft. Ook zijn getrouwe poorters van Dordrecht, w.o. als eerste genoemd 'Thielemanne ver Magtilden zoene', zullen zo nodig in leistung gaan in een herberg te Dordrecht.²⁷⁸

De rechter, schepenen en raad van Dordrecht geven op 28 oktober 1293 aan 'haren Pietren ver Dybborgen sone, haren Thielmanne ver Machtilden sone, Gilijsse ver Hadewighen sone ende Wolbrande den Vriese, last om tot 1mei 1294 de stedelijke financiën te beheren en daarvoor elke zondag verantwoording af te leggen.²⁷⁹

Uit dit huwelijk:

1. *Jan van Strijen*, won. Dordrecht, poorter (1297), burger (1300), vermeld 1283-1300.

In de oudste stadrekeningen van Dordrecht komt Jan van Strijen regelmatig voor als hij bijvoorbeeld accijns pacht. Ook is hij regelmatig borg voor één van zijn broers (zie aldaar). In 1283/85 betaalt aan Jan van Strijen 20 sol. van zijn 'arenberstelen, dat

---

²⁷² Een dispensatie is niet bekend of is niet bewaard gebleven.

²⁷³ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

²⁷⁴ OHZ IV no. 1835, d.d. 15-8-1275.

²⁷⁵ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 6, 13 en 14.

²⁷⁶ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 38, 41 en 47.

²⁷⁷ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 53.

²⁷⁸ OHZ IV no. 2440, d.d. 4-3-1290.

²⁷⁹ OHZ V no. 2833, d. 28-10-1293.

brochten die houde scepenen an ons'.²⁸⁰ In 1284/85 pacht hij de bieraccijns voor 86 pond, waarbij Pieter en Paulus, zijn broers, borg voor hem zijn.²⁸¹ In 1284/85 pacht hij de wijnaccijns voor 81 pond, en de bieraccijns voor 82 pond.²⁸²

Jan van Strijen wordt op 8 en 13 januari 1297 genoemd onder de gedeputeerden van de stad Dordrecht wanneer Jan, graaf van Holland, verklaart dat hij zijn geschillen met Jan, hertog van Brabant, zal voorleggen aan koning Eduard I van Engeland.²⁸³

Op 6 januari 1300 wordt Jan van Strijen, burger van Dordrecht, beleend met 10 pond Hollands op de tol van Dordrecht.²⁸⁴

2. *Pieter, heer Thielmansz.*, vermeld 1283-1290.

In de oudste stadrekeningen van Dordrecht komt Pieter, heer Thielmansz., geregeld voor als pachter en als borg voor zijn broers. In 1283/84 is hij achterstallig met de betaling van de bieraccijns.²⁸⁵ In 1284/85 pacht hij de wijnaccijns voor 57 pond; de accijns van de wande voor 4 pond; de bieraccijns voor 90 pond; borg Jan (van Strijen), zijn broer; de accijns op koren voor 22 pond; borg Jan van Strijen; de accijns van de wande voor 6 pond; borg Jan van Strijen; en de bieraccijns voor 85 pond; borg heer Thielman.²⁸⁶ In 1285/86 pacht hij de bieraccijns voor 94 pond; borg Jan (van Strijen), zijn broer.²⁸⁷ In 1286/87 pacht hij de bieraccijns.²⁸⁸

Hij wordt op 11 december 1290 genoemd in de zoen van Claes Oem als verwant van vaderszijde van Paulus, heer Thielmanszoon.²⁸⁹

3. *Paulus, heer Thielmansz.*, volgt V-b.

4. *Hugo, Paulus broeder*, vermeld 1284-1290.

In de oudste stadrekeningen van Dordrecht komt Hugo, broer Paulus, af en toe voor. In 1284/85 pacht 'Hughe, Pauels Boye' de accijns op haring voor 8 pond; borg Pieter, heer Thielmansz.²⁹⁰ In 1285/86 pacht 'Hughe, Paulus broeder' de bieraccijns voor 92 pond; borg Pieter, heer Thielmansz.²⁹¹

Hij wordt op 11 december 1290 genoemd in de zoen van Claes Oem en krijgt 15 pond Hollands uitgekeerd.²⁹²

---

²⁸⁰ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 11.

²⁸¹ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 16.

²⁸² Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 19.

²⁸³ Smit, Dagvaarten II, no. 16, d.d. 8-1-1297, en no. 17, d.d. 13-1-1297.

²⁸⁴ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 217 (leen 15).

²⁸⁵ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 14.

²⁸⁶ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 16, 17, 18 en 19.

²⁸⁷ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 35.

²⁸⁸ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 51.

²⁸⁹ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

²⁹⁰ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 19.

²⁹¹ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 19.

²⁹² OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

5. *Lijsbeth, heer Thielmansdr.*, vermeld 1331-1342, overl. na 23 november 1342, tr. *Jan, heer Gillisz.*,²⁹³ heer van Oost-Barendrecht (1321), trezorier van Dordrecht (1303),²⁹⁴ rentmeester van Zuidholland (1320²⁹⁵-1336),²⁹⁶ poorter van Dordrecht (1321), vermeld 1303-1336, overl. tussen 14 september 1336 en 14 juli 1340, zn. van Gillis van Barendrecht en Ghondekin, dr. van Godschalck Oem en Volcwijf. Hij tr. 1^e *Soete van der Dussen*,²⁹⁷ dr. van Jan van der Dussen en Elisabeth (...).

Op 6 februari 1311 droeg Jan, heer Gillisz., het huis Rozendaal te Dordrecht, op aan de heer van Putten en Strijen, en vestigde de lijftocht voor zijn vrouw Elisabeth op dit huis. Een dag later, 7 februari, verklaart heer Jan, heer Gillisz., dat dit huis zal komen op de kinderen bij Elisabeth, zijn vrouw.²⁹⁸ Graaf Willem III verpacht op 22 december 1316 de wissel van de stad Dordrecht voor twee jaar aan Jan, heer Gillisz., en Ricoud- en Rombout van Noordeloos, ingaande 21 augustus 1317 voor 151 pond Holland per jaar.²⁹⁹

Jan, heer Gillisz., burger van Dordrecht, wordt na overdracht door Dirk van Riede, ridder, op 17 mei 1321 beleend met het ambacht Oost-Barendrecht. De koop en overdracht wordt op 6 september 1321 door de graaf van Holland bevestigd.³⁰⁰ Graaf Willem III verpacht op 16 mei 1322 voor vier jaar zijn tolleren en wissel binnen de stad Dordrecht aan heer Wouter Ban, poorter van Mechelen, Jan, heer Gillisz., en Godschalck, heer Heynensz., poorters van Dordrecht.³⁰¹ Op dezelfde dag hebben Jan, heer Gillisz., en Gijsbrecht Maleghijs, poorters van Dordrecht, van de graaf ook de gruit en gruihuis voor vier jaar gepacht.³⁰² Op 19 augustus 1322 gelast graaf Willem III aan Jan, heer Gillisz., rentmeester van Zuidholland, aan Arnoud van Kraaienstein 80 pond Hollands uit te betalen, in twee termijnen, welk bedrag Arnoud heeft geaccepteerd in plaats van de achterstallige rente over dertig jaar uit de tol van Niemandsvriend die de graaf hem schuldig was.³⁰³

Op 25 februari 1325 wordt Jan, heer Gillisz., rentmeester van Zuidholland, bij opdracht uit eigen beleend met 3½ morgen, gelegen in het ambacht van Nicolaas Oem.³⁰⁴ Op dezelfde dag wordt hij bij opdracht beleend met 5 morgen land, gelegen in het ambacht van Hugheman, heer Genemansz., nadat de leenheer het is aangekomen van Thielman ver Machteldensz.³⁰⁵

Jan, heer Gillisz., poorter van Dordrecht, wordt op 15 december 1325 beleend na koop met de visserij van de 'Lecmonde', te versterven op zijn zoon, Jan, gewonnen bij zijn vrouw Lijsbeth. De leenheer, Pieter, heer van de Lek, mag het leen lossen tegen een rente van 30 pond Hollands per jaar of 300 pond ineens. Op 21 april 1330 mag de graaf

---

²⁹³ Roza, Van Rosendaal, kolom 113-114, 125-126.

²⁹⁴ Balen, Dordrecht, blz. 377.

²⁹⁵ NA, AGH inv.nr. 289, fol. 11v, resp. inv.nr. 290, fol. 16, d.d. 15-9-1320.

²⁹⁶ NA, AGH inv.nr. 290, fol. 86v, resp. inv.nr. 289, fol. 67v, d.d. 14-9-1336.

²⁹⁷ Balen, Dordrecht, blz. 1171.

²⁹⁸ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 135 (leen 93).

²⁹⁹ NA, AGH inv.nr. 2180, fol. 4, resp. inv.nr. 2181, fol. 5, d.d. 22-12-1316.

³⁰⁰ Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 176 (leen 4-A).

³⁰¹ NA, AGH inv.nr. 289, fol. 20, resp. inv.nr. 290, fol. 26, d.d. 16-5-1322.

³⁰² NA, AGH inv.nr. 289, fol. 20v, resp. inv.nr. 290, fol. 26v-27, d.d. 16-5-1322.

³⁰³ NA, AGH inv.nr. 289, fol. 22-22v, resp. inv.nr. 290, fol. 28v, d.d. 19-8-1322.

³⁰⁴ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 238 (leen 54).

³⁰⁵ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 293 (leen 102).

lossen indien de leenheer dit niet doet aan de leenman, Jan, heer Gillisz., poorter van Dordrecht.³⁰⁶

Graaf Willem III verkoopt op 27 december 1326 aan Jan, heer Gillisz., de helft van de huizen, erven en 18 morgen land, die hem waren toegevallen na hert overlijden van Hein Berwoudsz., die dit goed als onderpand had gezet en niet had gelost.³⁰⁷

Jan, heer Gillisz., poorter van Dordrecht, wordt op 12 december 1327 met ledige hand beleend met de smaltienden van Barendrecht en Carnisse. Hij is in dit leen opgevolgd door Gillis, heer Jansz., zijn zoon uit het eerste huwelijk, waarvan geen belening bekend is. Op 12 oktober 1342 wordt Machteld, Gillis heren Jansdochter, zoals haar vader het leen hield, beleend.³⁰⁸

Op 24 mei 1328 wordt Gillis, oudste zoon van Jan, heer Gillisz., na overdracht door heer Dirk van Riede en diens oudste zoon Gijsbrecht, beleend met het derde deel van de tienden van Barendrecht. Na zijn overlijden te komen op zijn oudste (stief)broer.³⁰⁹

Jan, heer Gillisz, wordt op 27 juli 1329 beleend na overdracht door Gillis van Cralingen met een tiende in Riede, gelegen onder Ridderkerk. Mr. Tielman, heer Jansz., heer Gillisz., deken van St. Pieter te Utrecht, wordt op 23 november 1342 met dit leen beleend bij dode van Jan, heer Gillisz., en Gillis, diens zoon, met lijftocht van Elisabeth, zijn moeder, en Machteld, dochter van Gillis Jansz., en mag lossen met 1.500 oude schilden en een rente van 8 schilden.³¹⁰

Mandaat van graaf Willem IV op 3 juni 1337 aan Herbaren van Riede, baljuw van Zuid-Holland, ridder, Jan heer Gillisz., rentmeester aldaar, en Thielman de Moolnaar, knaap, om Aper van Zwijndrecht in zijn tienden te handhaven.³¹¹

Uit dit huwelijk:

1. *Jan, zoon van Jan, heer Gillisz.*, vermeld 1325. [Heeft nageslacht].
2. *Thielman, heer Jan, heer Gillisz.*, heer van Heerjansdam (1340), deken van St. Pieter te Utrecht (1342), overl. voor 20 juli 1368. [Heeft nageslacht].

Op 14 juli 1340 wordt Mr. Thielman, heer Jan, heer Gillisz., beleend met het ambacht Heerjansdam bij koop, zoals graaf Willem III deed bedijken. Het erf en timmering binnen het ambacht krijgt hij ten vrij eigen. Vervolgens op 4 maart 1343 beleend na koop met de visserij. Hierna wordt op 2 oktober 1368 Machteld, dochter van Gillis, Jan heer Gillisz., gehuwd met heer Dirk van Wassenaar, burggraaf van Leiden, beleend bij dode van mr. Thielman, heer Jansz., deken van St. Pieter te Utrecht, haar oom. Dit na uitspraak op 20 juli 1368 in een geschil met Jan van Rosendaal, ridder.³¹²

---

³⁰⁶ Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 148 (leen 35).

³⁰⁷ NA, AGH inv.nr. 290, fol. 53v, resp. inv.nr. 289, fol. 44, d.d. 27-12-1326.

³⁰⁸ Hoek, Leenkamer Paulusabdij (1967), blz. 37 (leen 10).

³⁰⁹ Hoek, Leenkamer Paulusabdij (1967), blz. 36 (leen 8).

³¹⁰ Kort, Leenkamer Teylingen (1985), blz. 709 (leen 48).

³¹¹ NA, AGH inv.nr. 2134, d.d. 3-6-1337.

³¹² Kort, Grafelijke lenen in Zwijndrecht (1987), blz. 65-66 (leen 1).

Op 23 november 1342 wordt Mr. Thielman, heer Jan, heer Gillisz., deken van St. Pieter te Utrecht, wordt op 23 november 1342 beleend met de Spijkoord in Tolloysen, tijns- en tiendvrij, zoals Jan, heer Gillisz., en Gillis, diens zoon, met lijftocht van Elisabeth, zijn moeder. Machteld, Gillis' dochter, mag daarna lossen voor een deel van 1.500 oude schilden. Machteld, burggravin van Leinden, wordt op 2 oktober 1368 beleend na dode van haar oom.³¹³

3. *Volcwijf, Jan heer Gilliszdr.*, vermeld 1331, tr. *Floris van der Merwede*,³¹⁴ heer van Over-Sliedrecht (1329), knaap (1326), ridder (1331), vermeld 1326-1345, gesneuveld in de slag bij Warns 26 september 1345, zn. van Daniel IV van der Merwede en Beatrix van Alkemade.

4. (*Aleid*), *Jan heer Gilliszdr.*, tr. *Arnoud van Kraaienstein*,³¹⁵ vermeld 1315, 1320, overl. voor 20 augustus 1339,³¹⁶ zn. van Herbaren van Drongelen en Sophia van Riede.

V-b. *Paulus, zoon van Thielman Mathildenzoon (Paulus van Strijen)*, won. Dordrecht, burger (1319, 1323), rentmeester van Zuidholland (1319), vermeld 1284-1331, overl. na 1331.

In de oudste stadrekeningen van Dordrecht komt Paulus, heer Thielmansz., regelmatig voor als pachter en als borg voor zijn broers. In 1284/85 pacht 'Paulus filius Thielemanni Machtildis' de accijns op zout voor 17 pond; de accijns op zout voor 22 pond; borg Jan van Strijen; de bieraccijns voor 86 pond; borg Jan (van Strijen), zijn broer; de wijnaccijns voor 68 pond; borg Jan van Strijen.³¹⁷ In 1285/86 de bieraccijns voor 94 pond; borg Jan (van Strijen), zijn broer; de wijnaccijns voor 80 pond; borg Jan van Strijen, zijn broer.³¹⁸ In 1285/86 de wijnaccijns voor 78 pond.³¹⁹ In 1286/87 de bieraccijns voor 100 pond en 27 pond 10 s.; borg heer Thielman, zijn vader.³²⁰

Paulus, zoon van Thielman Mathildenzoon, is in 1287 borg voor Jan van Tolloysen.³²¹

Op 11 december 1290 stelt graaf Floris V de voorwaarden vast waarop de schuldigen van de doodslag op Claes Oem zich met diens verwanten dienen te verzoenen. Één van de schuldigen is Pauwels heer Thielmansz. De borgen van vaderszijde zijn een grote groep verwanten, maar alleen van zijn vaderlijke grootmoeder, en die van moederszijde zijn 'Willem Hughemans sone, Gherart van Wildrecht, Gillis van Wendelnesse ende Jan van Tholhusen'.³²²

In een akte van schadeloosstelling van 1319 wordt genoemd Paulus van Strijen, burger van Dordrecht.³²³ Graaf Willem III verkoopt op 12 oktober 1319 via Paulus van Strijen, rentmeester van Zuidholland, aan de goede lieden wonend in de ambachten Dubbelmonde en Almonde het land voortgekomen uit de overmaat, vrij van lasten.³²⁴

³¹³ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 312-313 (leen 133).

³¹⁴ B. de Keijzer, *Van der Merwede* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.

³¹⁵ B. de Keijzer, *Van Riede (van Pendrecht, van IJsselmonde)* (Emmen, 2010). Gepubliceerd op HoGenDa.

³¹⁶ Ned. Leeuw jrg. 67 (1950), kolom 207.

³¹⁷ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 16, 18, 17 en 19.

³¹⁸ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 35.

³¹⁹ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 35.

³²⁰ Burgers e.a., Stadsrekeningen Dordrecht-1, blz. 50.

³²¹ Van Rheineck Leyssius, Striana-4, kolom 439.

³²² OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

³²³ Kort, Van Voorne, regist (98), d.d. 1319.

³²⁴ NA, AGH inv.nr. 289, fol. 5v-6, resp. inv.nr. 290, fol. 8v, d.d. 12-10-1319.

Op 20 oktober 1323 schenkt graaf Willem III aan Paulus van Strijen, burger van Dordrecht, om menige dienst, die hij gedaan heeft, 7 morgen land, gelegen tussen de ambachten Arnoudswaard en Hoekenesse, in vrij eigendom.³²⁵ Een dag later, 21 oktober, belooft graaf Willem III een drietal borgen schadeloos te houden tegenover Paulus van Strijen die hem 50 pond Tournois zal lenen en toezegt het bedrag op ‘onser Vrouwen lichtmisse naist comende’ (= 2 februari) te zullen terugbetalen.³²⁶

In de rekening van Jan, heer Gillisz., rentmeester van Zuidholland, over het jaar 1331 komt de volgende post voor: ‘Item van den lande in Hoekenesse, dat Pouwels van Striene of was gepand, 20 sc.’.³²⁷

Kinderen:

1. *Thielman van Strijen, heer Pouwelsz.*, won. Dordrecht, schepen (1341, 1342).³²⁸
2. *Herbaren van Strijen*, volgt VI-c.

VI-c. *Herbaren van Strijen*, vermeld 1346, overl. tussen 2 mei 1346 en 22 oktober 1356, tr. *Wendelmoet van Doornik*, vermeld 1356, overl. na 22 oktober 1356.

Op 2 mei 1346 geeft hij een af kwitantie aan heer Willem Valke, kapelaan van de vrouwe Van der Eem, voor 3.200 gouden schilden, die hertog Reinoud van Gelre verschuldigd was uit de verkoop van het landgoed ‘van der Nywerlede’.³²⁹ Hij zegelt de oorkonde (afb. 20).³³⁰

Afb. 20. Zegel van Herbaren van Strijen (1346).³³¹
(Het Utrechts Archief)

Op 22 oktober 1356 wordt de ambachtsheerlijkheid van Hoekenesse met zijn recht en tiende, visserijen, vogelarij, belast met 3 gouden hallingen jaarlijks voor de leenheer, wanneer het land bedijkt of bezaaid is, op straffe van verval van de tiende, door Paulus van Strijen Herbarensz.

³²⁵ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 241 (leen 59); NA, AGH inv.nr. 289, fol. 28v, resp. inv.nr. 290, fol. 35v-36, d.d. 20-10-1323.

³²⁶ NA, AGH inv.nr. 289, fol. 28v, resp. inv.nr. 290, fol. 3v, d.d. 21-10-1323.

³²⁷ Hamaker, Rekeningen I, blz. 123.

³²⁸ Balen, Dordrecht, blz. 273, 274.

³²⁹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 26, fol. 113-113v, d.d. 2-5-1346. Zie: bijlage II.

³³⁰ De Raadt, deel III, blz. 491. Volgens De Raadt vertoont het zegel drie kruisjes, vergezeld in het hart van een roos.

³³¹ Beschrijving: 1. omschrift: *S'HARBARE·VAN·STRIEN·

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, gaaf.

3. zegelbeeld: een halfroond schild.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), vergezeld in het midden van een vijfblad.

overgedragen aan de leenheer Arent van der Dussen ten behoeve van Willem van Brederode Willemsz.³³²

De schepenen van Dordrecht op 27 januari 1357 bevestigen de verkoop van 1/12^e deel van de uitgors 'Zwarte Ee' met een jaarlijkse rente van 10 groten daaruit door Wendelmoet van Doornik, weduwe van Herbaren van Strijen, en haar zoon Paulus van Strijen en Jan Aerndsz. van Abbenbroek.³³³

In 1359 bevestigen de schepenen van Dordrecht de verkoop door Wendelmoed van Doornik, weduwe van Herbaren van Strijen, en Elisabeth, haar dochter, van 1/124^e deel van de uitgors 'Zwarte Ee', aan Machteld, vrouwe van Voorne.³³⁴

Op 12 mei 1360 bevestigen de schepenen van Dordrecht de verkoop van 1/36^e deel van de uitgors 'Zwarte Ee', door jonkvrouw Thielman, dochter van Herbaren van Strijen, en haar voogden aan Jan Arnoudsz. van Abbenbroek, behalve een jaarlijkse rente van 10 groten daaruit.³³⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Paulus van Strijen Herbarensz.*, heer van Hoekenesse, vermeld 1356-1357.
2. *Lijsbeth van Strijen Herbarensdr.*, vermeld 1359.
3. *Thielman van Strijen Herbarensdr.*, vermeld 1360.

III-b. *Hugheman (Hugo) van Strijen*, vermeld 1242/43, 1244, tr. (*Elisabeth*) van *Wieldrecht*, dr. van Gerard van Wieldrecht, vermeld als getuige 1187,³³⁶ 1204,³³⁷ 1213.³³⁸

Uit dit huwelijk:

1. (...) van *Strijen*, tr. *Thielman, ver Mathildenz.* (zie: IV-b).
2. *Willem, heer Hughemansz.*, heer van Zevenbergen, volgt IV-c.
3. *Gerard van Wieldrecht*, volgt IV-d.
4. (...) van *Strijen*, tr. *Gillis van Wendelnesse*,³³⁹ houdt in leen de halve visserij tussen Waalsmonde en Galgoord, en vooruit 3 pond per jaar van de gehele visserij, 1284,³⁴⁰ idem het schoutambt in de Lind, de Polre en Engeland, gelegen tussen de Dubbel en de Devel, 1287,³⁴¹ vermeld 1284-1290, overl. tussen 11 december 1290 en 17 maart 1291, zn. van Willem van Wendelnesse.

In mei 1287 treedt Gillis van Wendelnesse als getuige op wanneer Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, een gift doen aan het Sint Janshospitaal te Brugge.³⁴² Met het zegel van Gillis van Wendelnesse (afb. 16).³⁴³

---

³³² Kort, Leenkamer Dussen (1978), blz. 381 (leen 60).

³³³ Kort, Van Voorne, regest no. 86, d.d. 27-1-1357.

³³⁴ Kort, Van Voorne, regest (168), d.d. 1359.

³³⁵ Kort, Van Voorne, regest 98, d.d. 12-5-1360.

³³⁶ OHZ I no. 210, d.d. 1187.

³³⁷ OHZ I no. 270, d.d. 1204.

³³⁸ OHZ I no. 334, d.d. 21-9-1213.

³³⁹ Van Gelder, Van Wendelnesse, blz. 114.

³⁴⁰ Kort, Leenkamer Teylingen (1985), blz. 705 (leen 35); Muller, Het oudste register, blz. 96.

³⁴¹ Kort, Grafelijke lenen in Zwijndrecht (1987), blz. 66 (leen 2). Zijn zoon, Willem Zonderland, wordt op 17 maart 1291 met dit leen beleend.

³⁴² OHZ IV no. 2299, d.d. mei 1287.

³⁴³ CSN no. 1353.

Afb. 16. Zegel van Gillis van Wendelnesse (1287).³⁴⁴
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Op 11 december 1290 stelt graaf Floris V de voorwaarden vast waarop de schuldigen van de doodslag op Claes Oem zich met diens verwanten dienen te verzoenen. Als borgen van Pauwels heer Thielmansz. van moederszijde worden genoemd: ‘Willem Hughemans sone, Gherart van Wildrecht, Gillis van Wendelnesse ende Jan van Tholhusen’.³⁴⁵

5. *Jan van Tolloysen*, heer van Tolloysen, volgt IV-e.
6. *Hendrick de Jonghe*, volgt IV-f.

IV-c. *Willem, heer Hughemansz.*, heer van Zevenbergen (1290), ‘nobilis viri’ (1291), uitgifte onder leenverband van de moer en gorzen, later genoemd als het land van Zevenbergen, 17 september 1290,³⁴⁶ vermeld 1283-1292, overl. tussen 6 februari 1292 en 14 december 1294, tr. *Hadewich* (...), vermeld 1287.

Opmerking

In de genealogie Van Borsele zijn de kwartierwapens van Hadewich van Zevenbergen, getrouwd met Claas (Nicolaas) van Borsele, afgebeeld. De familie, waaruit haar moeder, Hadewich, afkomstig voerde een klimmende leeuw.³⁴⁷ Er zijn verder geen aanwijzingen naar voren gekomen die de identiteit van Hadewich onthullen.

Wel is het opmerkelijk dat Willem en zijn vrouw in 1287 het Sint Janshospitaal te Brugge en de abdij Zoetendale bij Aardenburg begiftigen met goederen, gelegen in Zevenbergen.

Dit doet vermoeden dat de herkomst van Hadewich richting Zeeland/Vlaanderen gezocht moet worden. Buitendien wordt zij in de oorkonde ‘Hadewijf’ genoemd. Dit is een wijze van naam geven die in Zeeland vaak voorkomt.

---

³⁴⁴ Beschrijving: 1. omschrift: +S’EGIDII·DE·WENDELNIS

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, gaaf.

3. zegelbeeld: een halfronde schild.

4. wapen: een dwarsbalk, vergezeld boven van 8 bollen (4:4) en onder 6 bollen (3:2:1).

³⁴⁵ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

³⁴⁶ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 63 (leen 67).

³⁴⁷ B. de Keijzer, *Van Borsele* (Emmen, 2026).

In mei 1287 geven Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, ten overstaan van de schepenen van Zevenbergen aan Willem, zoon van Bette van Aardenburg, ten behoeve van het Sint Janshospitaal te Brugge, 100 bunder moer, gelegen ten oosten van de kerk van Zevenbergen, in eeuwigdurend gebruik, etc. Willem, heer van Strijen, ridder, leenheer van Willem, bekrachtigt de overeenkomst, die mede zegelt, alsmede Wolfert van Borsele, ridder, Gerard van Wieldrecht en Gillis van Wendelnesse.³⁴⁸ In dezelfde maand geven Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, ten over overstaan van de schepenen van Zevenbergen, aan de abdij Zoetendale bij Aardenburg, zestien bunder moer, gelegen Zevenbergen, ten noorden van de watergang, in eeuwigdurend gebruik tegen een jaarlijkse cijns van 2 schelling Hollands per bunder, met de bepaling dat zij voor iedere last turf die zij winnen jaarlijks 4 penning verschuldigd zijn, en vrijwaren de abdij van alle overige diensten en afdrachten, uitgezonderd haar deel in de waterschapslasten. Mede bezegeld door heer Willem van Strijen, Wolfert van Borsele, ridders, Gerard van Wieldrecht en Gillis van Wendelnesse, alsmede door de schepenen van Zevenbergen.³⁴⁹ Met het zegel van Willem Hughemansz., heer van Zevenbergen (afb. 17).³⁵⁰

Afb. 17. Zegel van Willem Hughemansz., heer van Zevenbergen (1287).³⁵¹
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Schout, schepenen en gemeente van de stad Geertruidenberg staan op 28 augustus 1287 veertig bunder moergrond, grenzend aan het moer van Willem, zoon van heer Hugheman, in erfelijk bezit af aan Heineman Eighart, poorter van Geertruidenberg.³⁵²

Op 17 september 1290 staat Willem, heer van Strijen, ridder, zijn neef Willem, zoon van Hugheman, en zijn nakomelingen, toe om het land, het moer en de gorzen, gelegen tussen de 'Ockerlake' (= Otterlake) en de 'Lindonk', en tussen de Mark en de Zwaluwe, uit te geven en vrijwaart de verkrijgers van aanspraken van derden daarop.³⁵³ Graaf Floris V stelt op 11 december 1290 de voorwaarden vast waarop de schuldigen van de doodslag op Claes Oem zich met diens verwanten dienen te verzoenen. Als borgen van Pauwels, heer Thielmansz., van

³⁴⁸ OHZ IV no. 2299, d.d. mei 1287; no. 2300, d.d. mei 1287; no. 2301, d.d. mei 1287.

³⁴⁹ OHZ IV no. 2301, d.d. mei 1287.

³⁵⁰ CSN no. 1404.

³⁵¹ Beschrijving: 1. omschrift: +S. WILLEM·VAN·[S]EVENBEREGHEN
2. kenmerken: rond, ca. 24 mm, groene was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een halfrond schild gevat in en rondboogvierhoek, geplaatst op een vierhoek.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

³⁵² OHZ IV no. 2311, d.d. 28-8-1287.

³⁵³ OHZ IV no. 2523, d.d. 17-9-1290.

moederszijde worden genoemd: ‘Willem Hughemans sone, Gherart van Wildrecht, Gillis van Wendelnesse ende Jan van Tholhusen.’³⁵⁴

Willem, heer van Strijen, ridder, bevestigt op 14 juni 1291 de abt en het convent van de St. Bernardsabdij (te Hemiksem) in het bezit van hun goederen te (Oud) Gastel, in de heerlijkheid Breda, zoals van Arnoud van Leuven was gekocht,³⁵⁵ en ziet af van eventuele rechten die hij daarop zou kunnen doen gelden. Zijn leenheer Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, stelt zich hiervoor mede garant. Getuigen zijn o.a. Willem, heer Hughemansz., leenman, en Nicolaas, heer van Putten, zijn schoonzoon.³⁵⁶ Willem, heer Hughemansz., zegelt de oorkonde (afb. 18).³⁵⁷

Afb. 18. Zegel van Willem Hughemansz., heer van Zevenbergen (1291).³⁵⁸
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Op 24 juni 1291 bevestigt Raas van Gavere, heer van Boelare, Liedekerke en Brada de abt en het convent van de St. Bernardsabdij in het bezit van 100 hoeve woeste grond en moer, gelegen in de heerlijkheid Breda, tegen een jaarlijkse cijns van 25 schelling Leuvens, en neemt die goederen met de kloosterlingen te Haldenberg in bescherming, verkoopt er het maalrecht en regelt nader de lammertiende van Wouw. Getuige o.a. Willem, heer van Strijen, ridder, Willem, zoon van Hugheman.³⁵⁹ Op dezelfde dag verkoopt Raas II van Gavere, heer van Boelare, Liedekerke en Breda, aan de abt en het convent van de St. Bernardsabdij 6 hoeve woeste grond en moer, gelegen (Oud) Gastel, in de heerlijkheid Breda voor 72 pond Tournois en onder het beding van een jaarlijkse erfcijns van 18 penning Leuvens in aanwezigheid van ‘nobilis viri’ heer Willem, heer van Strijen, Willem, zoon van Hugheman.³⁶⁰ Op 25 december 1291 bevestigt Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, samen met zijn echtgenote Aleid (van Boelare), de abt en het convent van de St. Bernardsabdij in het bezit van 100 hoeve woeste grond en moer in de heerlijkheid Breda tegen een jaarlijkse cijns van 25 schelling Leuvens, etc.

³⁵⁴ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

³⁵⁵ OBNB II-1 no. 1218, d.d. 3/18-11-1282.

³⁵⁶ OBNB II-2 no. 1288, d.d. 14-6-1291.

³⁵⁷ CSN no. 1405.

³⁵⁸ Beschrijving: 1. omschrift: +S. WILLEM·VAN·[S]EVENBEREGHEN

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, gaaf.

3. zegelbeeld: een halfroond schild gevat in en rondboogvierhoek, geplaatst op een vierhoek.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

5. bijzonderheden: het omschrift is bijna niet te lezen, maar het zegel is gelijk aan die van 1287.

³⁵⁹ OBNB II-2 no. 1289, d.d. 24-6-1291.

³⁶⁰ OBNB II-2 no. 1290, d.d. 24-9-1291.

in aanwezigheid van zijn leenmannen w.o. Willem, zoon van Hugheman.³⁶¹ Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, verkoopt met instemming van zijn echtgenote Aleid, op 2 februari 1292 aan de abt en het convent van de St. Bernardsabdij de cijns van 44 schelling 6 penning oude Leuvense munt, etc. in aanwezigheid van zijn leenmannen w.o. Willem, zoon van Hugheman.³⁶² Op 6 februari 1292 verzoekt Raas van Gavere, heer van Liedekerke en Breda, aan enige van zijn leenmannen w.o. Willem, zoon van Hugheman, hun zegel aan een tweetal oorkonden te hechten.³⁶³

Op 14 december 1294 maken Arnoud van Giessen, Nicolaas van Putten, Gerard van Wieldrecht, Hendrik de Jonge, Willem van Dubbelmonde, Pieter van Hoogvliet en Jan van Strijen een boedelscheiding tussen Hugheman van Zevenbergen, enerzijds, en Willem, Jan, Pieter, Hendrik, Gerard, Boudewijn, Ada, Hadewich en Lijsbeth, diens broers en zusters, anderzijds, van de ouderlijke goederen, gelegen Zevenbergen en in het land van Breda.³⁶⁴

Uit dit huwelijk:

1. *Hugheman van Zevenbergen (Hugheman Willemsz.)*, heer van Zevenbergen, volgt V-c.
2. *Willem van Zevenbergen*, vermeld 1294, verm. jong overleden.
3. *Jan van Zevenbergen*, volgt V-d.
4. *Peter van Zevenbergen*, volgt V-e.
5. *Hendrik van Zevenbergen*, vermeld 1294, verm. jong overleden.
6. *Gerard van Zevenbergen*, vermeld 1294, verm. jong overleden.
7. *Boudewijn van Zevenbergen*, volgt V-f.
8. *Ada van Zevenbergen*, vermeld 1294, verm. jong overleden.
9. *Hadewich van Zevenbergen*, vrouwe van ‘Sandick’, vermeld 1294, overl. 17 mei 1363, begr. Middelburg in het Tertianenklooster, tr. *Claas (Nicolaas) van Borsele (Nicolaas van de Veere)*,³⁶⁵ ambachtsheer in Zanddijk, Welsinghe, Alardskerke, Schellacht, Popkinsburg, Borsele, knaap (1309), ridder (1342), genoemd in het testament van zijn broer 1 oktober 1303, pacht tienden 1318, 1331, 1342, 1343, genoemd in de jaarbede 1332, 1340, 1342, en met een ‘pennincleen’ 1332, 1340, raadslid (1347-1349, 1351), zegelaar (1351-1352), vermeld 1299-1352, overl. tussen 16 augustus 1352 en 20 december 1352, begr. Middelburg in het Tertianenklooster, zn. van Wolfert I van Borsele en Sibille van Praet.
10. *Elisabeth van Zevenbergen*, vermeld 1294, verm. jong overleden.

V-c. *Hugheman van Zevenbergen (Hugheman Willemsz.)*,³⁶⁶ heer van Zevenbergen, ridder (1316), houdt in leen het land van Zevenbergen omstreeks 1304,³⁶⁷ vermeld 1290-1340, overl. tussen 13 november 1340 en 9 juli 1358.

Hugheman, zoon van Willem van Zevenbergen, geeft op 1 augustus 1290 de goederen die ‘Heinrics Jonghen kynder, mijns ooms’ hem had gegeven aan hen terug.³⁶⁸ Graaf Floris V verleent op 27 oktober 1293 aan Hugheman, zoon van heer Willem (van Zevenbergen), tolvrijdom voor de ambachtsingezetenen van Niervaart voor al hun waren door het gehele

³⁶¹ OBNB II-2 no. 1297, d.d. 25-12-1291.

³⁶² OBNB II-2 no. 1299, d.d. 2-2-1292.

³⁶³ OBNB II-2 no. 1300, d.d. 6-2-1292.

³⁶⁴ OHZ V no. 2958, d.d. 14-12-1294; OBNB II-2 no. 1340, d.d. 14-12-1294; Drossaers, Domeinraad II, regist no. 74, d.d. 14-12-1294. Zie: bijlage II.

³⁶⁵ B. de Keijzer, *Van Borsele* (Emmen, 2026). Gepubliceerd op HoGenDa.

³⁶⁶ Smit, *Dagvaarten I*, blz. 253.

³⁶⁷ Kort, *Leenkamer Putten* (1979), blz. 63 (leen 67).

³⁶⁸ OHZ IV no. 2513, d.d. 1-8-1290.

graafschap.³⁶⁹ De volgende dag verklaart Hugheman, zoon van heer Willem, dat graaf Floris V en diens opvolgers de (tol)vrijdom, die hij hem en zijn ambachtsingezetenen van Niervaart heeft verleend, altijd kunnen herroepen.³⁷⁰

Aan een oorkonde van 1295 aanwezig in het Groot Begijnhof te Mechelen hing het zegel van Hugheman Willemsz., heer van Zevenbergen (afb. 19).³⁷¹

Afb. 19. Zegel van Hugheman Willemsz., heer van Zevenbergen (1295).³⁷²
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Op 29 januari 1301 doet gravin Philippa uitspraak over de landscheiding tussen Nicolaas van Putten en Hugheman van Zevenbergen.³⁷³ In de lijst van leenmannen ‘roerende uter hoofstede van Striene’ van de heer Van Putte en Strijen omstreeks 1304 komt voor ‘heer Hugheman van Zevenberghen’.³⁷⁴ Hij zal leenman zijn voor het land van Zevenbergen.³⁷⁵

Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, ridder, schenkt op 25 of 26 december 1306 ten overstaan van de schepenen van Zevenbergen aan Volcwijf Brusck, grootmeesteres van het St. Elizabethbegijnhof te Gent, ten behoeve van de infirmerie zes bunder moer te Zevenbergen tegen een jaarlijkse erfcijs van twee schelling per bunder met de verplichting tot het betalen van vierpenning per last gedolven turf en belooft het St. Elizabethbegijnhof dit moergebied tot hetzelfde recht te houden als het moer van Gerard (van de Spijer) en van de Vlamingen te Zevenbergen.³⁷⁶

Op 10 maart 1316 verklaren graaf Willem III en Floris Berthout, heer van Mechelen, dat Floris de stad Mechelen en bijbehorende heerlijkheid heeft verkocht aan de graaf. Onder de vele getuigen o.a. Hugheman, heer van Zevenbergen, ridder.³⁷⁷ Graaf Willem III beleent op 2 maart 1320 Willem, zoon van heer Philips van Duivenvoorde, zijn kamerling, met de ambachten

³⁶⁹ OHZ IV no. 2832, d.d. 27-10-1293.

³⁷⁰ OHZ IV no. 2834, d.d. 28-10-1293.

³⁷¹ CSN no. 1406. Deze oorkonde is in 1930 niet teruggevonden.

³⁷² Beschrijving: 1. omschrift: +S. HVGHEMAN·VAN·SEVENBER[G]JEN

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, gaaf.

3. zegelbeeld: een halfronde schild bevat in en rondboogvierhoek, geplaatst op een vierhoek.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

³⁷³ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 4, d.d. 29-1-1301.

³⁷⁴ Hoek, Leenmannen van Putten en Strijen, blz. 66.

³⁷⁵ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 63 (leen 67).

³⁷⁶ Digitaal Oorkondenboek Noord-Brabant, met verwijzing naar: SA Gent, archief Sint-Elizabethbegijnhof, reeks LXXVIII, inv.nr. 81, d.d. 25/26-12-1306.

³⁷⁷ NA, AGH inv.nr. 2144, fol. 38v-39; resp. inv.nr. 2145, fol. 17v-17v, d.d. 10-3-1316.

Dubbelmonde en Almonde met gerecht, tienden, veren en visserij. Hiertegenover heeft hij elders evenveel aan renten toegewezen als tot nu toe de ambachten oprachten.³⁷⁸ Beide oorkonden zijn bezegeld door heer Hugheman, heer van Zevenbergen.

Op 17 oktober 1325 doet Jan, bisschop van Utrecht, uitspraak in de twist tussen Dordrecht en de meeste steden in Holland in aanwezigheid van o.a. Hugheman van Zevenbergen, ridder.³⁷⁹ Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, verkoopt op 10 december 1325 aan 'Melis Heinrics Jonghenzoon', zijn neef, 25 bunder moer, waaruit hij zelf turftienden zal ontvangen en Melis de derde penning van de zoutnering.³⁸⁰ Hugheman, heer van Zevenbergen, ridder, legt op 8 oktober 1326 een getuigenis af over de landscheiding tussen Brabant en Holland.³⁸¹ Gerard, heer van Voorne, burggraaf van Zeeland, en zijn zoon Albrecht, staan op 27 november 1328 ten voordele van de graven van Holland revenuen af die zij als burggraven van Zeeland konden eisen, onder aanwezigheid van vele edellieden w.o. heer Hugheman van Zevenbergen, ridder.³⁸²

Graaf Willem III geeft op verzoek van heer Hugheman van Zevenbergen op 7 augustus 1332 onder bepaalde voorwaarden de inwoners van diens land Zevenbergen tolvrijdom in Holland en Zeeland.³⁸³ Op 4 augustus 1332 bevestigt graaf Willem III de door graaf Floris V aan Hugheman Willemsz. gegeven brief met daarin de geschonken tolvrijdom van de inwoners van het ambacht Niervaart voor alle tolleren in zijn land.³⁸⁴ Op 29 maart 1333 droeg Gijsbert VI uten Goye het huis 'mitten voirburghe ende mitten hofstede, daer 't op staet, ten uteren campe toe van der uterste cinghelen', op aan graaf Willem III, die het meteen weer als erfleen teruggaf. Aanwezig bij deze belening is o.a. heer Hugheman van Zevenbergen, ridder.³⁸⁵

Graaf Willem IV geeft op 30 september 1337 de heerlijkheid Voorne en het burggraafschap van Zeeland aan hem vervallen na het overlijden van Gerard heer van Voorne, in leen aan zijn dochter Machtelt, echtgenote van Dirk, heer van Monjouw en van Valkenburg. Onder de vele getuigen heer Hugheman van Zevenbergen, ridder.³⁸⁶ Op 29 augustus 1338 geeft Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, aan 'Melis Henricx Jonghen zoon', zijn neef, den derden penning van alle zoutwinning uit de hoeven en bunders moer, die deze in de heerlijkheid Zevenbergen bezit, namelijk 12 hoeven, opgaande van de Otterlake tot een de Buynre, 2 hoeven 'geheten 'Betteland', 1½ hoeve, gelegen tussen Zevenbergen en Hazeldonck, en 37¼ bunder min ½ gemet.³⁸⁷

Heer Hugheman van Zevenbergen droeg tussen 16 februari en 19 maart 1339 aan graaf Willem IV zijn huis en de nader omschreven hofstede te Zevenbergen op in vrij eigendom, inclusief de bij het huis behorende weg, waarna de graaf hem met dit goed beleent en zal 100 pond bijdragen

---

³⁷⁸ Van Mieris II, blz. 209, d.d. 2-3-1320 (1319, des Zonnendaghes na Sente Mattys dach); Drossaers, Domeinraad I, regest no. 145, d.d. 2-3-1320.

³⁷⁹ Van Mieris II, blz. 364, d.d. 17-10-1325.

³⁸⁰ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 303, d.d. 10-12-1325; Drossaers, Domeinraad I, regest no. 177, d.d. 10-12-1325.

³⁸¹ Van Mieris II, blz. 404, d.d. 8-10-1326.

³⁸² NA, AGH inv.nr. 304, fol. 109; resp. inv.nr. 303, fol. 87-87v, d.d. 27-11-1328; Van Mieris II, blz. 472, d.d. 28-11-1328.

³⁸³ NA, AGH inv.nr. 290, fol. 75v; resp. inv.nr. 289, fol. 58v, d.d. 7-8-1332.

³⁸⁴ NA, AGH inv.nr. 290, fol. 76; resp. inv.nr. 289, fol. 59, d.d. 14-8-1332.

³⁸⁵ Van Mieris II, blz. 527, d.d. 13-4-1332 (paasstijl = 29-3-1333).

³⁸⁶ Van Mieris II, blz. 596-597, d.d. 30-9-1337.

³⁸⁷ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 255, d.d. 29-8-1338; Drossaers, Domeinraad I, regest no. 287, d.d. 29-8-1338.

voor reparatie van huis.³⁸⁸ Op 13 november 1340 verkoopt Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, aan Willem Jansz. van Zomerland, zijn neef, een moerdijk op de Nieuwe Vaart ten Zeeuwse keur. De oorkonde wordt mede bezegeld door Gerard van Zevenbergen.³⁸⁹

Kind:

1. *Gerard van Strijen*, heer van Zevenbergen, volgt VI-d.

VI-d. *Gerard van Strijen*,³⁹⁰ heer van Zevenbergen (1358), houdt in leen het land van Zevenbergen 1361,³⁹¹ lid van de broederschap van O.L.V. van Halle,³⁹² vermeld 1340-1361, overl. tussen 1361 en 22 januari 1365, tr. *Isabella van Merksem*,³⁹³ vermeld 1349, dr. van Gerard van Merksem, heer van Schoten en Merksem, en Maria van Rasseghem, vrouwe van Ettenhoven en in Ekeren.

Op 13 november 1340 verkoopt Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, aan Willem Jansz. van Zomerland een moerdijk op de Nieuwe Vaart ten Zeeuwse keur. De oorkonde wordt mede bezegeld door Gerard van Zevenbergen.³⁹⁴

Isabelle van Merksem Gerardsdochter, en haar man, Gerard van Zevenbergen, beloven op 8 september 1349 zich te zullen houden aan de arbitrage van heer Willem van Duivenvoorde, heer van Oosterhout, heer Jan van den Houte Woutersz., Willem Scobbeland en Dirk Starke, inzake de vererving van de goederen in Berghen, nagelaten door de nicht van Isabelle, de vrouwe van Berghen, echtgenote van Jan van Valkenburg.³⁹⁵

Op 9 juli 1358 onderwerpen Aleid, vrouwe van Putten, Praat en Strijen, enerzijds en Gerard van Strijen, heer van Zevenbergen, anders, zich aan de uitspraak van de arbiters welke luidt dat Gerard van Strijen voor 25 augustus a.s. het veer in de moerdijk Zomerland zal toedijken, zoals het was, en geen veerschat meer zal eisen. Daartegenover zal de Vrouwe van Putte toestaan dat hij het land, gelegen tussen de moerdijken 'Boudensland' en het 'Heylichlant' bedijkt, terwijl de moerdijk 'de Goede Laghe' door beide gezamenlijk bedijkt zal worden, waarna nadere voorwaarden volgen. Met het zegel van Gerard van Strijen (afb. 21).³⁹⁶

Hertog Albrecht verlengt met een schrijven, gedateerd 20 juni 1358, het bestand tussen Sweder van Abcoude, heer van Putten, en Gerard van Strijen, heer van Zevenbergen, met veertien dagen tot na zijn komst in Holland.³⁹⁷

---

³⁸⁸ Kort, Grafelijke lenen in Zuid-Holland (1998), blz. 32 (leen 6); NA, AGH inv.nr. 218, fol. 41, d.d. 16-2/19-3- (1339).

³⁸⁹ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 273, d.d. 13-11-1340; Drossaers, Domeinraad I, regest no. 323, d.d. 13-11-1340.

³⁹⁰ Smit, Dagvaarten I, blz. 253.

³⁹¹ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 63 (leen 67).

³⁹² Smit, Broederschap van O.L.V. van Halle, kolom 494. Gezien het tijdstip van oprichting van de broederschap en de chronologie van de lijst komt Gerard van Strijen eerder in aanmerking dan zijn zoon Hugheman.

³⁹³ Vermeulen, Domme fout, blz. 29.

³⁹⁴ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 323, d.d. 13-11-1340.

³⁹⁵ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 460 (inv.nr. 1446), d.d. 8-9-1349. Dit charter bevindt zich thans in de Collectie Van Nispen (toegang 1.13.09), inv.nr. 51. Nog niet gescand.

³⁹⁶ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 568, d.d. 9-7-1358. Inv.nr. 753.

³⁹⁷ NA, AGH inv.nr. 2083, d.d. 20-6-1358.

Afb. 21. Zegel van Gerard van Strijen, heer van Zevenbergen (1358).³⁹⁸
(Nationaal Archief)

In de lijst van leenmannen ‘roerende uter hoofstede van Striene’ van de heer Van Putten en Strijen omstreeks 1361 komt voor ‘die heer van Zevenberghen’.³⁹⁹ Hij houdt het land van Zevenbergen.⁴⁰⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Hugheman van Strijen*, volgt VII-d.
2. *Maria van Zevenbergen*, vermeld 1359, overl. tussen 30 juni 1359 en december 1366, tr. *Dirk van der Spangen*,⁴⁰¹ vermeld 1346-1359, overl. ca. 1380, zn. van Jan van der Nesse en (...) van Cralingen. Hij tr. 2^e (lijftocht december 1366) *Margaretha Jansdr. van Hodenpijl*.

Dirk van der Spangen, ridder, gehuwd met Marie heer Gerritsdochter van Zevenbergen, wordt op 30 juni 1359 beleend – na opdracht uit eigen – met 8 percelen land, gelegen in Schieambacht, eventueel te versterven op de kinderen uit een tweede huwelijk. In december 1366 tocht hij zijn vrouw Margriet Jansdochter van Hodenpijl.⁴⁰²

3. *Willem van Zevenbergen*, ridder (postuum), overl. voor 1 juli 1394, tr. *Hadewich van der Merwede*,⁴⁰³ vermeld 1375, 1376,⁴⁰⁴ overl. voor 1 juli 1394, dr. van Daniel V van der Merwede en Johanna van der Eem. Zij tr. 1^e *Willem van Drongelen*, heer van Drongelen, Eethen en Meeuwen,⁴⁰⁵ ridder (1367), kreeg van Jan van Blois bij elkaar 40

³⁹⁸ Beschrijving: 1. omschrift: [S·GERARD]·DE·S’/RY’N·DNI·DE·SE/VENBERGHEN

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, beschadigd.

3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild gevat in een spitsboogzespas versierd met gotische ornamenten aangevuld met zes ringen, waarvan er drie versierd met een gestileerde vijfpuntige ster en de andere drie met een klavertjevier.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

5. opmerking: het omschrift is moeilijk te lezen.

³⁹⁹ Hoek, Leenmannen van Putten en Strijen, blz. 70.

⁴⁰⁰ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 63 (leen 67).

⁴⁰¹ Hoek, De woning van heer Dirk van Hodenpijl, kolom 70-71.

⁴⁰² Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 211 (leen 126).

⁴⁰³ B. de Keijzer, *Van der Merwede* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁴⁰⁴ Taxandria jrg. 16 (1909), blz. 300-301.

⁴⁰⁵ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 357-358 (leen 50), 364 (leen 56), 428 (leen 110).

reigers ten geschenke gedurende de jaren 1364-1374,⁴⁰⁶ overl. voor 17 september 1375, zn. van Jan van Drongelen.

Op 17 september 1375 geeft Hadewich van der Merwede, vrouwe van Drongelen, samen met Aernt van Drongelen, als voogd over haar kinderen, een machtiging aan Jan van Veen Pietersz. van Giessen om haar zaken te behartigen.⁴⁰⁷ Met een tekening van haar zegel (afb. 22).

Afb. 22. Zegel van Hadewich van der Merwede (1375).⁴⁰⁸
(Het Utrechts Archief)

Uit dit huwelijk:

1. *Isabella van Zevenbergen*, vermeld 1394, overl. voor 2 juni 1439, tr. *Floris van der Aa*, overl. tussen 2 juni 1439 en 14 september 1442.⁴⁰⁹

Op 1 juli 1394 blijkt dat Jan van Drongelen het lage gerecht van Drongelen had belast met een lijftocht voor Isabella, dochter van heer Willem van Zevenbergen, zuster van Jan van Drongelen, met 50 schilden na het overlijden van Hadewig van de Merwede, gehuwd met heer Willem van Zevenbergen, Jans moeder.⁴¹⁰

Het Hof van Holland heeft op 2 juni 1439 uitspraak gedaan in verband met een geschil tussen Willem van der A, zoon van Floris van der A, enerzijds en heer Dirk van der Merwede, als bezitter (na koop) van de heerlijkheid Eethen en Meeuwen, de vrouwe van Langerak, de vrouwe van Drongelen, en haar (stief)dochter, de vrouwe van Kronenburg, anderzijds over een erfelijke rente die Jan van Drongelen, heer van Eethen en Meeuwen, zijn oom, had vermaakt aan

⁴⁰⁶ Hoek, *Grafelijke domeinen* (1988), blz. 141 (1367: 6), 142 (1369: 8), 144 (1370: 8), 149 (1374: 8) en 150 (1375: 10).

⁴⁰⁷ HUA, *Verzameling Van Buchel-Booth*, inv.nr. 6, fol. 24v-25, d.d. 17-9-1375.

⁴⁰⁸ Beschrijving: 1. omschrift: S·HADEWICH·VAN·D·MERWEDE·V·D·DRONG

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, gaaf.

3. zegelbeeld: een gotisch schild met als schildhouders twee honden.

4. wapen: gedeeld: I. een rad; II. een dwarsbalk, vergezeld boven van 8 (4:4) en beneden van 6 (3:2:1) bollen.

5. in de tekening zijn boven in het schild 3 bollen i.p.v. 4 bollen te zien, maar dat zal te wijten zijn aan een onzuiverheid in de schetsmatige weergave van het zegel.

⁴⁰⁹ Kort, *Leenkamer abdij St. Truiden* (1987), blz. 304 (leen 1B).

⁴¹⁰ Kort, *Leenkamer Heusden* (1997), blz. 357-358 (leen 50).

jonkvrouw Isabella, dochter van Willem van Zevenbergen, zijn (stief)zuster, moeder van Willem van der A.⁴¹¹

VII-d. *Hugheman van Strijen*,⁴¹² heer van Zevenbergen, heer van Gageldonk (1370), ridder (1364), beleend met het land van Zevenbergen 22 januari 1365,⁴¹³ lid van het Kabeljauws verbond, raad van hertog Albrecht (1377-1400), baanrots 1386/87, vermeld 1361-1403, overl. tussen 19 augustus 1403 en 18 februari 1410, tr. *Geertruid van Heesbeen*, vrouwe van Heesbeen (1393), beleend na dode van haar vader met de lage rechtspraak van Heesbeen 21 maart 1393 (hulde haar man), vermeld 1393-1412, overl. na 13 april 1412, dr. van Arnoud van Heesbeen.

Op 1 mei 1364 draagt Gerard van Merkssem, heer van Berghe, in verband met het voldoen van een schuld van 900 oude schilden aan Wouter Kritsaert en Creysele, zijn zuster, aan heer Arnout, heer van Cruiningen, de opbrengt van zijn tienden in het land van Akeren en Ettenhove over totdat hij de schuld heeft voldaan. De oorkonde wordt bezegeld door o.a. Hugheman van Zevenbergen, ridder.⁴¹⁴

Stootboec (1355-1370):⁴¹⁵

(fol. 21): ‘Her Hugheman van Strijen here van Sevenberghen tgoid ende dlandt van Gageldonc mit allen sinen toebehoirten ghelyc her Peter van Sevenberghen voir, her Jan syn soen na ende her Scoblandt van Sevenbergen dat te houdene plaghen, receptit XI dage in decembris int jair tseventich. Item dit selve leen voirsr. heeft oec ontfaen Bouden Thonys zoen’.

In 1370 en 1375 zegelt Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, de ontvangsbewijzen in verband de uitkering van een rente.⁴¹⁶ Op 22 juli 1376 wordt door arbiters een uitspraak gedaan tussen heer Jan van Polanen, heer van de Lek en Breda, en heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, over hun aanpalende eigendommen.⁴¹⁷ Vervolgens doet op 22 juni 1377 in deze kwestie Hendrik van Boutershem, heer van Bergen op Zoom, als arbiter tussen zijn schoonvader heer Jan van Polanen, heer van de Lek en Breda, en heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, uitspraak.⁴¹⁸

Op 16 mei 1379 maakt hertog Albrecht een verdrag met Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, over het bedijken van het gors ‘Overdraage’, en het gebruik van 2.000 gemeten moerland in de Grote Waard van Zuidholland, onder uitgebreide voorwaarden.⁴¹⁹ In verband met ‘misvalle, commer en schade’, die in de Grote Waard vermoedelijk is ontstaan door moertering, verbiedt hertog Albrecht op 20 augustus 1382 Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, niet meer te moeren. Hugheman belooft zich daaraan te houden.⁴²⁰ Op 24 april

---

⁴¹¹ R.W.G. Lombarts e.a., *Memorialen van het Hof (den Raad) van Holland, Zeeland en West-Friesland, van den secretaris Jan Rosa*, dl. VI (Leiden, 1982), regest no. 80, d.d. 2-6-1439.

⁴¹² Smit, *Dagvaarten I*, blz. 253.

⁴¹³ Kort, *Leenkamer Putten* (1979), blz. 63 (leen 67).

⁴¹⁴ Drossaers, *Domeinraad II*, regest no. 319, d.d. 1-5-1364.

⁴¹⁵ ARA Brussel, *Leenhof van Brabant, Inventaris Galesloot*, no. 2.

⁴¹⁶ De Raadt, deel III, blz. 354. Met verwijzing naar: *Chartes des ducs de Brabant No. 2355*.

Het zegel vertoont drie kruisjes met als omschrift: S·HVGMA·VA·STRIEN·HEE·VA·SEVENBERGHE

⁴¹⁷ Drossaers, *Domeinraad I*, regest no. 711, d.d. 22-7-1376.

⁴¹⁸ Drossaers, *Domeinraad I*, regest no. 721, d.d. 22-6-1377.

⁴¹⁹ Van Mieris III, blz. 350-352, d.d. 16-5-1379.

⁴²⁰ Van Mieris III, blz. 390, d.d. 20-8-1382.

1384 geeft hertog Albrecht de heer van Zevenbergen en zijn onderzaten de vrijheid om weer te moeren omdat hij hen dit ten onrechte verboden heeft.⁴²¹

Op 8 juni 1386 beslecht hertog Albrecht het geschil over het moeren die tussen heer Hugheman, heer van Zevenbergen, en de stad Dordrecht gerezen zijn.⁴²² Hertog Albrecht, ruwaard van Holland, schrijft op 1 november 1386 aan de heer Van de Lek en Breda, dat Foykijn, baljuw van Den Haag, naar Breda is gezonden om vrede te maken tussen hem de heer van Zevenbergen, maar hem niet thuis heeft getroffen. Hij heeft daarop vrede genomen van de heer Van Horne en heer Dirk van de Lek, als zijn verwanten, en verzoekt hem 14 november in Den Haag te komen om de vrede te komen bevestigen.⁴²³ Hierna treden op 1 december 1386 o.a. heer Dirk van Polanen, heer van Asperen, op als arbiters, om een einde te maken aan de twist tussen Jan, heer van de Lek en Breda, en Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen.⁴²⁴ Heer Jan van Cuyk, heer van Hoogstraten, maakt op 22 februari 1387 huwelijksvoorwaarden met Machteld van Borsele, dochter van wijlen heer Vrank van Borsele. Genoemd onder de huwelijksvrienden Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen.⁴²⁵

Op 13 juli 1388 heeft de Hugheman, heer van Zevenbergen, een getuigenis laten opstellen inzake de landscheiding tussen Brabant en Holland. Hieruit blijkt onder andere dat de heer van Zevenbergen een weg heeft laten aanleggen tot zover zijn land strekt tot 'Waghenberch', etc.⁴²⁶ Vervolgens schijft hij een brief aan de proost van Bergen in Henegouwen over de paalscheiding tussen Holland en Brabant.⁴²⁷ Er is in die tijd heel wat te doen geweest over de landscheiding.⁴²⁸ Hertog Albrecht doet op 29 augustus 1388 uitspraak ter verzoening van de doodslag op Lode Maeszoen en Gerrit Colen, die door de kinderen van de heer van Zevenbergen en hun 'maghe ende hulperen' is gepleegd. Gevolgd door een uitvoerig gespecificeerde opgave van de familieleden van beide overledenen en welk zoenbedrag zij uitgekeerd krijgen, evenals de andere, gebruikelijke plichtplegingen.⁴²⁹ Vele van de Hollandse en Zeeuwse edellieden, w.o. Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, zijn in een kwaad daglicht gesteld. Op 17 oktober 1391 beloven zij trouw aan de graaf, zijn zoon en kinderen, en hulp tegen iedereen.⁴³⁰

Op 21 maart 1393 wordt Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, beleend met de lage rechtspraak van Heesbeen namens zijn vrouw, Geertruida van Heesbeen, waarbij de boeten vermeerderd wordt tot 4½ pond.⁴³¹

Dick Voppensz., deken van Sint Marie in den Haag schenkt op 24 april 1394 voor zijn zielenheil en dat van zijn ouders aan het klooster Nieuwlicht bij Utrecht een derde deel van het land dat hij bezit in Oudendoorn, door hem gekocht van heer Vrank van Borsele, gemeen met de kinderen van heet Gerrit van Borsele. Bezegeld door Sweder van Abcoude, heer van Gaasbeek, van Putten en Strijen, en Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen.⁴³²

---

⁴²¹ Van Mieris III, blz. 411, d.d. 24-4-1384.

⁴²² Van Mieris III, blz. 443, d.d. 8-6-1386.

⁴²³ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 773, d.d. 1-11-1386.

⁴²⁴ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 774, d.d. 1-12-1386.

⁴²⁵ Van Schilfgaarde, Culemborg, regest no. 320, d.d. 22-2-1387.

⁴²⁶ Van Mieris III, blz. 489-490, d.d. 13-7-1388.

⁴²⁷ Van Mieris III, blz. 493, d.d. 17-7-1388.

⁴²⁸ Van Mieris III, blz. 491-495, d.d. 14-7-1388/17-7-1388; resp. blz. 496-497, d.d. 21-7-1388.

⁴²⁹ Van Mieris III, blz. 501-502, d.d. 29-8-1388.

⁴³⁰ Van Mieris III, blz. 582, d.d. 17-10-1391.

⁴³¹ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 409 (leen 87).

⁴³² Hoek, Nieuwlicht-1, blz. 185.

Op 1 mei 1394 blijkt hertog Albrecht en enige edelen w.o. Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, ridder, een flinke som geld verschuldigd te zijn aan Jan van Arkel, heer tot Hagestein, van Pierpont en het land van Mechelen. Indien de betaling niet op tijd plaatsvindt zullen de edelen in leistung gaan te Utrecht, of binnen Hagestein, in een herberg.⁴³³ Hertog Albrecht maant op 3 mei 1394 zijn leenmannen in Hollland wo. de heer Van Zevenbergen om met 200 gewapende mannen zich te vervoegen te Enkhuizen op ‘Sint Jans dage te Midtsomer’ (= woensdag 24 juni) om op te trekken tegen de Oostfriezen.⁴³⁴

Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, geeft op 14 november 1394 aan heer Hendrik van de Lek, heer van Heeswijk en Dinther, en de onderzaten van de heer van de Lek, diens broer, een wapenstilstand tot 2 februari a.s. met invrijheidsstelling van de gevangenen onder waarborg en voor zover ze niet geschat zijn. Met zijn zegel (afb. 23).⁴³⁵

Afb. 23. Zegel van Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen (1394).⁴³⁶
(*Nationaal Archief*)

Hierna wordt op 28 februari 1395 de wapenstilstand opgeschort naar 21 maart.⁴³⁷ Vervolgens wordt op 21 maart 1395 de wapenstilstand opnieuw opgeschort nu tot 17 maart (1396) met de belofte dat hij de gevangenen onder waarborg op 24 juni in vrijheid zal stellen voor de verdere duur van het bestand, althans voor zover zij niet geschat zijn, met verbod om na 1 mei op het ‘Steenbergsche’ moer te delven. Met zijn zegel (afb. 24, links).⁴³⁸ Op dezelfde dag wordt echter besloten dat hun arbiters elkander op 1 mei a.s. te Liere zullen ontmoeten en de termijn zullen vaststellen waarbinnen een vrede voorgoed of tot de meerderjarigheid van de jonkvrouwe van de Lek gesloten zal worden, en dat de wederzijdse gevangenen op 24 juni vrijgelaten zullen worden op de te Lier te bepalen voorwaarden, en dat men na 1 mei gedurende het bestand niet zal delven op het ‘Steenbergsche’ moer. Met zijn zegel (afb. 24, rechts).⁴³⁹

⁴³³ Van Mieris III, blz. 608, d.d. 1-5-1394.

⁴³⁴ Van Mieris III, blz. 673, d.d. 3-5-1398.

⁴³⁵ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 829, d.d. 14-11-1394. Inv.nr. 117.

⁴³⁶ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een schuingeplaatst vroeggotisch schild, waarboven een gekroonde pothelm met als helmteken twee omhoog staande adelaarspoten elk met een hart in de klauw, omgegeven door een sierlijst.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

⁴³⁷ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 833, d.d. 28-2-1395. Inv.nr. 117.

⁴³⁸ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 835, d.d. 21-3-1395. Inv.nr. 117.

⁴³⁹ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 836, d.d. 21-3-1395. Inv.nr. 117.

Afb. 24. Zegel van Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen (1395).⁴⁴⁰
(*Nationaal Archief*)

Opmerking

Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, gebruikt in 1395 en 1396 een ander zegel dan in 1394. Het zegel uit 1395 lijkt sterk op die van zijn vader uit 1358.

Op 26 maart 1396 wordt Hugheman, heer van Zevenbergen, ridder, genoemd in een akte van verblijf.⁴⁴¹

Afb. 25. Zegel van Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen (1396).⁴⁴²
(*Nationaal Archief*)

---

⁴⁴⁰ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild gevat in een spitsboogvierpas versierd met gotische ornamenten aangevuld met vier ringen versierd met een wiel.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

⁴⁴¹ NA, AGH inv.nr. 688, d.d. 26-3-1396.

⁴⁴² Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild gevat in een spitsboogvierpas versierd met gotische ornamenten aangevuld met vier ringen versierd met een wiel.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

In het geschil tussen Johanna, vrouwe van de Lek en Breda, en heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, stellen de arbiters op 14 september 1396 vast dat laatstgenoemde de heerlijkheid en cijns zal hebben van 10 hoeven en 8 bunder moer in de 'Steenbergsche' moer, gelegen tussen het land van Zevenbergen en Zonzele, en van 6 bunder zaggen, gelegen tussen Jan Grauwenssloot, en 4 bunder land, over 2 waarvan de heer van Zevenbergen de heerlijkheid reeds heeft, terwijl van de andere 2 zal onderzocht worden, of ze cijnsplichtig zijn aan Breda, en regelen het recht van 'aardhaling' van die van Zevenbergen uit het land van Breda, welke uitspraak geldig zal blijven, tenzij één van de beide partijen haar na 7 jaar opzegt. Met het zegel van heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen (afb. 25).⁴⁴³

Op 6 december 1396 oorkondt hertog Albrecht dat Claes Spiering Jansz. verkocht heeft aan heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, de helft van een 'sande mit sinen aenworpe', gelegen in de Maas, dat hij van ons in erfcijns hield, waarvan de andere helft de heer van Zevenbergen in erfcijns houdt. De heer van Zevenbergen wordt nu de wederhelft in erfcijns gegeven.⁴⁴⁴

Heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, krijgt op 29 augustus 1403 toestemming om zijn elf bastaarden te begiftigen.⁴⁴⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Gerard van Strijen*,⁴⁴⁶ heer van Zevenbergen, ambachtsheer van Wieldrecht, ridder (1412), beleend na dode van zijn vader met het huis te Zevenbergen 18 februari 1410,⁴⁴⁷ doet hulde voor zijn moeder voor het ambacht Heesbeen 18 februari 1410,⁴⁴⁸ beleend na overdracht met het ambacht Leerambacht 4 maart 1415,⁴⁴⁹ raad van Willem IV en Jacoba van Beieren (1410-1417), zegelt 14 februari 1419,⁴⁵⁰ gevangengenomen en verbannen 1426, overl. (niet lang) na 9 oktober 1436.

Hertog Albrecht beleent op 18 februari 1410 heer Gerard, heer van Zevenbergen, met 'dat huys tot Zevenbergen mitter uterste grafte, ten utersten cand toe, mitten wege, die totte huysse behoert' hem aanbestorven bij overlijden van heer Hugheman, heer van Zevenbergen, zijn vader, evenals in erfleen alle boeten, die binnen het ambacht van Heesbeen worden opgelegd, bedragende boven de negen schellingen tot 4½ pond toe. De boeten tot 9 schellingen behoudt de vrouwe van Zevenbergen, zijn moeder, met het ambacht Heesbeen.⁴⁵¹

In 1426 werd de stad Zevenbergen belegerd door hertog Philips van Bourgondië en ingenomen. De heer van Zevenbergen, Gerard van Strijen, werd samen met Jan van den Oostende, ridder, uit Zeeland, gevangenen genomen en afgevoerd naar het kasteel te Rijssel in Vlaanderen, waar zij tien jaar vast zaten. Na het overlijden van Jacoba van Beieren, overleden in de nacht van 8 op 9 oktober 1436,⁴⁵² werden zij losgelaten nadat zij hertog Philips gezworen hadden in 'die lande van Holland' geen schade te zullen

---

⁴⁴³ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 850, d.d. 14-9-1396. Inv.nr. 117.

⁴⁴⁴ Van Mieris III, blz. 650, d.d. 6-12-1396.

⁴⁴⁵ Kort, Grafelijke lenen in Zuid-Holland (1998), blz. 32 (leen 9).

⁴⁴⁶ Smit, Dagvaarten I, blz. 253.

⁴⁴⁷ Kort, Grafelijke lenen in Zuid-Holland (1998), blz. 32 (leen 9).

⁴⁴⁸ Kort, Leenkamer Heusden (97), blz. 409 (leen 87).

⁴⁴⁹ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 286-287 (leen 89).

⁴⁵⁰ De Raadt III, blz. 491. Met verwijzing naar Heerlijkheidarchief Culemborg, no. 432 (nu: inv.nr. 69). Hij zegelt met drie kruisjes met als omschrift: S·GERARDI·DE·STRYEN·DNI·DE·ZEVENBERGEN

⁴⁵¹ Van Mieris IV, blz. 135, d.d. 18-3-1420.

⁴⁵² Dek, Graven van Holland, blz. 66.

aanrichten. De heer van Zevenbergen stierf niet lang daarna in armoede te Keizersweert op de Rijn.⁴⁵³

2. *Arnoud (Arend) van Strijen*,⁴⁵⁴ heer van Zevenbergen, doet hulde voor zijn moeder voor het ambacht Heesbeen 13 april 1412, schout en markgraaf van Antwerpen, raad van Jan IV (1419), drossaard van Heusden (1419-1430), rentmeester van Heusden (1419-1420), zegelt 15 januari 1419,⁴⁵⁵ beleend met het ambacht Heesbeen 8 juni 1434,⁴⁵⁶ overl. tussen 4 mei 1441⁴⁵⁷ en 16 mei 1444,⁴⁵⁸ tr. *Maria van Rotselaer*, overl. tussen 16 mei 1444 en 24 februari 1462.⁴⁵⁹

Bastaarden:⁴⁶⁰

3. *Gerard, bastaard van Zevenbergen*, heer van Arntswaard (1403),⁴⁶¹ vermeld 1403, gegoed in Zeeland, in grafelijke gevangenschap 1406, vergiffenis 1410, overl. voor 7 maart 1421.⁴⁶²
4. *Vrank, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403.
5. *Willem Scobland, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403, in grafelijke gevangenschap 1406.
6. *Pieter, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403.
7. *Jan, bastaard van Zevenbergen*, deurwaarder van de dagelijkse 'gesinde' van de graaf, kocht tienden 1397, 1404, vermeld 1388/89-1416, overl. na 14 maart 1416, tr. (lijftocht 1388/89 aan zekere korentienden in Tholen en Schakerloo) *Foyse Hendrik Baersdr.*

Hertog Willem oorkondt dat hij op 14 maart 1416 Jan van Zevenbergen, bastaard, kwijt heeft gescholden de douarie, groot 15 Engelse nobels per jaar, verzekerd op zekere korentienden in Tholen en Schakerloo, die heer Jan, de bastaard van Blois van de grafelijkheid in leen houdt, welke douarie hij eertijds aan zijn vrouw Foyse schonk en na haar dood zouden vervallen aan de grafelijkheid.⁴⁶³

8. *Boudijn, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403.
9. *Hendrik, bastaard van Zevenbergen*,⁴⁶⁴ vermeld 1403, verbeurd zijn goederen, tr. *Margriet van Beest*.
10. *Margriet, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403.
11. *Katharina, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403.

---

⁴⁵³ Van Gouthoeven, D'oude Chronijcke, blz. 454.

⁴⁵⁴ Smit, Dagvaarten I, blz. 253.

⁴⁵⁵ De Raadt III, blz. 354. Arnoud van Zevenbergen zegelt 15 januari 1419. Het zegel vertoont drie kruisjes met als omschrift: S·ARNOLDI·DE·SEVENBERGHEN

⁴⁵⁶ Kort, Leenkamer Heusden (97), blz. 409 (leen 87).

⁴⁵⁷ Erfgoed 's-Hertogenbosch, Stadsbestuur van 's-Hertogenbosch (toegang 0001), inv.nr. 5135, d.d. 4-5-1441.

⁴⁵⁸ Erfgoed 's-Hertogenbosch, Stadsbestuur van 's-Hertogenbosch (toegang 0001), inv.nr. 5136, d.d. 16-5-1444.

⁴⁵⁹ Drossaers, Domeinraad II, regest no. 996, d.d. 24-2-1462. In deze oorkonden worden al hun kinderen genoemd.

⁴⁶⁰ Rheineck Leyssius, Striana-2, kolom 107-108. De bij de bastaarden vermelde gegevens zijn aan deze publicatie ontleend. Volgens hem zijn de bastaarden onder de nummers 3, 5, 7, 9 en 13 verwekt bij een zekere 'Folquin'.

⁴⁶¹ Kort, Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 239 (leen 57). Het ambacht Arntswaard aan de maas wordt op 10 november 1403 door Arnout van der Dussen, ridder, verpand aan Gerard van Zevenbergen, bastaard.

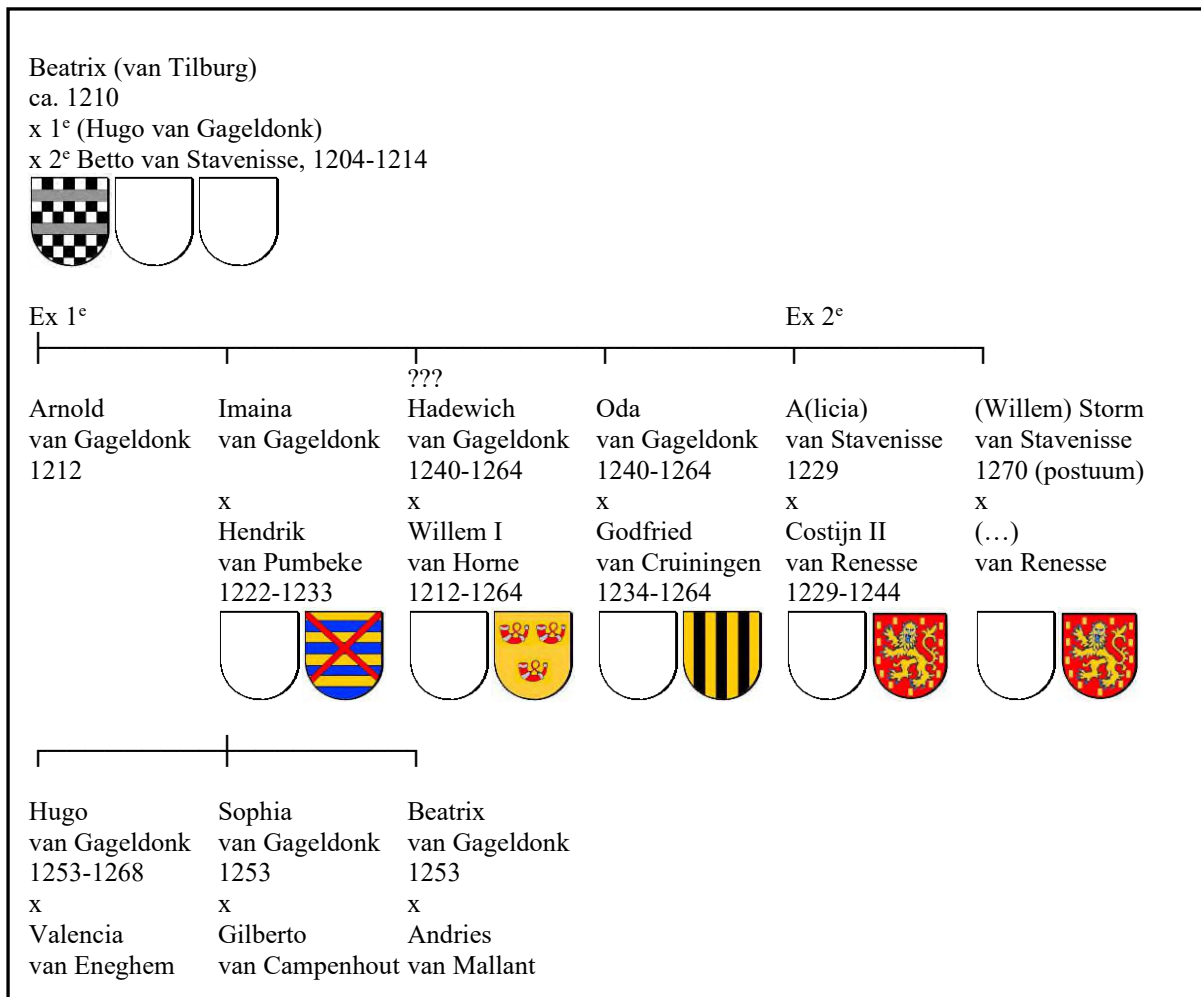
⁴⁶² Kort, Leenkamer Voorne-2 (1977), blz. 432 (leen 142); Kort, Leenkamer Voorne-3 (1978), blz. 432 (leen 142).

⁴⁶³ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 1047, d.d. 14-3-1416.

⁴⁶⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth (toegang 355), inv.nr. 177, blz. 1215.

12. *Hugo, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403.
13. *Lambrecht, bastaard van Zevenbergen*, vermeld 1403, in grafelijk gevangenschap 1406.

V-d. *Jan van Zevenbergen*, vermeld 1294.

Geneagram 6. De oudere generaties Van Gageldonk.

Toelichting

De heerlijkheid Gageldonk is ca. 1275, na het overlijden van Hugo van Gageldonk, aan de kleinzoon van zijn zuster Sophia, echtgenote van Giselbert van Campenhout gekomen. Hun kleinzoon Giselbert van Campenhout Woutersz., had van wege een begane manslag de heerlijkheid verbeurt. Hierna gaf de hertog van Brabant de heerlijkheid aan Hugo van Mallant, kleinzoon van Beatrix van Gageldonk, echtgenote van Andries van Mallant.

Genoemde Hugo, Sophia en Beatrix waren kinderen van Imaina van Gageldonk⁴⁶⁵ en Hendrik van Pumbeke⁴⁶⁶ (geneagram 6).

⁴⁶⁵ B. de Keijzer, *Van Tilburg* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁴⁶⁶ B. de Keijzer, *Van Beveren-Pumbeke* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

Giselbert van Campenhout heeft vermoedelijk Hugo van Mallant uit zijn bezit verdreven, want op 8 december 1301 stelt Jan II, hertog van Brabant, Hugo van Mallant opnieuw in het bezit het goed te Gageldonk.⁴⁶⁷ Hugo van Mallant, ridder, wordt op 14 maart 1302 nog genoemd als leenman van de hertog.⁴⁶⁸ De heerlijkheid Gageldonk zal hierna zijn afgestorven, waarna hetzij Jan van Zevenbergen of diens zoon Peter ermee is beleend.

Kind:

1. *Peter van Zevenbergen (Peter van Gageldonk)*, volgt VI-e.

VI-e. *Pieter van Zevenbergen (Peter van Gageldonk)*, heer van Gageldonk, ridder (postuum), vermeld 1324-1336, overl. tussen 25 november 1336 en 23 december 1344, memorie 31 augustus.⁴⁶⁹

Blijkens een ongedateerde aantekening in het leenboek van Brabant bezat Peter, zoon van Jan van Zevenbergen, goederen in Gageldonk ter waarde van ongeveer 200 pond per jaar. Met daarbij vermeld dat zijn zoons Willem en Jan deze goederen nu zouden moeten bezitten.⁴⁷⁰

Gerard van Rasseghem, heer van Breda, en Adelise, zijn echtgenote, oorkonden dat zij op 6 januari 1324 aan het O.L.V. klooster te Middelburg 51 hoeven moers hebben verkocht. Onder mede bezegeling van enige leenmannen van Breda w.o. genoemd Peter van Gageldonk.⁴⁷¹ Op 4 januari 1326 delen Adelise, vrouwe van Breda, en Gerard van Rasseghem, haar wettige voogd, mee dat zij de grenzen hebben vastgesteld van het rechtsgebied van Etten etc. onder mede bezegeling van hun leenmannen w.o. Peter van Gageldonk.⁴⁷² Peter van Gageldonk wordt op 11 mei 1333 genoemd in een belending van land, gelegen in de parochie van Etten.⁴⁷³ Op 25 september 1335 bevestigt Jan III, hertog van Brabant, de overdracht van 4½ hoeven, gelegen in de Vucht te Breda, en 3 bunder, gelegen tussen Maes Thonissoens goed aan de ene zijde en Arnouts goed van Meersel, dat door Peter van Gageldonk in leen wordt gehouden, aan de andere zijde, op Willem Lensensoen.⁴⁷⁴ Op 25 november 1336 zijn er verklaringen afgelegd voor schepenen en gezworenen van Breda betreffende de beden, w.o. 'Item Peters late van Gagheldonc van der Haghen gouden te bede lxiiii £ swerte; ghetuught met bedsetteren ende met vele lieden op haren [e]t'.⁴⁷⁵

Kinderen:

1. *Willem van Gageldonk*, heer van Gageldonk, vermeld 1344, overl. voor 30 september 1346.

---

⁴⁶⁷ H. Hardenberg, Het ontstaan van de vrijheid Tilburg, in: *Van Heidorp tot Industriestad. Verkenningen in het verleden van Tilburg* (Tilburg, 1955), blz. 69; OBNB II-2 no. 1422, d.d. 8-12-1301.

⁴⁶⁸ OBNB II-2, no. 1427, d.d. 14-3-1302.

⁴⁶⁹ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): (1) Necrologium St. Catharinadal: 31 augustus: 'Commemoratio Petri de Gageldonc, militis, qui legavit nobis decem gr. ann.' ('militis' boven de regel bijgeschreven), (2) Obituarium kanunniken Breda:

31 augustus: 'Obitus domini Petri de Gageldonck militis 15 gr. veteres mediatim'; (3) Anniversaria: 31 augustus: 'Domini Petri de Gageldonck militis 15 gr. veteris equaliter'.

⁴⁷⁰ Galesloot, Leenboek van Brabant, blz. 223: 'Petrus, filius Johannis de Zevenberghen, tenet bona de Ghaveldonc (= Ghageldonc) valentia circiter cc libras annuatim. Willemus et Johannes, liberi sui, tenere deberent, sed nescio si relaverunt'.

⁴⁷¹ Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 119, d.d. 6-1-1324.

⁴⁷² Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 126, d.d. 4-1-1326.

⁴⁷³ Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 152, d.d. 11-5-1333.

⁴⁷⁴ Erens, OAT III no. 794, d.d. 25-9-1335.

⁴⁷⁵ Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 163, d.d. 25-11-1336.

Op 23 december 1344 treedt Willem van Gageldonk als leenman van Breda op in een oorkonde.⁴⁷⁶ Zijn zegel is verloren.

2. *Jan van Gageldonk*, heer van Gageldonk, knaap (1346), ridder (postuum), vermeld 1346, overl. tussen 30 september 1346 en 11 januari 1352, memorie 19 januari.⁴⁷⁷

Op 30 september 1346 treden de leenmannen van Breda w.o. Jan van Gageldonk op.⁴⁷⁸ Zijn zegel is verloren.

Toelichting

Na het overlijden van Jan van Gageldonk, zonder een wettige zoon na te laten, is heer (Nicolaas) Kervinc, heer Boudewijnsz., op 11 januari 1352 beleend met de heerlijkheid Gageldonk als naaste erfgenaam.

Heer Nicolaas van Reimerswaal is voor 26 juni 1353 overleden. Hij heeft kennelijk geen wettige zoon gehad die hem kon opvolgen. Als gevolg daarvan is het bezit van de heerlijkheid wederom afgestorven. De heerlijkheid is toen verkocht aan derden.

De rechten, die heer Nicolaas van Reimerswaal, kon doen uitoefenen lijken het meest aannemelijk te lopen via zijn tweede vrouw Margaretha. Zij hebben geen kinderen gekregen. Margaretha zal een dochter zijn van Peter van Zevenbergen, heer Gageldonk. Uiteindelijk is Willem Scobland van Zevenbergen met de heerlijkheid beleend; na diens overlijden heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, op 11 december 1370.

3. *Margaretha (van Gageldonk)*, vermeld 1348, tr. *Nicolaas Kervinc, heer Boudewijnsz.*,⁴⁷⁹ knaap (1321), ridder (1331), ambachtsheer in Reimerswaal, Schoudee, Lodijk, Heer Pieterspolder, Rilland (1331, 1341, 1342), in de Mare (1331), in Yerseke (1331, 1340, 1341, 1342), in Nisse (1341), heer van Nieuw-Strijen (1348), heer van Gageldonk (1352), lid van de grafelijk raad (1343, 1346-1348, 1351-1352), testeert 8 augustus 1348, baljuw van Middelburg (1351), vermeld 1310-1352, overl. tussen 20 juni 1352 en 26 juni 1353. Hij tr. 1^e *Maria van Borsele*,⁴⁸⁰ vermeld 1327, overl. voor 8 augustus 1348, dr. van Jan (Mulart) van Borsele en Beatrix van Haarlem.

Claes Kervinc van Reimerswaal, heer van Nieuw-Strijen, beschikt op 8 augustus 1348 bij testament over zijn goederen en vermaakt daarbij verschillende legaten. Hij benoemt tot executeurs zijn drie zoons Boudewijn-, Willem- en Wolfert van Reimerswaal, en zijn huisvrouw Margaretha, vrouwe van Reimerswaal.⁴⁸¹

---

⁴⁷⁶ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 383, d.d. 23-12-1344; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regist no. 186, d.d. 23-12-1344.

⁴⁷⁷ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): Necrologium St. Catharinadal: 19 januari: 'Commemoratio domini Joannis de Gageldonc, militis, qui legavit nobis 12 gr. ann.'; Obituarium kanunniken Breda: 19 januari: 'Obitus domini Johannis de Gageldonck militis 33 gr. pag. mediatim'; Anniversaria: 19 januari: 'Domini Johannis de Gageldonck 33 gr. pag. equaliter'.

⁴⁷⁸ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 408, d.d. 30-9-1346; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regist no. 188, d.d. 30-9-1346.

⁴⁷⁹ B. de Keijzer, *Van Reimerswaal* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁴⁸⁰ B. de Keijzer, *Van Borsele* (Emmen, 2026). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁴⁸¹ Van Visvliet, Archief Zeeland-3, blz. 156, d.d. 8-8-1348; Fruin, Reimerswaal, regist no. 6, d.d. 8-8-1348. Dit charter is verloren gegaan.

Stootboec (1355-1370):⁴⁸²

(fol. 21) ‘Her Hugheman van Strijen here van Sevenberghen tgoide ende dlandt van Gageldonc mit allen sinen toebehoirten ghelyc her Peter van Sevenberghen voir, her Jan syn soen na ende her Scoblandt van Sevenbergen dat te houdene plaghen, receptit XI dage in decembris int jair tseventich’.

(fol. 22) ‘Her Gehrard Heermanssone tgoed van Gagheldonc met allen sinen toebehoerten ghelyck dat hyt (ver)creech thegen Alsteene van Vrehof (of Veehof) diet cocht thegen heren Godevarde van der Delft’.

(fol. 22v) ‘Her Claus van Reymerswale, her van Nieuwen Striene, tgoed van Gageldonc met sinen toebehoerten, dat hem verstarf van Jhanne van Gageldonc, alse naeste gheborde Jhans; her Claus ontvingt te Brusseele xi daghe in Januario anno mcccxi ii (of x lii) (= 11 januari 1352)’.

Bastaarden:

4. *Peter van Gageldonck*, volgt VII-e.
5. *Hugheman van Gageldonck*, volgt VII-f.

VII-e. *Peter van Gageldonck*, knaap (1388), vermeld 1356-1388, overl. tussen 5 mei 1388 en 17 maart 1391, memorie 16 januari,⁴⁸³ tr. 1^e *Catharina van Oeckel*, overl. voor 5 oktober 1364, memorie 22/29 september,⁴⁸⁴ dr. van Nicolaes van Oeckel, schepen van Breda, tr. 2^e *Katheline de Pul*, overl. na 27 januari 1375, dr. van Jan de Pul en Agnes van Gestel,⁴⁸⁵ tr. 3^e *Lijsbeth (...)*, vermeld 1391, 1441-1442.⁴⁸⁶

Schepenen van Breda bevestigen op 12 februari 1356 dat ‘Ceelken van Hyllaer, die Sloetmaker’ verkocht heeft aan Peter van Gageldonck een erfcijs van 3 schelling 1½ penning per jaar op een huis met toebehoren.⁴⁸⁷

Op 5 oktober 1364 oorkonden de schepenen van Breda dat Arnoud Aernt Blox sone, voor hem zelf en als momber van zijn zuster Katheline, heeft verklaard dat hij gedeeld en gekaveld heeft tegenover Peter van Gageldonck en zijn kinderen, die hij bij Katheline, zijn eerste vrouw had, twee hoeven met toebehoren. De ene hoeve op de Molenvliet en de andere te Chaam, geheten ‘die Honsdonc’. Arnoud en Katheline zullen hebben en behouden de hoeve, gelegen op de Molenvliet. Zij zullen aan Peter van Gageldonck en zijn kinderen jaarlijks uitreiken 3/6 rogge erfpacht, te betalen ‘op onser vrouwen dach ter lichtmis als men kersen draecht’ (= 2 februari).⁴⁸⁸

In een oorkonde van 15 mei 1373 treedt Peter van Gageldonck op als scheidsman.⁴⁸⁹ Op 27 januari 1375 dragen ‘Jan gheheten Ghestel Janszoen was van Spulle’ en Aert, zijn broer, het

⁴⁸² ARA Brussel, Leenhof van Brabant, Inventaris Galesloot, no. 2.

⁴⁸³ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): Anniversaria: 16 januari: ‘Petrus de Gageldonck 12 gr. pag. equaliter’.

⁴⁸⁴ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): Necrologium St. Catharinadal: 22 september: ‘Commemoratio Catharinae de Ockele, quae legavit nobis tres gr. ann.’; Obituarium kanunniken Breda: 29 september: ‘Obitus Katherine de Oekel uxoris Petri de Gageldonck 6 gr. pag. mediatim’; Anniversario: 29 september: Katherine filae Nicolai de Oeckel 6 gr. pag. equaliter’.

⁴⁸⁵ L.C. van Dyck, Joannes van Ghestel, norbertijn van Tongerlo, pastoor van Tilburg († 1395), in: *De Brabantse Leeuw* jrg. 40 (1991), blz. 141.

⁴⁸⁶ BHCI, Rekeningen Illustre Vrouwe Broederschap, inv.nr. 118, fol. 135v, d.d. 1441-1442 intredegeld: ‘jonkvrouw Lisbeth, Peters wijf van Gageldonck, i lib’.

⁴⁸⁷ Erens, St. Catharinadal, regest no. 72, d.d. 12-2-1356.

⁴⁸⁸ Erens, St. Catharinadal, regest no. 97, d.d. 5-10-1364.

⁴⁸⁹ Erens, St. Catharinadal, regest no. 125, d.d. 15-5-1373; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 257, d.d. 15-5-1373.

erfgoed van hun grootmoeder jonkvrouw Aleid over aan Peter van Gageldonk, getrouwd met hun zuster Katheline.⁴⁹⁰ De heer van de Lek en van Breda, en de jonkvrouw van Dongen met haar oudste zoon Willem komen op 2 september 1376 overeen dat de heer van de Lek het goed Zwaluwe krijgt, waarmee hij door de grafelijkheid van Holland beleend zal worden, en hij de jonkvrouw van Dongen daaruit een rente van 55 pond per jaar zal betalen, onder bemiddeling van o.a. Peter van Gageldonk.⁴⁹¹

Op 15 oktober 1380 vindt een getuigenis voor de schepenen van Breda plaats waaruit blijkt dat Peter van Gageldonk als aalmoes aan de priorin van het convent van Breda heeft gegeven 37½ groten per jaar te heffen op een huis en erf, gelegen tussen Jan Oems erve en Jans erve van Drunen, schoenmakers, en 6 oude groten op het huis van Gerrit van Bavel.⁴⁹² In 1381 zegelt Peter van Gageldonk, als leenman van Breda, met drie kruisjes (2:1), over alles heen en schuinstreep.⁴⁹³

Peter van Gageldonk, heeft met enige anderen op 14 juni 1386 een getuigenis afgelegd.⁴⁹⁴ Op 5 mei 1388 leggen de leenmannen van Breda w.o. Peter van Gageldonk, knaap, een verklaring af, waaraan zijn zegel gehecht is (afb. 26).⁴⁹⁵

Afb. 26. Zegel van Peter van Gageldonk (1388).⁴⁹⁶
(Nationaal Archief)

Schepenen van Breda oorkonden op 17 maart 1391 dat ‘Willem Hugheman’ en Wouter, Peters kinderen van Gageldonk, ieder met zijn momber, verklaren dat zij gezamenlijk verkocht hebben aan de priorin en de gemene convent van de nonnen te Breda, vijf schellingen en twee penningen oude grote Tournois erfcijns, en daarvoor de koopsom te hebben ontvangen. De erfcijns te heffen met 43 (penningen) oude grote, staande op twee huizen, twee schellingen oude grote naast de

⁴⁹⁰ Van Dyck, Joannes van Ghestel, blz. 141-142. Met verwijzing naar: Abdijarchief Tongerlo I no. 836, d.d. 27-1-1375.

⁴⁹¹ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 714, d.d. 2-9-1376.

⁴⁹² Erens, St. Catharinadal, regest no. 138, d.d. 15-10-1380.

⁴⁹³ P. J. van den Brandeler, Zegels van leenmannen der Heeren, en van Schepenen van Breda, in: *De Nederlandsche Heraut* jrg. 4 (1887), blz. 114.

⁴⁹⁴ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 770, d.d. 14-6-1386; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 273, d.d. 14-6-1386.

⁴⁹⁵ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 790 (inv.nr. 228), d.d. 5-5-1388; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 277, d.d. 5-5-1388.

⁴⁹⁶ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een sierboogdriepas versierd met gotische motieven.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1) met over alles heen een schuinstreep.

herencijns staande op een hoekhuis, vijf oude grote, die Peter van Gageldonk placht te heffen op het huis van Peter Tierloets, waarvan de monniken van 'Bovendonc' 13 oude grote hebben, etc. 'Willem Hugheman' en zijn broer Wouter, ieder met hun momber, beloven deze erfelijk cijns 'te vryen ende te waren'. Dit onder voorwaarde dat jonkvrouw Lijsbeth, de moeder van de kinderen, die de vrouw van Peter van Gageldonk was, haar lijftocht gedurende haar leven daaraan zal behouden.⁴⁹⁷

Op 17 maart 1391 getuigen de schepenen van Breda dat 'Willem Hugheman' en Wouter, Peters kinderen van Gageldonk, verkocht hebben aan de nonnen van Breda 5 schellingen en 2 penningen oude grote Tournois op een pand, gelegen Breda, met als onderpand twee landerijen, gelegen 'bi Willem rentemeysters bosch', een stuk land, waarvan Peter die Bonthe de wederhelft heeft, en op een bunder beemd op 'Spoerdonc'.⁴⁹⁸

Uit het eerste of tweede huwelijk:

1. *Peter van Gageldonk*, vermeld 1392-1393.

Schepenen van Ginneken getuigen op 27 juli 1392 dat Peter van Gageldonk met zijn broer, Jan van Gageldonk, gedeeld hebben dat hij uit de hoeve 'ter Molenvliet' zal hebben 7 viertelen rogge erfpacht, destijds van Claus van Oekel, en 3/6 rogge eertijds van Peter van Gageldonk en zijn kinderen.⁴⁹⁹

Schepenen van Ginneken verklaren 15 januari 1393 dat Peter van Gageldonk verkocht heeft aan de priorin van het convent der nonnen van Breda 10 oude grote per jaar, gevestigd op een land, genaamd 'de nieuwe heyninghe', gelegen 'op den Honsdonc'.⁵⁰⁰

2. *Jan van Gageldonk Petersz.*, knaap (1396), leenman van Breda (1396), vermeld 1392-1402.

Schepenen van Breda verklaren op 13 januari 1394 dan Jan van Gageldonk Peterszoon verkocht heeft aan de priorin van de nonnen van Breda 10 oude groten per jaar, gevestigd op een half bunder beemd, gelegen 'in den Biesdonc'.⁵⁰¹ Bij testament, gemaakt op 31 juli 1395, laat Elisabeth, weduwe van Dirk Sterke, verscheidene legaten na w.o. aan heer Jan van Gageldonk, te weten: 'Item pro uno crucibolo perduto de crucibolis Domini Johannis de Gagheldonc legavit valorem in pecunia parata'.⁵⁰² Op 30 september 1396 treedt Jan van Gageldonk, knaap, leenman van Breda, op in een oorkonde.⁵⁰³ Voor schepenen van Breda en van Ginniken getuigt op 15 november 1398 Jan van Gageldonk, zoon van Peter, dat hij verkocht heeft aan Antoon Bloc 4 'sester' en 2 'loop' per jaar, op pand volgens de brief van 5 oktober 1364 (zie hiervoor).⁵⁰⁴

Op 16 mei 1402 wordt een getuigenis door mannen, schepenen, ouderen en gemene 'eningslieden' in Rijsbergen en Groot Zundert afgelegd. Met de zegels van o.a. Jan van

---

⁴⁹⁷ Erens, St. Catharinadal, regest no. 153, d.d. 17-3-1391.

⁴⁹⁸ Erens, St. Catharinadal, regest no. 154, d.d. 17-3-1391.

⁴⁹⁹ Erens, St. Catharinadal, regest no. 157, d.d. 27-7-1392.

⁵⁰⁰ Erens, St. Catharinadal, regest no. 158, d.d. 15-1-1393.

⁵⁰¹ Erens, St. Catharinadal, regest no. 159, d.d. 13-1-1394.

⁵⁰² Erens, St. Catharinadal, regest no. 160, d.d. 31-7-1395.

⁵⁰³ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 408, d.d. 30-9-1396.

⁵⁰⁴ Erens, St. Catharinadal, regest no. 164, d.d. 15-11-1398.

Gageldonk Petersz. (afb. 27), leenman van Breda, en Jan van Gageldonk Hughemansz., leenman van Brabant.⁵⁰⁵

Afb. 27. Zegel van Jan van Gageldonk Petersz. (1402).⁵⁰⁶
(Nationaal Archief)

Uit het derde huwelijk:

3. 'Willem Hugheman' van Gageldonk, vermeld 1391, memorie 26 september.⁵⁰⁷
4. Wouter van Gageldonk, vermeld 1391.

VII-f. *Hugheman van Gageldonk*, 'garsoen' in dienst van de grafelijkheid Holland 1343/44, memorie 14 januari,⁵⁰⁸ tr. *Elisabeth (...)*, memorie 17 april 1386.⁵⁰⁹

In de rekening van Johannes van Nederhem, trezorier en klerk van de graaf van Holland, over de periode 5 augustus 1343 tot 8 april 1344 komen de volgende posten voor:

[1] Item selves daghes (= sondaghes na onser vrouwe dach te Coninxberghe) om 5 lammerenvoeder voer Lodewijc van den Walle, Wautelet van Rent, Segher van den Bosch, Contereal ende Hugheman van Gageldonc tot clederen, die hem mijn heer gaf, bi heren Ghered van Florenville 2 marc 2 scot pruus, 1 scilt voer ½ marc, 8 d. min. Valent. 6 sc. 4 d. gr. 2 ester'.⁵¹⁰

---

⁵⁰⁵ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 891 (inv.nr. 332), d.d. 16-5-1402. Gedrukt in: *Taxandria* jrg. 44 (1937), blz. 243 e.v.

⁵⁰⁶ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een spitsboogvierpas versierd met gotische motieven.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), waarvan twee zichtbaar, met in een vrijkwartier drie 5-puntige sterretjes.

⁵⁰⁷ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): *Necrologium St. Catharinadal*: 26 september: 'Commemoratio Wilhelmi et Hugemanni de Gageldonc fratrum (sic!), qui legaverunt nobis sex gr. ann.'; *Obituarium kanunniken Breda*:

26 september: 'Obitus Wilhelmi et Hugemanni de Gageldonck 30 gr. pag. mediatim'; *Anniversaria*: 26 september: 'Guilhelmi et Hugemanni de Gageldonck 30 gr. pag. equaliter'.

⁵⁰⁸ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): *Obituarium kanunniken Breda*: 14 januari: 'Obitus Hugemannus de Gageldonck 9 gr. veteres. Capellanis 15 gr.'; *Anniversaria*: 14 januari: 'Hugemanni de Gageldonck 15 gr. pag.'.

⁵⁰⁹ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): *Obituarium kanunniken Breda*: 17 april: 'Obitus Elizabeth uxoris Hughemanni de Gageldonck 9 gr. veteres mediatim anno 1386'.

⁵¹⁰ Hamaker, *Rekeningen III*, blz. 155.

[2] Item (= eerste svridaghes opten 5 dach in Maerte) om 19 ellen blaeus lakens, ghecocht bi heren Ghered voers. voer Lodewijc van den Walle, Wautelet de Rent, Contereal, Sohier den Bos ende Hugheman van Gageldonc te clederen, elc elle om 7 scot, maect 5 ½ marc 1 scot'.⁵¹¹

In het cijnsboek van de Heilige Geest van Breda, ca. 1415, komt een post voor waaruit blijkt dat Hugheman van Gageldonk, en zijn vrouw Lijsbeth, een cijns gevestigd hadden op een huis, gelegen Terheijden: 'Heyn Jans sone van der Brugghen bastaert, op siin huys, ter Heyden, aldernaest Bevers des Timmermans huys oestwaert ende op Bevers camer vorscreven westwaert. Alsoe van *Hughemans wegghen van Gagheldonc* ende *miere joffrouw Lijsbetten wegghen siins wijfs*, seven groten vier miten, eynen ygheliken te deylen ute XIX groten ende III miten'.⁵¹²

Kinderen:

1. *Jan van Gageldonk Hughemansz.*, won. Breda, leenman van Brabant 1402, verkoopt een erfpacht 1416, schepen (1416,⁵¹³ 1418,⁵¹⁴ 1420,⁵¹⁵ 1422,⁵¹⁶ 1428)⁵¹⁷, vermeld 1402-1428, memorie 26 november,⁵¹⁸ tr. *Elisabeth (...)*, memorie 17 april.⁵¹⁹

Afb. 28. Zegel van Jan van Gageldonk Hughemansz. (1402).⁵²⁰
(Nationaal Archief)

Getuigenis op 16 mei 1402 door mannen, schepenen, ouderen en gemene 'eningslieden' in Rijsbergen en Groot Zundert, w.o. Jan van Gageldonk Petersz., leenman van Breda, en

⁵¹¹ Hamaker, Rekeningen III, blz. 157.

⁵¹² Bewerkt door Muntjeswerff (2005); Stadsarchief Breda, afd. II-17, inv.nr.1, fol. 47.

⁵¹³ Erens, St. Catharinadal, regest no. 232, d.d. 8-6-1416.

⁵¹⁴ Juten, Begijnhof, regest no. 85, d.d. 12-3-1418; IJsseling, Begijnhof, regest no. 93, d.d. 20-6-1418.

⁵¹⁵ IJsseling, Begijnhof, regest no. 96, d.d. 28-6-1420; Erens, St. Catharinadal, regest no. 252, d.d. 16-12-1420.

⁵¹⁶ Erens, St. Catharinadal, regest no. 286, d.d. 10-4-1422.

⁵¹⁷ IJsseling, Begijnhof, regest no. 109, d.d. 14-9-1428.

⁵¹⁸ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): Obituarium kanunniken Breda: 26 november: 'Obitus Joannis de Gageldonck filii Hugemanni 7,5 gr. veteres capellanis 3 schell. gr. pag.'; Anniversaria: '26 november: Johannes de Gageldonck filii Hugemanni 3 schell. gr. pag. 1427 (sic!)'.

⁵¹⁹ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): Anniversaria: 17 april: 'Elizabeth uxoris Johannis de Gageldonck 9 gr. veteris equaliter'.

⁵²⁰ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, gaaf.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een spitsboogzespas versierd met gotische motieven, geplaatst op een zeshoekvormige sierlijst.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), waarvan twee zichtbaar, met in een vrijkwartier een klimmende leeuw.

Jan van Gageldonk Huijghemansz., leenman van Brabant.⁵²¹ Met het zegel van Jan van Gageldonk Huijghemansz. (afb. 28).

Schepenen van Breda verklaren op 14 februari 1416 dat Jan van Gageldonk Hughemansz. een erfpacht uit land, gelegen Teteringen, heeft verkocht aan Kerstiaen van Helmont.⁵²²

Afb. 29. Zegel van Jan van Gageldonk Hughemansz. (1416).⁵²³
(*Brabants Historisch Informatie Centrum*)

Afb. 30. Zegel van Jan van Gageldonk Hughemansz. (1420).⁵²⁴
(*Brabants Historisch Informatie Centrum*)

---

⁵²¹ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 891 (inv.nr. 332), d.d. 16-5-1402; Gedrukt in *Taxandria* 1937, blz. 243 e.v.

⁵²² J.G.M. Sanders, *Karthuizerklooster 'Het Hollandse Huis'* ('s-Hertogenbosch, 1984), regest no. 676, d.d. 14-2-1416.

⁵²³ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogvierpas, geplaatst op een vierhoekvormige sierlijst.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), waarvan twee zichtbaar, met in een vrijkwartier een klimmende leeuw.

⁵²⁴ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogvierpas, geplaatst op een vierhoekvormige sierlijst.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), waarvan twee zichtbaar, met in een vrijkwartier een klimmende leeuw.

Hij zegelt als schepen van Breda op 8 juni 1416 (afb. 29),⁵²⁵ 16 december 1420 (afb. 30),⁵²⁶ en 10 april 1422 (afb. 31)⁵²⁷ met een ander zegel dan die van 1402 (zie hiervoor).

Afb. 31. Zegel van Jan van Gageldonk Hughemansz. (1422).⁵²⁸
(Brabants Historisch Informatie Centrum)

Kind:

1. *Johanna van Gageldonk*, vermeld 1440, 1468, memorie 6 juni 1481,⁵²⁹ tr. 1^e *Peter van Hambroek Gijsbrechtsz.*, overl. voor 20 mei 1440, tr. 2^e *Jan van Nispen*, schout in Princenhage (1468), vermeld 1440, 1468.

Opmerking

Uit onderstaande aantekening valt op te maken dat Johanna van Gageldonk recht had op een deel van Gageldonk, die door haar vader aan haar waren overgedragen. Hoe haar vader aan dit recht is gekomen, is niet duidelijk.

Spechtboek (1370-bijgehouden tot midden 15^e eeuw):⁵³⁰

(fol. 163): ‘Jehanna van Gageldonck dochter Jans van Gageldonck met Peteren van Hambroek Ghysbrechtssoen hoeren momboir hout een gedeelt inden goeden van Gageldonck hier om gescreven gelegen by Breda by verthyen ende overgheven hoirs voirs. vaders gelyc brieve dair op gemaect dat clairlich inhouden ende begripen’.

---

⁵²⁵ Ehrens, St. Catharinadal, regest no. 232 (Karters inv.nr. 53), d.d. 8-6-1416.

⁵²⁶ Ehrens, St. Catharinadal, regest no. 252 (Karters inv.nr. 145), d.d. 16-12-1420; P. J. van den Brandeler, Zegels van leenmannen der Heeren, en van Schepenen van Breda, in: *De Nederlandsche Heraut* jrg. 4 (1887), blz. 122.

⁵²⁷ Ehrens, St. Catharinadal, regest no. 286 (inv.nr. Karters 194/b), d.d. 10-4-1422.

⁵²⁸ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogvierpas, geplaatst op een vierhoekvormige sierlijst.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1), waarvan twee zichtbaar, met in een vrijkwartier een klimmende leeuw.

⁵²⁹ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): Anniversaria: 6 juni: Domicellae Johanae de Nispen alias de Gageldonck 1 vertel rogs equalieter 1481’.

⁵³⁰ ARA Brussel, Leenhof van Brabant, Inventaris Galesloot, no. 4.

Op 20 mei 1440 blijkt dat ‘joffrouw Johanna Jan Huyghmanssoonsdochter van Gageldonck, Jan wittige wijff van Nyspen, houden is uten hove van Brabant ende dair Rutgheer Rutgheerssone van der Heyden die mansschap voir gedaen heeft, gelikerwijs als hierna gescreven ende verclairt staet, in den yertsen die stede ten Nemerem met huysen, hoven ende anderen sinen toebehoirten bij Breda in der prochien van der Haghe, begrijpende omtrent drie ende een half buynder, gelegen tusschen erven Jan Smeeds op deen sijde ende drie strate neven sHanen op dander side, etc.’. De oorkonde is bezegeld door Jan van Nispen in naam van zijn vrouw.⁵³¹

Op 22 augustus 1468 verklaarde ‘Ic Jan van Nyspen, schouwt in den Hage, doe cond ene yegelycken die desen mijne brief selen zien off hoeren lesen, dat ic als man ende vooght van Jouff(rouwe) Johanna Jansdochter van Gageldonck, wylen weduwe Peters van Hambroek, mijnder huysvr(ouwe) op desen tijt, te leene houdende ben van mijnen gened(igen) heer den hertoge van Brabant de stede Ten Emerem met huysen, hoven ende anderen sinen toebehoeren, etc.’.⁵³²

2. *Hugheman van Gagheldonck Hughemansz.*, genoemd in het register met de stadscijns van Breda 1411, en in het cijnsboek van de Heilige Geest van Breda ca. 1415, vermeld 1411-1430, memorie 3/4 juli 1444.⁵³³

In het register van de stadscijns van Breda aangelegd op 8 september 1411 komt de volgende post voor:⁵³⁴

(fol. 36) Item *Hugheman van Gagheldonck*, van den stuc lands daerneeven ende van eenre weyden, omtrent die Borchsteghe, neeven Jan Maelgiaerts goet, tesamen III scellingen ouden groten.

Ook in het cijnsboek van de Heilige Geest van Breda, gedateerd ca. 1415, komt *Hugheman van Gageldonck* voor, en wel als volgt.⁵³⁵

(fol. 5) Gorijs Aliten soens kinder van der Tateringhen, van meester Ghijsbrechs goede, in Steenvoert, dat belegghen heeft *Hughemans goet van Gagheldonck* aen die een side noertwaert ende aen die zuytside Bouden van Steeloe met sinen erve. Twee zester rogs. Ende van Aerts wegghen van der Tatheringhen, een loepen rogs. (i.m.) Tatrigen

(fol. 44v) *Hugheman van Gagheldonck*, acht ende twintich groten, op een stuc lants, bi Aert Vilpaerts, dat Gherijts van den Hoeke was. (i.m.) buyten Gasthuis

(fol. 48) Herman Kant, op siin huys, ghelegghen tusschen Jan Hubrechts soens huys an deen side ende *Hughemans huys van Gagheldonck* was aen dander side. Ses oude groten.

(fol. 70v) Wouter Voelens, op een half buender lants, dat Willem Vilpaerts was, ghelegghen op den hornic, bi *Hughemans goet van Gageldonck*, dat wileneer was Gherijts van den Hoeke v¹/₂ enghelsche. Dat nu betaelt Laureys van Amelenberghe.

---

⁵³¹ Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regist no. 466, d.d. 20-5-1440.

⁵³² G.A. Klein, Het geslacht Van der Beversluis, in: *GTMWB* jrg. 25 (2001), blz. 13. Met verwijzing naar: ARA Brussel, GLB, leenverklaring no. 226bis, d.d. 22-8-1468.

⁵³³ Bredase necrologia et obituaria, bewerkt door Gooskens (1998): *Necrologium St. Catharinadel*: 4 juli: ‘Commeratio Hughemanni de Gageldonck, qui legavit nobis unum Fl. ann.’; *Obituarium kapelaans Breda*: 3 juli: ‘Hugemanni de Gageldonck 6 gr. veteris anno 1444’.

⁵³⁴ Bewerkt door Muntjeswerff (2005); zonder archiefverwijzing.

⁵³⁵ Bewerkt door Muntjeswerff (2005); Stadsarchief Breda, afd. II-17, inv.nr. 1.

Op 1 mei 1430 oorkonden Engelbrecht I van Nassau, en Johanna, zijn echtgenote, dat zij in cijns 400 bunder moers, gelegen tussen Rijsbergen en Etten, aan een groot aantal personen w.o. als eerste genoemd 'Huychman van Gageldonck Huychmanssone', hebben uitgegeven waarbij nadere voorwaarden zijn gesteld.⁵³⁶

Bastaard:

1. *Lijsbeth, Hugens van Gageldonk natuurlijke dochter*,⁵³⁷ overl. voor 17 juli 1466, tr. 1^e 9 juli 1430 (huwelijkscontract)⁵³⁸ *Anthonis Heyn Battensz.*, tr. 2^e *Roelant Harmen Lauwersz.*, overl. na 9 april 1470.⁵³⁹

V-e. *Peter van Zevenbergen*, vermeld 1294.

Opmerking

Er zijn geen akten gevonden, waaruit blijkt dat Peter van Zevenbergen getrouwd is geweest en de hieronder genoemde zoons heeft gekregen. De veronderstelde samenhang is een hypothese, waarbij een doorslaggevende rol heeft gespeeld dat de heerlijkheid Gageldonk is opgesplitst in een deel Gageldonk (toegevallen aan Jan van Zevenbergen) en Hambroek (toegevallen aan Peter van Zevenbergen). De verdeling en vererving van de heerlijkheid is gecompliceerd en moeilijk te volgen.⁵⁴⁰

Kinderen:

1. *Hendrik van Hambroek*, vermeld 1328.

Op 9 februari 1328 getuigt Diederik van Thede, notaris, dat te Breda Heilwigis, dochter van Robert vanden Aweghe, aan haar broer Jan vanden Houde, Norbertijn van Tongerlo, al haar goederen te Oosterhout heeft overgedragen. Onder de getuigen o.a. 'Henrico de Hambroec'.⁵⁴¹

2. *Peter van Hambroek*, volgt VI-f.

VI-f. *Peter van Hambroek*, heer van Hambroek, vermeld 1356.

Op 23 maart 1356 maken Wencelaus, hertog, en Johanna, hertogin van Brabant, enz. een schikking tussen Johanna, vrouwe van Liedekerke en Leens, getrouwd met heer Aernt van Gavere, enerzijds en heer Jan van Polanen, heet van de Lek en Breda, anderzijds, waarbij o.a. Peter van Hambroek, ridder, de oorkonde zegelt (afb. 32).⁵⁴²

---

⁵³⁶ Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 399, d.d. 1-5-1430.

⁵³⁷ J.L. Rijndorp, Ettens voorgeslacht V, in: *GTMWB* jrg. 15 (1991), blz. 199-200.

⁵³⁸ Rijndorp, Ettens voorgeslacht V, blz. 200: 'Archief van de Heer van Breda, 'Chartercamers van syne Hooght – boven de Raadkamer van den Hove van Holland' inv.nr. 10 (aantekening 17^e eeuw). Huwelijksvoorwaarden tussen Elisabeth van Gageldonck, dogter van Huygeman van Gageldonck, en Anthonis Hendr(ick) Battensoon, in date 9 July 1430'.

⁵³⁹ Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 731, d.d. 9-4-1470.

⁵⁴⁰ P.C. Boeren, Hambroek en Gageldonk, in: *Jaarboek De Oranjeboom* 12 (1959), blz. 119-137.

⁵⁴¹ Erens, OAT III no. 680, d.d. 9-2-1328.

⁵⁴² Drossaers, Domeinraad I, regest no. 528 (inv.nr. 80), d.d. 23-3-1356; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 215, d.d. 23-3-1356.

Afb. 32. Zegel van Peter van Hambroek, ridder (1356).⁵⁴³
(Nationaal Archief)

Kind:

1. *Beatrix van Hambroek*, volgt VII-g.

VII-g. *Beatrix van Hambroek*, vrouwe van Gageldonk (1370), tr. 1^e *Boudijn Thonisz.*, tr. 2^e *Jan Maesz. van Martens*.

Toelichting

Boudijn Thonisz. werd omstreeks 1370 beleend met de heerlijkheid Gageldonk, zoals blijkt uit onderstaande aantekening. Vermoedelijk is hij de eerste man van Beatrix van Hambroek, die daarna wordt genoemd.

Stootboec (1355-1370):⁵⁴⁴

(fol. 21): 'Her Hugheman van Strijen here van Sevenberghen tgoid ende dlandt van Gageldonc mit allen sinen toebehoirten ghelyc her Peter van Sevenberghen voir, her Jan syn soen na ende her Scoblandt van Sevenbergen dat te houdene plaghen, receptit XI dage in decembris int jair tseventich. Item dit selve leen voirsch. heeft oec ontfanen Bouden Thonys zoen'.

(fol. 24v): 'Joncfrouwe Beatris heren Pieters dochter van Hambrouc een vol leen also alst gheleghen is in die helftstede vanden goide van Gagheldonc'.

Spechtboek (1370-bijgehouden tot midden 15^e eeuw):⁵⁴⁵

(fol. 163): 'Joffrouwe Batrijs dochter heren Peters van Hambroec hout I volleen also alst gelegen is in die heelfstede vanden goide van Gageldonc ende dit dunct my accorderen metten goiden Bouden Thonys zoens hyr na volgende'.⁵⁴⁶

'Peter van Hambroec hoir zoen'.

'Peeter van der Beversluys bi cope jegen Peter van Hambroec ondergescreven'.

---

⁵⁴³ Beschrijving: 1. omschrift: SIGILVM·PETER·VAN·[H]AM[BROECK]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd

3. zegelbeeld: een schuingeplaatst gotisch schild, waarboven een gekroonde kuiphelm met als helmteken everzwijnkop.

4. wapen: drie schuinkruisjes.

⁵⁴⁴ ARA Brussel, Leenhof van Brabant, Inventaris Galesloot, no. 2.

⁵⁴⁵ ARA Brussel, Leenhof van Brabant, Inventaris Galesloot, no. 4.

⁵⁴⁶ Kanttekening van andere hand: 'Dat was een goet maer nu eist gedeilt vanden goede van Gageldonc'.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Peter van Hambroek (Peter Jan Maesz.)*, vermeld 1400-1426, overl. voor 1439, tr. *Katharina van Ypelaer*, vermeld 1413-1439, dr. van Jan van Ypelaer.

In de lijst van cijnzen, die toekomen aan het Begijnhof te Breda, ca. 1400, komt de volgende post voor: 'Item op Peters huys van Hambroec 12 gr. in die Vischerstrate'.⁵⁴⁷

Hendrik van de Lek, heer van Heeswijk, ridder, doet op 21 maart 1404 afstand van zijn aanspraken op Breda. Bezegeld door o.a. Peter van Hambroek Jansz., leenman van Brabant (afb. 33).⁵⁴⁸

Afb. 33. Zegel van Peter van Hambroek (1404).⁵⁴⁹
(*Nationaal Archief*)

Op 6 februari 1407 getuigen Peter van der Beversluys en Dirk Crauwel, leenmannen van Pieter van Hambroek, zoon van Jan Maeszoen, dat hij aan Roelof van Rijswijk verkocht heeft 17 oude grote en 10 oude mijten op 2 bunder beemd, gelegen in de Vucht.⁵⁵⁰ Peter van Hambroek wordt op 5 maart 1409 vermeld als eigenaar van een erf, genaamd 'den gallen boengaert', gelegen in Hambroek.⁵⁵¹

De leenmannen van Breda, w.o. Peter van Hambroek, oorkonden op 27 april 1410 dat de leengoederen van wijlen Jan van den Neste in beslag zijn genomen.⁵⁵²

---

⁵⁴⁷ IJsseling, Begijnhof, Bijlage lijst van cijnzen, die sedert 1396 op Sint Maarten (11 november) toekomen aan het Begijnhof, gaande uit huizen en erven in Breda en omgeving, aangelegd ca. 1400, bijgehouden tot na 1408, blz. 180.

⁵⁴⁸ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 912 (inv.nr. 83), d.d. 23-3-1404; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 307, d.d. 23-3-1404.

⁵⁴⁹ Beschrijving: 1. omschrift: SIG/PET/RUS/VAN/HA'B/ROC

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in spitsboogdriepas versierd met gotische ornamenten geplaatst op een driehoekvormige sierlijst.

4. wapen: een klimmende leeuw.

⁵⁵⁰ Erens, St. Catharinadal, regest no. 191, d.d. 6-1-1407.

⁵⁵¹ Erens, St. Catharinadal, regest no. 202, d.d. 5-3-1409; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 324, d.d. 5-3-1409.

⁵⁵² Drossaers, Domeinraad I, regest no. 970, d.d. 27-4-1410 (zijn zegel is zeer geschonden); Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regest no. 329, d.d. 27-4-1410.

De leenmannen van de graaf van Holland, w.o. Peter van Hambroek, oorkonden dat jonkvrouw Godelt van Drimmelen, weduwe van Jan van Gestel, op 6 oktober 1411 een som geld heeft ontvangen wegens verkoop van de tienden te Drimmelen, die zij van de graaf van Holland in leen hield.⁵⁵³ Dat hij leenman was van de graaf van Holland blijkt uit de volgende belening. Peter van Hambroek werd op 2 april 1413 opnieuw⁵⁵⁴ beleend namens zijn vrouw met een achtste van twee tienden in Biervliet en Vriesland.⁵⁵⁵

Op 20 januari 1419 oorkonden de schepenen in ‘den Haghe’ (Prinsenhage) dat Peter van Hambroek is toegewezen een ‘riethil’ ter grootte van een halve bunder, gelegen aan de ‘Merc in den Aacker’.⁵⁵⁶ Katherina van Hambroek wordt op 1 juni 1424 beleend met de helft van een achtste van twee tienden in Biervliet en Vriensland bij dode van haar broer Jan van Ypelaer Jansz.⁵⁵⁷ Peter van Hambroek wordt op 4 februari 1426 genoemd in een belending.⁵⁵⁸

Joffr. Katelina van Ypelaer, weduwe van Peter van Hambroek, wonende te Breda, deed in 1439 afstand van een deel van een rente, welke zij te vorderen had op de stad Geertruidenberg.⁵⁵⁹

V-f. *Boudewijn van Zevenbergen*, vermeld 1294, 1308-1331, overl. tussen 1331 en 1342.

Op 21 januari 1319 geven Gerard, heer van Merksem, Floris, heer van Schoude, ridders, Boudijn van der Malstede, Kervinc van Reimerswaal, Raas van den Melkenlande, Claes van Baarsdorp, Boudijn van Baarsdorp, Jan van Steelland, Willem Tonisz., Andries Willemsz., Godevaard Jansz. en Jan Jansz., knapen, aan Boudijn van Zevenbergen, als bewindvoerder in erfelijk tijns de helft van het korenland van de ‘Beyen moere’, en aan enige andere met naam genoemde personen de andere helft, met de bedoeling om het gebied te bedijken, waarna nadere voorwaarden volgen.⁵⁶⁰

In de rekening van Jan Heynricszoon, rentmeester in Zeeland bewesten-schelde, over de periode 14 juli tot 7 april 1333, wordt in 1331 de ontvangst geboekt van de ‘groten tornoysen van den ghemete, die ghegheven was toter zoene tusschen die van Holland ende die van Zeeland’. Onder Reimerswaal wordt vermeld ‘Boudin van Zevenberghen’, die aangeslagen wordt voor 30 gemet.⁵⁶¹

Kind:

1. (*Willem*) *Scobland van Zevenbergen*, heer van Gageldonk (1355-1367/70), ridder (1359), vermeld 1342-1367, overl. tussen 25 april 1367 en 11 december 1370.

---

⁵⁵³ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 989, d.d. 6-10-1411.

⁵⁵⁴ Hij was in die hoedanigheid al eind 14^e eeuw beleend.

⁵⁵⁵ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 208. [leen 244F].

⁵⁵⁶ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 1077, d.d. 20-1-1419; Cerutti, Rechtsbronnen Breda, regist no. 353, d.d. 20-1-1419.

⁵⁵⁷ Koet, Leenkamer Putten (1979), blz. 208. [Leen 244I].

⁵⁵⁸ Erens, St. Catharinadal, regist no. 275, d.d. 4-2-1426.

⁵⁵⁹ F. Beelaerts van Blokland, Geslacht van Ypelaer, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 57 (1939), kolom 545.

Zonder bronopgave.

⁵⁶⁰ Van Ham, Raad en Reenkamer, blz. 83, 470 (regist no. 46, d.d. 21-1-1319).

⁵⁶¹ Smit, Rekeningen IV, blz. 322.

Op 23 maart 1342 verbinden verscheidene Zeeuwse edellieden w.o. ‘Scobbeland van Zevenberghe’ zich te onderwerpen aan de uitspraak van de graaf.⁵⁶² Graaf Willem III doet op 23 juni 1342 uitspraak over doodslagen en vijandelijkheden door verscheidene edellieden w.o. ‘Scobbeland van Zevenberghen’ in Zeeland bedreven.⁵⁶³

In de rekening van Heinrijc Poppensz., rentmeester van Zeeland bewesten-schelde, over de periode september 1342 tot september 1343, wordt de ontvangst geboekt van de grafelijke bede over het jaar 1342. Onder Reimerswaal wordt ‘Scobbeland Boudinssone van Zevenberghen’ aangeslagen voor 30 gemet.⁵⁶⁴

Op ‘sente Dyonisiusdach in ’t jaer van xlii’ (= 9 oktober 1342) bracht Boudijn Verloren van Dordrecht en zijn vennoten een schip geladen met 31 paarden en 2 ossen, die in beslag waren genomen van de Oostfriezen, naar Walcheren. Nadat enige paarden en de ossen waren opgeëist door de graaf en een paar paarden waren weggegeven aan functionarissen bleven er uiteindelijk 24 paarden over, die aan particulieren verkocht werden. Scobbeland Boudinssone heeft één paard aangeschaft voor 9 schelling.⁵⁶⁵

In de grafelijke bede over het jaar 1343 ook onder Reimerswaal wordt ‘Scobbeland Boudinssone van Zevenberghen’ aangeslagen voor 80½ gemet’.⁵⁶⁶

Toelichting

Na het overlijden van Jan van Gageldonk (zie: VI-e, sub. 2) is via een paar tussenstappen Willem Scobland van Zevenbergen beleend met de heerlijkheid Gageldonk. Na diens overlijden is op 11 december 1370 heer Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, beleend blijkens onderstaande aantekeningen die voor een goed begrip in omgekeerde volgorde (eerst fol. 22v, dan fol. 22 en tenslotte fol. 21) moeten worden gelezen.

Stootboec (1355-1370):⁵⁶⁷

(fol. 21) ‘Her Hugheman van Strijen here van Sevenberghen tgoid ende dlandt van Gageldonc mit allen sinen toebehoirten ghelyc her Peter van Sevenberghen voir, her Jan syn soen na ende her Scoblandt van Sevenbergen dat te houdene plaghen, receptit XI dage in decembris int jair tseventich’.

(fol. 22) ‘Her Gehrard Heermanssone tgoed van Gagheldonc met allen sinen toebehoerten ghelyck dat hyt (ver)creech thegen Alsteene van Vrehof (of Veehof) diet cocht thegen heren Godevarde van der Delft’.

(fol. 22v) ‘Her Claus van Reymerswale, her van Nieuwen Striene, tgoed van Gageldonc met sinen toebehoerten, dat hem verstarf van Jhanne van Gageldonc, alse naeste gheborde Jhans; her Claus ontvingt te Brusseele xi daghe in Januario anno mccc xi (of x lii) (= 11 januari 1352)’.

---

⁵⁶² Van Mieris II, blz. 648, d.d. 23-3-1342 (1341, op den Palmen avont); NA, AGH inv.nr. 218, fol. 15-15v, no. 106, d.d. 23-3-1342.

⁵⁶³ Van Mieris II, blz. 659, d.d. 23-7-1342.

⁵⁶⁴ Smit, Rekeningen IV, blz. 242.

⁵⁶⁵ Smit, Rekeningen VII, blz. 347.

⁵⁶⁶ Smit, Rekeningen VII, blz. 302.

⁵⁶⁷ ARA Brussel, Leenhof van Brabant, Inventaris Galesloot, no. 2; Ned. Leeuw jrg. 63 (1945-1946), kolom 71-72.

Op 17 maart 1359 doet hertog Albrecht, ruwaard, uitspraak over het geschil en de vijandelijkheden tussen de stad Middelburg en Floris van Borsele, en diens helpers., w.o. genoemd 'Her Socblant van Ghagheldonc', ridder.⁵⁶⁸

Jan van Polanen, heer van de Lek en Breda, belooft op 25 april 1367 dat hij zich zal houden aan de uitspraak die Jan van Bloys, heer van Schoonhoven en van der Goude, gedaan heeft in een twist die hij had met Sweder van Abcoude, heer van Gaasbeek en Putte, inzake de aanspraken op 300 Hollandse ponden, welke Beatrix, vrouwe van Putte, krachtens huwelijkse voorwaarden jaarlijks uit de gorzen van Petten en Strijen zou ontvangen, terwijl heer Janne van de Lek, zijn zoon, heer Willem van Oosterhout, heer Dirk van Oosterhout, heer Scobland van Zevenbergen, heer Arend van der Dussen, ridders, Gillis van den Wijngaarden en Roelof Duyck, knapen, zich met hem verlichten, voor het geval de heer Jan van Polanen zijn belofte niet zou nakomen.⁵⁶⁹

VI-d. *Gerard van Wioldrecht*, heer van Nederveen en Over-Waspik, ridder (1282), vermeld 1282-1313, overl. voor 13 september 1325.

Op 15 mei 1282 maakt Gerard van de Wateringe, ridder, zijn testament. In een kort daarna gemaakte aanvulling wordt Gerard van Wioldrecht genoemd in verband met een lopende zaak waarin hij in rechte is aangesproken en waarvan de uitkomst nog niet vaststaat.⁵⁷⁰

In mei 1287 geven Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, ten overstaan van de schepenen van Zevenbergen aan Willem, zoon van Bette van Aardenburg, ten behoeve van het Sint Janshospitaal te Brugge, 100 bunder moer, gelegen ten oosten van de kerk van Zevenbergen, in eeuwigdurend gebruik, etc. Willem, heer van Strijen, ridder, leenheer van Willem, bekrachtigt de overeenkomst, die mede zegelt, alsmede Wolfert van Borsele, ridder, Gerard van Wioldrecht en Gillis van Wendelnesse.⁵⁷¹ In dezelfde maand geven Willem, zoon van Hugheman, heer van Zevenbergen, en Hadewijf, zijn echtgenote, ten over overstaan van de schepenen van Zevenbergen, aan de abdij Zoetendale bij Aardenburg, zestien bunder moer, gelegen Zevenbergen, ten noorden van de watergang, in eeuwigdurend gebruik tegen een jaarlijkse cijns van 2 schelling Hollands per bunder, met de bepaling dat zij voor iedere last turf die zij winnen jaarlijks 4 penning verschuldigd zijn, en vrijwaren de abdij van alle overige diensten en afdrachten, uitgezonderd haar deel in de waterschapslasten. Mede bezegeld door heer Willem van Strijen, Wolfert van Borsele, ridders, Gerard van Wioldrecht en Gillis van Wendelnesse, alsmede door de schepenen van Zevenbergen.⁵⁷² Met het zegel van Gerard van Wioldrecht (afb. 34).⁵⁷³

Graaf Floris V stelt op 11 december 1290 de voorwaarden vast waarop de schuldigen van de doodslag op Claes Oem zich met diens verwanten dienen te verzoenen. Als borgen van Pauwels heer Tielmansz. van moederszijde worden genoemd: 'Willem Hughemans sone, Gherart van Wildrecht, Gillis van Wendelnesse ende Jan van Tholhusen'.⁵⁷⁴

---

⁵⁶⁸ Van Mieris III, blz. 03, d.d. 17-3-1359. Toepassing paasstijl.

⁵⁶⁹ Dekker, Putten en Strijen, regest no. 47, d.d. 25-4-1367.

⁵⁷⁰ OHZ IV no. 2030, d.d. 15-5-1282.

⁵⁷¹ OHZ IV no. 2299, d.d. mei 1287; no. 2300, d.d. mei 1287; no. 2301, d.d. mei 1287.

⁵⁷² OHZ IV no. 2301, d.d. mei 1287.

⁵⁷³ CSN no. 1356.

⁵⁷⁴ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

Afb. 34. Zegel van Gerard van Wioldrecht (1287).⁵⁷⁵
(*Corpus Sigilorum Neerlandicorum*)

Op 14 december 1294 maken Arnoud van Giessen, Nicolaas van Putten, Gerard van Wioldrecht, Hendrik de Jonge, Willem van Dubbelmonde, Pieter van Hoogvliet en Jan van Strijen een boedelscheiding tussen Hugheman van Zevenbergen, enerzijds, en Willem, Jan, Pieter, Hendrik, Gerard, Boudewijn, Ada, Hadewich en Lijsbeth, diens broers en zusters, anderzijds, van de ouderlijke goederen, gelegen Zevenbergen en in het land van Breda.⁵⁷⁶

Graaf Willem III begiftigt in 1313 Gerard van Wioldrecht, 'onsen trouwen man', met verscheidene goederen. Ten eerste de 'wilderd' (wildernis) strekkende tot de Dongen toe, gelegen in het ambacht Raamsdonk, in eeuwige erfcijs. Van elke hoeve moet hij ieder jaar op 11 november 12 penningen afdragen. Gerard zal binnen dat gebied zelf rechter zijn voor de lage jurisdictie. De hoge jurisdictie te weten manslag, diefstal, vredebreuk, verkrachting van vrouwen en moordbrand zal berecht worden voor de baljuw van Zuidholland, maar Gerard zal daarvan 1/3^e deel van de opbrengsten krijgen. Ten tweede de wildernis naast de ambachten Wioldrecht en 'Twintichhoeven', gelegen tussen het ambacht van de Wede enerzijds en het ambacht Dubbelmonde anderzijds, opwaarts gaande tot zover het graafschap strekt, in pacht zolang hij leeft. Ten derde zal hij 'den Broec' mogen gebruiken, zolang hij leeft, om daaruit geldelijk voordeel te behalen zonder cijns of pacht te behoeven af te dragen. Benadrukt wordt dat na zijn overlijden deze goederen en al zijn andere goederen, die hij in leen houdt, zullen terugvallen aan de grafelijkheid. Zolang hij leeft mag hij alle tienden behouden.⁵⁷⁷

Van Gerard van Wioldrecht werden het ambacht van Nederveen en het gerecht van Over-Waspik, zijnde het gerecht van Waspik boven de kerk, in achterleen gehouden. Na zijn dood werden deze ambachten direct van de grafelijkheid gehouden. Op 13 september 1325 werd Willem van Nederveen met het ambacht Nederveen beleend. Terwijl na overdracht door Jan Scoutekin op 11 mei 1328 Willem van Duvenvoorde, kamerling van de graaf, werd beleend met het gerecht van Waspik.⁵⁷⁸ Graaf Willem III verhuurt op 9 augustus 1326 aan Zeger

---

⁵⁷⁵ Beschrijving: 1. omschrift: [S']-GHERA[RT]-VAN-W[ILD]RECH[T]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, zwaar beschadigd.
3. zegelbeeld: een halfrond schild.
4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

⁵⁷⁶ OHZ V no. 2958, d.d. 14-12-1294; OBNB II-2 no. 1340, d.d. 14-12-1294; Drossaers, Domeinraad II, no. 74, d.d. 14-12-1294. Zie: bijlage II.

⁵⁷⁷ Van Mieris II, blz. 138, d.d. 1313.

⁵⁷⁸ J.C. Kort, Lenen, gehouden van Gerard van Wioldrecht, 1325-1521, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 43 (1988), blz. 230-231.

Willemsz. van Wendelsnesse, het moer ‘de Zwaluwe’ voor 5 jaar, ingaande maart 1327, zoals Gerard van Wioldrecht dit tot nu toe in huur heeft gehad.⁵⁷⁹

Op 28 september 1344 beleent graaf Willem III zijn raad, heer Jan van Polanen, ridder, heer van de Lek, met de burcht van Sint Geertruidenberg om daar ‘burchzaat’ van te zijn met 100 pond Hollands jaarlijks als wedde, gevestigd op het broek, gelegen tussen de burcht en de weg naar Oosterhout, eertijds in eigendom van Gerrit van Wioldrecht, etc.⁵⁸⁰

Margaretha, keizerin, gravin van Henegouwen, Holland, etc. beleent op 20 juni 1346 Beatrix, dochter van Willem van Duivenvoorde, heer van Oosterhout, bij Aleid Oemencs, van Brussel, voor 250 pond zwarte Tournois jaarlijks, gevestigd op de tol van Ammers, en door Beatrix gekocht van Dirk van Mathenesse, met het goed van de Zwaluwe, zoals Gerrit van Wioldrecht dat aan graaf Willem III had opgedragen.⁵⁸¹

Kinderen:

1. *Willem van Wioldrecht*, knaap (1300), ridder (postuum), vermeld 1300-1303, overl. voor 26 oktober 1326.

Jan van de Wateringe belooft op 16 september 1300 graaf Willem III getrouwelijk te zullen dienen op verbeurte van lijf en goed, waarbij zijn ‘maghen’ heer Dirk, heer van Brederode, heer Kerstant van Raaphorst, ridders, Ogier uten Hoeke en Willem van Wioldrecht, de oorkonde mede-bezegelen.⁵⁸²

Toelichting

Jan I van de Wateringe (1282, 1289-1307) is een zoon van Gerard I, heer van den Wateringe, ridder (1240, 1260-1287), zoon van Ogier uten Hoeke en Geertruida van Egmond, en Margaretha van Teylingen (1299-1300), dochter van Dirk, heer van Teylingen, en Geetruida.⁵⁸³

De vier ‘maghen’ zullen vaders- en moederszijde vertegenwoordigen, ieder met twee personen. Van vaderszijde zullen dat zijn Ogier uten Hoeke en Willem van Wioldrecht, en van moederszijde heer Dirk, heer van Brederode, en heer Kerstant van Raaphorst, ridders, zijn. De familieverbanden tussen Jan I van de Wateringe en Willem van Wioldrecht is nog niet opgehelderd, maar zal ongetwijfeld via de moeder van Willem van Wioldrecht lopen.

Jan- en Gijsbert van Tolloysen beloven op 4 juli 1303 graaf Willem te zullen dienen met 30 man, en de heren van Amstel en Woerden, Gerard van Velsen, en hun nakomelingen uit het land te houden. Als borg treedt o.a. op Willem van Wioldrecht.⁵⁸⁴

---

⁵⁷⁹ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 180, d.d. 9-8-1326.

⁵⁸⁰ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 379, 28-9-1344.

⁵⁸¹ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 399, d.d. 20-6-1346.

⁵⁸² Van Mieris II, blz. 16, d.d. 16-9-1300.

⁵⁸³ B. de Keijzer, *Uten Goye (Van Langerak)* (Emmen, 2020); B. de Keijzer, *Borgstellingen in 1227, 1261 en 1266, Van Egmond, Haarlem en Waterland* (Persijn – Putten), (Emmen, 2024). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁵⁸⁴ Van Mieris II, blz. 27, d.d. 4-6-1303.

Op 26 oktober 1326 legt Looper van Briedorp een verklaring af inzake de paalscheiding tussen Holland en Brabant, en refereert daarbij naar een scheiding ten tijde dat heer Nicolaas van Putten nog een ‘jonckkindt’ was en van zijn kant zestien mannen aanwezig waren w.o. heer Willem van Wioldrecht, die toen nog knaap was.⁵⁸⁵ Op 26 december 1326 wordt een soortgelijke verklaring afgelegd.⁵⁸⁶

2. *Elisabeth van Wioldrecht*, abdis van Rijnsburg (ca. 1309-1316), overl. 19 augustus 1316.⁵⁸⁷
3. *Claes Gerardsz. van Wioldrecht*, heer van Raamsdonk (1317, 1340), ambachtsheer van Twintichhoeven (tot 1325), knaap (1318), vermeld 1317-1340, overl. tussen 29 september 1340 en 26 januari 1341.

Graaf Willem III verkoopt op 25 januari 1317 aan Claes Gerardsz. van Wioldrecht het ambacht van Raamsdonk binnen de palen, te weten van de halve Maas opwaarts gaande tot de Dongen, strekkende ten westen van de Dongen tot Waspik en op het zuideinde tot de halve Dongen toe, waarna hij er mee beleend wordt als een recht leen. Althans als Claes eerder overlijdt dan zijn vader, en hij wettige kinderen nalaat, zijn oudste zoon het ambacht zal houden als recht leen maar niet eerder dan nadat Gerard, zijn vader, is overleden.⁵⁸⁸ Claes Gerritsz. van Wioldrecht, knaap, bezegeld op 3 november 1318 een oorkonde (afb. 35).⁵⁸⁹

Afb. 35. Zegel van Claes van Wioldrecht (1318).⁵⁹⁰
(*Nationaal Archief*)

Graaf Willem III beleent – nakoop voor 200 pond Hollands – zijn kamerling, Willem van Duvenvoorde, op 26 oktober 1325 met het ambacht van ‘Twintichhoeven’ met de wildernis, strekkende opwaarts van de halve Maas tot zover het graafschap reikt, zoals het ons is aangekomen van Gerard van Wioldrecht, in recht leen. De geldsom is namens Willem van Duvenvoorde door Claes Gerardsz. van Wioldrecht afgedragen.⁵⁹¹ Op 20

⁵⁸⁵ Van Mieris II, blz. 406, d.d. 26-10-1326.

⁵⁸⁶ Van Mieris II, blz. 409-410, d.d. 26-12-1326.

⁵⁸⁷ Hüffer, *Abdij Rijnsburg-2*, blz. 4, 10.

⁵⁸⁸ Van Mieris II, blz. 167, d.d. 25-1-1316 (= 1317); Drossaers, *Domeinraad I*, regest no. 132, d.d. 25-1-1317.

⁵⁸⁹ Hüffer, *Rijnsburg-2*, regest no. 161 (inv.nr. 411), d.d. 3-11-1318.

⁵⁹⁰ Beschrijving: 1. omschrift: [-]LAIS[-]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, beschadigd.

3. zegelbeeld: een halfrond schild verm. bevat in een rondboogachtpas bestaande uit zes kleine en twee grote bogen.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1) met over alles heen een versmalde schuinbalk.

⁵⁹¹ Drossaers, *Domeinraad I*, regest no. 176, d.d. 26-10-1325.

juni 1326 geeft graaf Willems III aan Feijen Gerritsdr. van Wioldrecht, die te Rijnsburg in het klooster zit, 7 pond per jaar op 8 pond, die haar broer Claes van Wioldrecht de graaf schuldig is van 20 hoeven moers, genaamd 'die Sprange'.⁵⁹²

Graaf Willem III geeft op 29 september 1340 in erfelijk leen aan Claes Gerardsz. van Wioldrecht het ambacht van Raamsdonk, het veer aldaar, de visserij te Dongen, en het ambacht van 20 hoeven moers, genaamd 'die Sprange', gelegen westwaarts van 'Loenremerc'.⁵⁹³

4. (...) van *Wioldrecht*, volgt V-g.
5. *Sophia (Feijen) Gerardsdr. van Wioldrecht*, non in het klooster Rijnsburg (1326), vermeld 1342.

Op 20 juni 1326 geeft graaf Willems III aan Feijen Gerritsdr. van Wioldrecht, die te Rijnsburg in het klooster zit, 7 pond per jaar op 8 pond, die haar broer Claes van Wioldrecht de graaf schuldig is van 20 hoeven moers, genaamd 'die Sprange'.⁵⁹⁴

In de rekening van Jan Symonsz. van Bisanten, rentmeester van Zuidholland, over de periode 1 augustus 1342 tot 1 augustus 1343 wordt de volgende post vermeld: 'Item Jan den Droghe van sinen leen up die Spranghe, dat Sophia, Gheraerts dochter van Wioldren, plach te hebben, daer die termine of was te sente Martijns misse in den winter (= 11 november) int jaer 42, 7 pond, den scilt voer 13 sc. Dat maect, eenen scilt voer 12 sc. – 6 £ 9 sc. 2 d.'.⁵⁹⁵

VI-g. (...) van *Wioldrecht*, tr. (...) *den Droghe*.

Kinderen:

1. *Jan den Droghe*, lid van het stadsbestuur van Geertruidenberg (1358), 'mijns heren waert' te Geertruidenberg (1367-1376), vermeld 1340-1376, overl. na 1376, tr. *Kerstin Nachtegaele*, vermeld 1356.

Voor de schepenen te Oosterhout oorkonden op 25 september 1356 Claes Nachtegaele, zijn zusters Kerstijn, gehuwd met Jan Droghe, en Katelijne, gehuwd met Everghier van Zonzele, dat zij aan Agnese Meesdochter van Loven alles overdragen wat zij van hun broer Philips Nachtegaele hebben geërfd.⁵⁹⁶

In de rekening van Jan Philipsz. van Leyden, trezorier en klerk van de graaf, over de periode 25 februari 1340 tot 25 september 1341 komt de volgende post voor: 'De Johanna Droeghen apud Bruxellam, feria quarte post nativitatem beati Johannis baptiste eodem anno, pro decima de Wioldrecht, quam emit erga dominum comitem, 60 scuete, facit 4 £ 10 sc.'.⁵⁹⁷

---

⁵⁹² Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 152, d.d. 20-6-1326; Hüffer, *Rijnsburg-2*, regest no. 196, d.d. 26-6-1326.

⁵⁹³ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 272, d.d. 29-9-1340; Drossaers, *Domeinraad I*, regest no. 322, d.d. 29-9-1340.

⁵⁹⁴ Muller, *Regesta Hannonensia*, blz. 152, d.d. 20-6-1326; Hüffer, *Rijnsburg-2*, regest no. 196, d.d. 26-6-1326.

⁵⁹⁵ Hamaker, *Rekeningen I*, blz. 254.

⁵⁹⁶ C. Hoek, *Nachtegaele*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 45 (1990), blz. 370.

⁵⁹⁷ Hamaker, *Rekeningen III*, blz. 11.

Na koop wordt Jan den Droghen op 26 januari 1341 beleend met 20 hoeven moers, genaamd 'die Sprange'.⁵⁹⁸ Op 26 juni 1341 wordt Jan den Droghe en zijn nakomelingen beleend met de tienden van Wioldrecht, zoals zijn grootvader Gerrit van Wioldrecht die in leen had gehad.⁵⁹⁹

In de rekening van Jan Symonsz. van Bisanten, rentmeester van Zuidholland, over de periode 1 augustus 1342 tot 1 augustus 1343 wordt de volgende post vermeld: 'Item Jan den Droghe van sinen leen up die Spranghe, dat Sophia, Gheraerts dochter van Wioldren, plach te hebben, daer die termine of was te sente Martijns misse in den winter (= 11 november) int jaer 42, 7 pond, den scilt voer 13 sc. Dat maect, eenen scilt voer 12 sc. – 6 £ 9 sc. 2 d.'.⁶⁰⁰

In de rekening van Hendrik den Rode, rentmester van Kennemerland en Friesland, over de periode 17 augustus 1344 tot 23 mei 1345, is de volgende uitgave geboekt: ; Item bi mire vrouwen brieve, ghegheven te Breda smanendaghes na jairsdach int jair 44, ghegheven ende betaelt Janne Droghen van enen paerde, dat hi vercofte Williaem Bos, mire vrouwen garsoen van haren teldende pairden, in ofslaen van dat men hem sculdich es van gasterie van mire vrouwen luden te Bichs, 15 scilde ende 12 gr., facit 9 £ 8 sc.'.⁶⁰¹

Op 24 juni 1358 verklaart de raad van graaf Willem V, bestaande uit edelen en afgevaardigden van steden uit o.a. Holland en Zeeland, dat enige edelen een uitspraak hebben gedaan in de geschillen tussen de gebroeders Lodewijk de Romein en Albrecht, hertogen in Beieren. Namens Geertruidenberg is 'Johan Droghe' aanwezig.⁶⁰²

In de rekening van de rentmeester van Jan van Blois, heer van Schoonhoven en van der Goude, over de periode van 24 december 1361 tot 25 december 1362 komt de volgende post voor: 'Eerst betaelde hi t'sinte Gheerdenberghe des dinxdaghes op sinte Margrieten avond (= 12 juli 1362) Janne den Droghen van dat Massets paert 'Don Four' daer verteert hadde bi 13 daghe te grasen mit 2 vaten koers s'daghes dat Masset daer liet wt Henegouwen comende mit heer Hughe van Barbenchon om dattet niet verder en mochte ende daer verloren bleef, gherekent bi Pieret den maerscalc 19 sc. 4d.'.⁶⁰³

In de jaren 1366-1376 kreeg hij reigers geschonken uit 'het Bosch in de Broec' bij Moordrecht, namelijk: 1366 'Jan Droeghe ten Berghe 4', 1367 'Jan Drooghe mijns heeren waert ten Berghe 2', 1369 'Jan Drooghe mijnsheren waert ten Borghe 4', 1370 'mijns heerenwaert ten Berghe Jan Droghe 4', 1371 'Jan Droghen mijnsheren waert ten Berghe', 1374 'Jan die Droghe ten Berghe 2', 1375 'Jan Droghen mijnsheren waert ten Berghe 4' en 1376 'Jan Droghen mijnsheren waert 2'.⁶⁰⁴

2. Gerard van Wioldrecht, vermeld 1353.

---

⁵⁹⁸ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 152, d.d. 26-1-1341 (1340, woensdag voor O.L.V. Lichtmisse). Toepassing paasstijl.

⁵⁹⁹ Muller, Regesta Hannonensia, blz. 279, d.d. 26-6-1341.

⁶⁰⁰ Hamaker, Rekeningen I, blz. 254.

⁶⁰¹ Hamaker, Rekeningen II, blz. 490.

⁶⁰² Smit, Dagvaarten II, blz. 148 (no. 229, d.d. 24-6-1358).

⁶⁰³ NA, Archief Blois inv.nr. 39, fol. 66v.

⁶⁰⁴ Hoek, Grafelijke domeinen, blz. 140, 141, 142, 144, 146, 149, 151 en 152.

Hertog Willem V verklaart op 6 april 1353 dat hij eertijds via Jan van Noordeloos, gewezen baljuw van Zuidholland, aan Gerard van Wioldrecht verkocht had een halve hofstede, gelegen binnen Geertruidenberg. De koopsom van 32 pond Hollands is thans betaald aan Daniel van der Merwede, de huidige baljuw.⁶⁰⁵

Kind:

1. *Justine Gerritsdr. van Wioldrecht*, tr. *Aernt van Gent (Giessen) Petersz. van Giessen*,⁶⁰⁶ vermeld 1362-1367, overl. voor 20 mei 1411, zn. van Peter van Giessen ('uyten Broeck') en Salome (die Buser).

Aernt van Giessen Petersz. van Giessen blijkt uit een ongedateerde leenakte 8 morgen, gelegen in 'den Kijfcamp in het Broeck', te bezitten. Na zijn overlijden te versterven op Jan, zijn zoon bij Justine Gerritsdr. van Wioldrecht.⁶⁰⁷

IV-e. *Jan van Tolloysen*, heer van Tolloysen, knaap (1285), vermeld 1276-1290, tr. (...) *van der Eem*,⁶⁰⁸ dr. van Gijsbert van der Eem en (...) van Woerden.

Aleid, weduwe van heer Jan van Avesnes, verklaart op 27 juni 1276 dat Jan van Tolloysen ('Johannes de Tholouse filius quondam Hughemanni de Wioldrecht') de scheiding van de halve tiend van Tiezelskerke, destijds door wijlen zijn grootvader Gerard, ridder, heer van Wioldrecht, aan de abdij ter Doest gedaan, bevestigt.⁶⁰⁹

Daniel van der Merwede en Jan van Tolloysen bepalen op 6 april 1281 in overleg met heemraden van de Grote Waard dat burgers van Dordrecht zijn vrijgesteld van de betaling van rechten voor de onlangs nabij de stad in de Dubbel gelegde sluis, tenzij die burgers land in de Grote Waard bezitten dat door die sluis uitwatert.⁶¹⁰

Afb. 36. Zegel van Jan van Tolloysen (1285).⁶¹¹
(*Corpus Sigillorum Neerlandicorum*)

⁶⁰⁵ Smit, *Dagvaarten II*, blz. 114 (no. 185, d.d. 6-4-1353).

⁶⁰⁶ B. de Keijzer, *Kuyst van Wijk en Kuyst uten Broek (van Giessen)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁶⁰⁷ Drossaers, *Domeinraad I*, blz. 9 (leen 23 en 24); Kort, *Leenkamer Uitwijk* (2006), blz. 281 (leen 2).

⁶⁰⁸ B. de Keijzer, *Both van der Eem* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁶⁰⁹ OHZ III no. 1739, d.d. 27-6-1276.

⁶¹⁰ OHZ III no. 1952, d.d. 6-4-1281.

⁶¹¹ Beschrijving: 1. omschrift: + S' IAN VAN TOLOVZE

2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, gaaf.

3. zegelbeeld: een halfroond schild.

4. wapen: drie schuinkruisjes (2:1).

Op 27 oktober 1285 omschrijven de gebroeders Willem van Amstel, proost van Sint Jan te Utrecht, Gijsbert, heer van Amstel, en Arnout van Amstel de voorwaarden waarop zij hun geschillen met Jan, elect van Utrecht, en graaf Floris V bijleggen.⁶¹² Genoemd onder de vele borgen Jan van Tolloysen, knaap, die zegelt (afb. 36).⁶¹³ Op de zelfde dag verklaren Willem van Amstel, proost van Sint Jan te Utrecht, Gijsbert, heer van Amstel en Arnout van Amstel 2.000 pond Hollands schuldig te zijn aan graaf Floris V, waarbij o.a. Jan van Tolloysen als borg wordt gesteld.⁶¹⁴

Paulus, zoon van Thielman Mathildenzoon, is in 1287 borg voor Jan van Tolloysen.⁶¹⁵ De deken en het kapittel van Sint Jan te Utrecht geven op 29 maart 1287 aan Jan van Tolloysen de tiend geheten de ‘Brockentiende’, gelegen in diens ambacht tegenover tienden, die Giso Dukink van hen in erfelijke pacht houdt, in erfelijke erfpacht.⁶¹⁶ Op dezelfde dag geven zij de grove en smalle tienden in het ambacht van Jan van Tolloysen en in het aangrenzende nieuwe land samen met de halve hoeve waar de priester van Erkentrudekerke. op woont, voor de duur van 53 jaar, in erfelijke pacht aan Giso Dukink uit Dordrecht.⁶¹⁷

Op 11 december 1290 stelt graaf Floris V de voorwaarden vast waarop de schulden van de doodslag op Claes Oem zich met diens verwanten dienen te verzoenen. Als borgen van Pauwels heer Tielmansz. van moederszijde worden genoemd: ‘Willem Hughemans sone, Gherart van Wildrecht, Gillis van Wendelnesse ende Jan van Tholhusen’.⁶¹⁸

Jan en Gijsbert, kinderen van Jan van Tolloysen, verzoenen zich op 4 juni 1303 met Jan II, graaf van Henegouwen en Holland, waarbij als borgen voor hun optreden Hugheman van Giessen en Willem van Wieldrecht.⁶¹⁹

Graaf Willem III geeft op 8 augustus 1316 aan Ricoud van Noordeloos, ‘onse lieve en ghetrouwe knape, ende onsen wart van Dordrecht’, het ambacht van Tolloysen met alle de goederen die er toebehoren, zoals Gijsbert van Tolloysen van ons in leen placht te houden en aan ons is verstorven. Waarna nadere bepalingen volgen.⁶²⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Jan van Tolloysen*, vermeld 1303, overl. voor 8 augustus 1316.
2. *Gijsbert van Tolloysen*, vermeld 1303, overl. voor 8 augustus 1316.

IV-f. *Hendrik (de) Jonghe van Zevenbergen*, vermeld 1290-1294.

Hugheman, zoon van Willem van Zevenbergen, geeft op 1 augustus 1290 de goederen die ‘Heinrics Jonghen kynder, mijns ooms’ hem had gegeven aan hen terug.⁶²¹

Op 14 december 1294 maken Arnoud van Giessen, Nicolaas van Putten, Gerard van Wieldrecht, Hendrik de Jonge, Willem van Dubbelmonde, Pieter van Hoogvliet en Jan van

---

⁶¹² OHZ III no. 2237, d.d. 27-10-1285.

⁶¹³ CSN no. 1264.

⁶¹⁴ OHZ IV no. 2238, d.d. 27-10-1285.

⁶¹⁵ Van Rheineck Leyssius, Striana-4, kolom 439.

⁶¹⁶ OHZ IV no. 2285, d.d. 29-3-1286 (uiterlijk 29-3-1287).

⁶¹⁷ OHZ IV no. 2286-2287, d.d. 29-3-1286 (uiterlijk 29-3-1287).

⁶¹⁸ OHZ IV no. 2543, d.d. 11-12-1290.

⁶¹⁹ Van Mieris II, blz. 27, d.d. 4-6-1303.

⁶²⁰ Van Mieris II, blz. 174, d.d. 8-8-1316.

⁶²¹ OHZ IV no. 2513, d.d. 1-8-1290.

Strijen een boedelscheiding tussen Hugheman van Zevenbergen, enerzijds, en Willem, Jan, Pieter, Hendrik, Gerard, Boudewijn, Ada, Hadewich en Lijsbeth, diens broers en zusters, anderzijds, van de ouderlijke goederen, gelegen Zevenbergen en in het land van Breda.⁶²²

Kinderen:

1. *Melis Hendricx Jonghensz.*, volgt V-h.
2. *Pieter des Onvervaerde 'Hendricx Jonghensz. van Zevenbergen'*, volgt V-i.
3. (...), tr. *Jan van der Werken*, rentmeester van Zuidholland 1342/43.⁶²³

In de rekening van Jan Symonsz. van Bisanten, rentmeester van Zuidholland, over de periode 1 augustus 1342 tot 1 augustus 1343 wordt de volgende post vermeld: 'Item Melijs Heinrix Jonghen s., alse tot Heinrix Jonghen behoef, sijns neven Jans soen van der Wercke, van sinen leene, daer die termine of was te Meye int jaer 43, 10 pond, den scilt voer 14 sc. Dat maect, eenen scilt voer 12 sc. – 8 pond 11 sc. 5½ d.'⁶²⁴

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik (de) Jonghe*, vermeld 1343.

V-h. *Melis Hendricx Jonghensz.*, grootgrondbezitter in Zevenbergen, vermeld 1325-1343.

Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, verkoopt op 10 december 1325 aan 'Melys Heinrics Jonghenzoon, *zijn neef*, 25 bunder moer, waaruit hij zelf turftienden zal ontvangen en Melis de derde penning van de zoutnering.⁶²⁵ Op 29 augustus 1338 geeft Hugheman van Strijen, heer van Zevenbergen, aan 'Melis Henricx Jonghen zoon', zijn neef, den derden penning van alle zoutwinning uit de hoeven en bunders moer, die deze in de heerlijkheid Zevenbergen bezit, namelijk 12 hoeven, opgaande van de Otterlake tot een de Buynre, 2 hoeven 'geheten 'Betteland', 1½ hoeve, gelegen tussen Zevenbergen en Hazeldonck, en 37¾ bunder min ½ gemet.⁶²⁶

In de rekening van Jan Symonsz. van Bisanten, rentmeester van Zuidholland, over de periode 1 augustus 1342 tot 1 augustus 1343 wordt de volgende post vermeld: 'Item Melijs Heinrix Jonghen s., alse tot Heinrix Jonghen behoef, sijns neven Jans soen van der Wercke, van sinen leene, daer die termine of was te Meye int jaer 43, 10 pond, den scilt voer 14 sc. Dat maect, eenen scilt voer 12 sc. – 8 pond 11 sc. 5½ d.'⁶²⁷

Kind:

1. *Hendrik de Jonghe Melisz.*, beleend met 24 bunder land, gelegen in de Zwaluwe, 11 september 1365, vermeld 1363-1365, tr. 1^e *Gertrude Hoesche Jan Wittendr.*, vermeld 1363, overl. tussen 11 september 1363 en 1365, tr. 2^e *Elisabeth (...)*, vermeld 1365.

Sweder van Abcoude beleent op 11 september 1363 Hendrik de Jonghe Melisz. met 24 bunder land, gelegen in de Zwaluwe, die van Maes van den Havene waren en Hoechst

⁶²² OHZ V no. 2958, d.d. 14-12-1294; OBNB II-2 no. 1340, d.d. 14-12-1294; Drossaers, Domeinraad II, regest no. 74, d.d. 14-12-1294. Zie: bijlage II.

⁶²³ Van Rheineck Leyssius, Striana-2, kolom 107-108. Zonder bronverwijzing.

⁶²⁴ Hamaker, Rekeningen I, blz. 254.

⁶²⁵ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 177, d.d. 10-12-1325; Van Reineck Leyssius, Striana-2, kolom 109, bewijsstuk C (transcriptie).

⁶²⁶ Drossaers, Domeinraad I, regest no. 287, d.d. 29-8-1338; Van Reineck Leyssius, Striana-2, kolom 109, bewijsstuk D (transcriptie).

⁶²⁷ Hamaker, Rekeningen I, blz. 254.

Jans Wittensone van hem verkregen heeft, te houden in rechtleen voor zijn nakomelingen bij diens vrouw Gertrude Hoesche Jan Wittenzoons dochter.⁶²⁸

In 1365 oorkonden de schout en schepenen van Zwaluwe dat Hendrik de Jonghe, gehuwd met Lisebeth,⁶²⁹ heeft opgedragen aan de heer van Putten en Strijen 2 hoeven land, gelegen in de Zwaluwe, eerder in bezit geweest van Maes van den Havene.⁶³⁰

Uit het eerste huwelijk:

1. *Melis Hendriksz.*, beleend 1380, rentmeester van Niervaart (1403-1404),⁶³¹ kastelein van de Niervaart (1419).

Ludeken de Wilde, ruwaard van Putten en Strijen, verklaart op 24 maart 1380 aanwezig geweest te zijn bij de belening van Melis Hendriksz. door de heer van Gaasbeek etc.⁶³²

2. *Pieter de Jonge Hendriksz.*, pachter van het roer- en bakengeld te Niervaart (1403).⁶³³

V-i. *Pieter des Onvervaerde 'Heinrick Jonghensone van Sevenbergen'*, beleend met 5 gemet vrijland, gelegen in Oostvoorne, 20 juli 1359,⁶³⁴ vermeld 1354-1363,⁶³⁵ tr. verm. (...) *Elantsdr.*, dr. van 'Elant Huge'.

Op 6 maart 1354 oorkondt Daniel van de Merwede, baljuw van Zuidholland, dat de graaf van Holland hem en heer Floris van Borsele, heer Nicolaasz., ridder, als raden heeft gelast aan 'Pieter den Onvervaerden Heinric Jonghensz.' c.s. over te dagen 40 bunder moer, gelegen naast de moeren van de heer van Zevenbergen, die zij gekocht hebben van Boudijn van den Poele.⁶³⁶

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik de Jonghe, zoon van Pieter die Onvervaerde*, houdt in leen 5 gemet vrijland, gelegen in Oostvoorne, tussen 1359 en 1396, krijgt 2½ gemet 64 roeden ten vrij eigen 11 april 1396.⁶³⁷
2. *'Elant Huge', zoon van Pieter die Onvervaerde*, houdt in leen 3 morgen 4½ hond land, gelegen in het ambacht van Monne Dirksz. van Waelnesse, draagt over 3 februari 1372.⁶³⁸
3. *Jan, zoon van Pieter des Onvervaerde*, beleend na opdracht uit eigen, na koop van Jacob heer Pietersz., met 11 gemet land aan de Geest, gelegen in Oostvoorne, 27 augustus 1355,⁶³⁹ tr. (lijftocht 27 augustus 1355) *Beatrix* (...).

---

⁶²⁸ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 620, d.d. 11-9-1363; Van Reineck Leyssius, Striana-2, kolom 110, bewijsstuk E (transcriptie).

⁶²⁹ Van Reineck Leyssius, Striana-2, kolom 105. Zij wordt niet genoemd in regist no. 638, d.d. 1365.

⁶³⁰ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 638, d.d. 1365.

⁶³¹ Drossaers, Domeinraad I, inv.nr. 756.

⁶³² Drossaers, Domeinraad I, regist no. 742, dd. 24-3-1380; Van Reineck Leyssius, Striana-2, kolom 110, bewijsstuk F (transcriptie).

⁶³³ Drossaers, Domeinraad I, inv.nr. 756.

⁶³⁴ Kort, Leenkamer Voorne-4 (1978), blz. 411 (leen 229).

⁶³⁵ Van Rheineck Leyssius, Striana-2-, kolom 105.

⁶³⁶ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 499, d.d. 6-3-1354. Inv.nr. 116.

⁶³⁷ Kort, Leenkamer Voorne-4 (1978), blz. 411 (leen 229).

⁶³⁸ Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 138 (leen 12).

⁶³⁹ Kort, Leenkamer Voorne-4 (1978), blz. 410 (leen 228).

4. *Schildman, zoon van Pieter die Onvervaerde*, won. Poortugaal, vermeld 1357-1393, overl. tussen 28 maart 1393 en 22 februari 1396, tr. (...) *van Riede*,⁶⁴⁰ dr. van Aernt van Riede, rechter van IJsselmonde (1347).

Op 19 juni 1357 oorkonden Jacob Jan van Moordrecht, Schildman Pietersz., etc., dat zij van de heer en vrouwe Van Praat, Putten en Strijen, de bedijking van een gors tegen het land van Putten, gelegen tussen 'Oedenvliete ende Pernisse', aangenomen hebben en beloven nadat de bedijking is voltooid, zich aan de betaling van de vastgestelde cijns en tienden zullen houden.⁶⁴¹

In de leenmannenlijst van Putten en Strijen uit het jaar 1361 komt de volgende post onder Poortugaal voor: 'Schiltman houd sijn huus ende sijn hofstat ende vier ghemete lande daeran ende Zootpolre ende Westbroec van Oedenvliete'.⁶⁴² Schildman Pietersz. wordt op 12 juli 1364 vermeld als leenmangetuige.⁶⁴³

Sweder van Abcoude, etc. verklaart op 14 juli 1364 dat Schiltman Pietersz. alle landen gekocht heeft, die Beyst aan hem en aan zijn moeders familie nagelaten heeft.⁶⁴⁴ Een dag later oorkondt Sweder van Abcoude, etc., dat hij aan Schiltman Pietersz. heeft verkocht alle goederen en land van Beyst Maenkensz., dat onder het beheer van Schildman was, en dat hij het geld daarvoor ontvangen heeft.⁶⁴⁵ Op 16 september 1364 oorkonden Sweder van Abcoude, etc., Roelof de Cock en vele anderen w.o. Schildman Pietersz., dat zij bij Thielman, heer Jansz., een lening hebben afgesloten.⁶⁴⁶

Afb. 37. Zegel van Schildman Petersz. (1366).⁶⁴⁷
(*Nationaal Archief*)

⁶⁴⁰ B. de Keijzer, *Van Riede (van Pendrecht, van IJsselmonde)* (Emmen, 2010). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁶⁴¹ Dekker, Putten en Strijen, regest no. 31, d.d. 19-6-1357.

⁶⁴² Van der Gouw, Putten-2, regest no. 185, blz. 343.

⁶⁴³ Van der Gouw, Putten-2, regest no. 209, blz. 359, d.d. 12-7-1364, resp. regest no. 210, blz. 360, d.d. 12-7-1364.

⁶⁴⁴ Van der Gouw, Putten-2, regest no. 211, blz. 360, d.d. 14-7-1364.

⁶⁴⁵ Van der Gouw, Putten-2, regest no. 212, blz. 360, d.d. 15-7-1364.

⁶⁴⁶ Van der Gouw, Putten-2, regest no. 216, blz. 361-362, d.d. 16-9-1364.

⁶⁴⁷ Beschrijving: 1. omschrift: [-]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar beschadigd.

3. zegelbeeld: een halfrond schild gevat in een rondboogvierpas, geplaatst op een vierhoekvormige sierlijst.

4. wapen: een (smalle) dwarsbalk, vermoedelijk vergezeld boven van twee schuinkruisjes en onder van één schuinkruisje.

Roelof de Cock, ridder, Jacob Jan heer Jacobssone, Willem Zomerlant, Schildman Peterssone, Wouter heer Pouwelssone, etc., leenmannen van de heer van Putte oorkonden op 15 april 1366 dat 104 morgen land, genaamd 'In den Broec', gelegen in het ambacht Zoeterwoude, die wijlen heer Jan van Polanen, ridder, van de heer van Putte in leen hield, na verzuim zijn erfgenamen het leen opnieuw verzoeken. Met een fragment van het zegel van Schildman Petersz. (afb. 37).⁶⁴⁸

In de rekening over het jaar 1382 van de heer Van Putten is een post te vinden waarin de familierelatie tussen Schildman en Aernt van Riede tot uitdrukking komt, namelijk: 'Item den oord is 's Gravenambacht 8 scaren, des sal een scaer afgaen die Scildman over een jaer hadde Aernts zwagher van Riede, blives 7 scaren' etc.⁶⁴⁹

Op 28 maart 1393 oorkondt Sweder van Gaasbeek, etc., dat hij aan een aantal lieden delen land heeft gegeven, gelegen in 'den Oord in sGravenambocht', dat hem was toegevallen door de watervloeden, waarbij de Riederwaard verloren was gegaan, w.o. 'Sciltman 1 schair'.⁶⁵⁰

Sweder van Gaasbeek, etc. oorkondt, dat hij Jutte van Doornik, gehuwd met Elias van den Oorde, heeft beleend met een huis en hofstad met gemet land na overdracht door Schildman Pietersz. 'dien God genadich is'. Uit dit laatst valt op te maken dat Schildman Pietersz. ondertussen overleden is. De oorkonde is zonder datum, maar waarschijnlijk van 22 februari 1396.⁶⁵¹

---

⁶⁴⁸ Dekker, Putten en Strijen, regist no. 44, d.d. 16-4-1366. NA, HHA Putten en Strijen (toegang 3.19.43) inv.nr. 69 (oud 70), d.d. 16-4-1366.

⁶⁴⁹ Van der Gouw, Putten-1, blz. 39.

⁶⁵⁰ Van der Gouw, Putten-2, regist no. 332, blz. 430, d.d. 28-3-1393.

⁶⁵¹ Van der Gouw, Putten-2, regist no. 342, blz. 435-436, d.d. (waarschijnlijk 22-2-1396).

Bijlagen

I. Dispensatie, d.d. 11-6-1253.⁶⁵²

(Johanni) episcopo Sambiensis committitur, ut cum Willemo, domino de Strin, et Matildi muliere dispenset super impedimento adulterii cum promissione nuptiarum.

Episcopo Sambiensis.

Dilectus filius nobilis vir Willelmus dominus de Strin Trajectensis diocesis nobis exposuit, quod cum ipse olim, dimissa condam (...) uxore sua, Mattildi mulieri solute, adherens ei, quam per adulterium polluerat, promisit, quod si dictam uxorem premori contingeret, matrimonialiter contraheret cum eadem.

Tandem, uxore ipsa viam universe carnis ingressa, dictus nobilis mulierem eandem, ex qua prolem susceperat, sibi matrimonialiter copulavit.

Quare fuit ex parte ipsius nobilis nobis humiliter supplicatum, ut, cum ipse paratus sit, cum uno socio in servitio carissimi in Christo filii nostri Willelmi regis Romanorum illustris cum armis et equis per sex menses in ejus expeditionibus sub expensis propriis militare, curaremus.

Quocirca mandamus, quatinus, eo adimplente quod offert, nisi dicti, nobilis et Matildis, vel alter ipsorum in mortem uxoris predictae fuerint machinati, dispensative super premissis agas auctoritate nostra cum ipso, prout anime sue saluti secundum Deum videris expedire. Dat. Assisii III Id. Junii, anno X.

II. Boedelscheiding, d.d. 14-12-1294.⁶⁵³

Wi Aernout van Ghiesen, riddere, Nyclus van Putte, Gheraert van Wieldrecht, Heynric die Jonghe, Willem van Dubbelmonde, Peter van Hoehvliete ende Jan van Striene doen te wetene ende te verstane alle dieghene, die dese lettre sullen sien of horen lesen, dat wi een segghen hebben gheseit tusschen Hugheman van Zevenberghen, aen die een side ende Willem, Jan, Peter, Heinric, Gheraert, Bouden, Aden, Hadewijch, ende Liisbetten, sinen broederen ende sinen zusteren, aen die ander side, in alsulker manieren als hierna ghescreven staet.

In den iersten was onse segghen, dat dese voerseide neghen kindere hebben zullen half die woninghe te Sevenberghen, daer si te dien tiden in woenden, doen dese lettre wert ghemaect.

Voert soe zullen dese voerseide kindere hebben die helft van al den lande dat eyghen land es te Zevenberghen ende waer dat gheleghen es, sonder allene van der hofsteden te Zevenberghen, die nu ten tiden uteghegheven siin ende noch ute siin te ghevene alsoe verre als si den voerseiden kinderen gheboren moghen; die sal Hugheman hebben metter helft van der molen, die hemlieden, namelike dien kinderen, gheboren mach.

Ende vort soe zullen die voerseide kindere hebben die helft van al der haven, die sie ghemene hebben met hore moeder.

Voort soe sal dese voerseide Hugheman hebben alle die husinghe, die staen buten deser voerghenoemder woninghe, alsoe verre als si den voerseiden kinderen toebehoeren mochte.

Voort soe hebben die voerseide neghen kindere vertheghen te Hughemans behoef, hoers broeders, van allen horen rechte, dat si hebben aen den goede, dat gheleghen is in den lande van Breda ende voort van al der verstervenisse, die hem verstorven is van hoers vader doet, behouden al deser voerseider goedinghen, alsoe verre alst voerseit es, ende tot deser

---

⁶⁵² Brom, Bullarium Trajectense-I, no. 246, d.d. 11-6-1253.

⁶⁵³ OHZ V no. 2958, d.d. 14-12-1294; OBNB II-2 no. 1340, d.d. 14-12-1294; Drossaers, Domeinraad II, regist no. 74, d.d. 14-12-1294.

voergheoemder goedinghen soe sal die voerseide Hupheman gheven dien voergheoemden kinderen viiftich pont jaerliker renten in ouden paymente ende die in te nemene in Hughemans renten in Striene. Ende wat dat daer aen hemlieden ghebrake, dat soude hem die voerseide Hugheman gheven in den chijns te Zevenberghen te elken sente Mertijnsmissie in den winder. Ende dese voerseide renten sullen die voerseide neghen kinder houden van Hugheman voerseit ende van sinen gherechten oere ter rechter erflene.

Voort wert, dat enich van desen voerseiden neghen kinderen storve sonder oer, soe soude siin goet comen op dieghene diere leefden als van desen voerseiden neghen kinderen.

Omdat dese voergheoemde Hugheman wille dat alle dese voergheoemde sticken vaste bliven, seker ende ghestade, soe heeft hi dese lettren ghezeghelt uuthanghende met sinen eyghenen zeghele, ende voert soe heeft hi ons Aernoude van Ghiesen, riddre, Nyclus van Putte ende Gheraert van Wioldrecht voerseit, ghebeden, dat wi onsen zeghel hier aen hebben ghehanghen metten sinen in kennissen van al deser voerseider dinc.

Dit was ghedaen int jaer ons Heren als men screef dusent tweehondert tnegentich ende viere in Sente Nychaysdach.⁶⁵⁴

III. Jan- en Simon van Almonde verkopen land aan hun vader Jan van Almonde, d.d. 10-10-1402.⁶⁵⁵

Wy Jan Snelle Humans soon, en Jan Maartens soon, schepenen in Stryen, oorkonden en kennen, dat voor ons quamen heer Jan van Almmonde, ridder, en Simon van Almmonde, gebroeders, dat sy verkoft hadden Jan van Almmonde, Willems soon, horen vader, de helfte van veerthien meten lands, strekkende vander Loede totter Masen toe, waar die ander helfte Wouter van Teylingen, Heeren Simons soon, hoir beyder oem toebehoort, van welke land voersz. heer Jan en Simon voerz. hoir belijden den eersten pennink metten lesten waal vernoegt en betaalt, en geloefden dit selve land te vryen en waren jaar en dach na den recht van den lande. In kennisse der waarheyt soe hebben wy schepenen voerz. desen brief bezegelt mit onse zegelen. Gegeven in 't jaar ons Heeren dusent vier honder twee, op St. Victoersdach.

IV. Overdacht door Maria van Cralingen van goederen aan haar kinderen, d.d. 13-12-1418.⁶⁵⁶

Present scepenen ende rade der stede van Delff oirconden dat Joncvrow Marije van Cralingen, heren Jans wijff was van Almonde, met hoirs voichts hant heeft opgedragen ende overgegeven Willem, Phillips ende Cornelis van Almonde, hoire zonen, Joncfrowen Lijsebet, Jan Boet Aerntzoens wijff, ende Haze, hoire dochteren, alinge alzulcke goeden als sij hadde in Almsvoet, Wtalm, ende Strijen. In kennisse der wairheit hebben wij desen brief bezegelt mit onser stede zegel ten zaken. Int jair ons heren dusent vier hondert ende achtiën op Sinte Luciens dage.

---

⁶⁵⁴ Sint Nicasius = 14 december.

⁶⁵⁵ Van Leeuwen, *Batavia Illustrata*, blz. 846 (Letter B), d.d. 10-10-1402.

⁶⁵⁶ SA Delft, Collectie losse aanwinsten (toegang 598), inv.nr. 89, d.d. 13-12-1418.

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* (. s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

Necrologium Capituli Ecclesiae Collegiatae B. Mariae Geervlietensis, in: *Vita Vigili ab Aytta Zuichemim tomus tertius. Pars Secunda* (Uitgegeven door C.P. Hoyneck van Papendrecht, 1743), blz. 159-246. [Necrologium Geervliet]

Matthys Balen Jansz., *Beschryvinge Der Stad Dordrecht* (Dordrecht, 1677). [Dordrecht]

M.A. Beelaerts van Blokland, Het Dordtsche geslacht Van Beveren-II, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 62 (1944). [Van Beveren-II]

Gisbertus Brom, *Bullarium Trajectense. Romanorum Pontificum Diplomata quotquot olim usque ad Urbanum Papam VI (an. 1378) in Veterem Episcopatum Trajectensem Destinata*. Volumen primum (Den Haag, 1891-96). [Bullarium Trajectense-1]

J.W.J. Burgers en E.C. Dijkhof, *De oudste stadsrekeningen van Dordrecht, 1283-1287* (Hilversum, 1995). Apparaat voor de geschiedenis van Holland 11. [Stadsrekeningen Dordrecht-1]

H.P.H. Camps, *Oorkondenboek van Noord-Brabant tot 1312*. [OBNB]
Deel I-1 en I-2: De Meierij van 's-Hertogenbosch en de Heerlijkheid Gemert ('s-Gravenhage, 1979).
Deel II-1 en II-2: De heerlijkheden Breda en Bergen op Zoom ('s-Gravenhage, 2000).

F.F.X. Cerutti (en F.A. Brekelmans), *Middeleeuwse rechtsbronnen van stad en heerlijkheid Breda*. [Rechtsbronnen Breda]
Deel I: Inleiding – rechtsbronnen tot 1405 (Utrecht, 1956).
Deel II: Rechtsbronnen 1405 tot 1477 (Bussum, 1972).
Deel III: Rechtsbronnen 1477 tot 1504, supplement op delen I en II, indices (Zutphen, 1990).

A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland* (Zaltbommel, 1969). [Graven van Holland]

A.W.E. Dek, *Genealogie der Heren en Graven van Egmond* (Zaltbommel, 1970). [Van Egmond]

C. Dekker, *Archief van de Heren van Putten en Strijen, 1235-1459* (Den Haag, 1959) (typoschrift). [Putten en Strijen]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassauschen Domeinraad*. Eerste deel ('s-Gravenhage, 1948). Regestenlijst. [Domeinraad I]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassause Domeinraad*. Tweede deel ('s-Gravenhage, 1955). Regestenlijst. [Domeinraad II]

M.A. Erens, *De oorkonden der Abdij Tongerlo*. [OAT]
Deel I, 1130-1294 (Tongerlo, 1948).
Deel II, 1294-1318 (Tongerlo, 1950).
Deel III, 1318-1344 (Tongerlo, 1952).
Deel IV, 1344-1365 (Tongerlo, 1958)

A. Erens, *De Oorkonden van het Norbertinessenklooster St. Catharinadal te Breda – Oosterhout* (Breda – Oosterhout, 1928-1931).⁶⁵⁷ [St. Catharinadal]

P. Ernsting en J.D. Winsemius, *Regesten van oorkonden en akten voorkomende in de registers van de heren van Putten en Strijen* (. s-Gravenhage, 1969). Provinciale Inspectie der Archieven in Zuid-Holland.⁶⁵⁸ [Oorkonden Putten en Strijen]

Abraham Ferwerda, *Nederlandsch geslacht-, stam- en wapenboek*. Eerste deel: letter A-B, tweede deel: letter C-E (Amsterdam, 1785). [Stam- en wapenboek]

R. Fruin Th.Az., *Het archief der stad Reimerswaal* ('s-Gravenhage, 1897). [Reimerswaal]

L. Galesloot, *Le livre des Feudataires de Jean III, duc de Brabant* (Bruxelles, 1865). [Leenboek van Brabant]

G.J. van Gelder, De geslachten Van Drencwaert en Prijs, alias Van Zuutoort, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 50 (1995). [Van Drencwaert]

G.J. van Gelder, Het riddermatige geslacht Van Wendelnesse uit de Grote of Zuidhollandse Waard. Een onderzoek naar de herkomst van het Dordtse patriciërs geslacht Oem, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 126 (2009). [Van Wendelnesse]

W. van Gouthoeven, *D'oude Chronijcke ende historiën van Holland (met West-Vriesland), van Zeeland ende van Utrecht* (Dordrecht, 1620). [D'oude Chronijcke]

J.L. van der Gouw, *Rekeningen van de domeinen van Putten, 1379-1429*. Deel I: rekeningen 1379-1419 (. s-Gravenhage, 1980). RPG Grote Serie 170. [Putten-1]

J.L. van der Gouw, *Rekeningen van de domeinen van Putten, 1379-1429*. Deel II: rekeningen 1420-1429. Deel III: teksten en regesten 1229-1430 ('s-Gravenhage, 1980). RPG Grote Serie 171. [Putten-2]

W.A. van Ham, *Inventaris van de archieven van de Raad en Rekenkamer van de Markiezen van Bergen op Zoom* ('s-Hertogenbosch, 1980). Rijksarchief in Noord-Brabant, Gemeentearchief Bergen op Zoom. Inventarisreeks no. 25. [Raad en Rekenkamer]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis*. Deel I (Utrecht, 1875). [Rekeningen I]
Deel II (Utrecht, 1876). [Rekeningen II]
Deel III (Utrecht, 1878). [Rekeningen III]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche huis*. Deel I (Utrecht, 1879). [Rekeningen IV]
Deel II (Utrecht, 1880). [Rekeningen V]

Jan van Helmont, *Gelre B.R. Ms. 15652-56*. (Leuven, 1992). Een zwart-wit reproductie van het wapenboek Gelre met inleiding en registers. [Wapenboek Gelre]

A.H. Hoeben, *Noord-Brabants wapenrepertorium • deel 1* (Helmond, 2001). [Wapenrepertorium]

C. Hoek, Acten betreffende Zuid-Holland in het cartularium van het klooster Nieuwlicht bij Utrecht, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 16 (1961). [Nieuwlicht-1]

---

⁶⁵⁷ BHIC, Norbertinessenpriorij Sint-Catharinadal, 1271-1900 (toegang 2095).

⁶⁵⁸ Niet uitgegeven. Een exemplaar is op de bibliotheek van de vereniging aanwezig.

- C. Hoek, De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenese, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 82 (1965). [De woning van heer Dirk van Hodenpijl]
- C. Hoek, De bezittingen rond Rotterdam van de Sint Paulus-abdij, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 22 (1967). [Leenkamer Paulusabdij]
- C. Hoek, Leenmannen van de heren van Putten en Strijen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 25 (1970). [Leenmannen Putten en Strijen]
- C. Hoek, Repertorium op de lenen van Putten, gelegen in het land van Poortugaal en in de Riederwaard, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 27 (1972). [Leenkamer Putten]
- C. Hoek, Repertorium op de Grafelijke lenen in de Lier, Schipluiden en Vlaardingen, 1252-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 28 (1973). [Grafelijk lenen in De Lier]
- C. Hoek, Pernis zonder Olie (Fragmentgenealogie Van Almonde), in: *Holland Regionaal-Historisch Tijdschrift* jrg. 5 (1973), no. 4. [Van Almonde]
- C. Hoek, Repertorium op de lenen van de Lek en Polanen, gelegen in Delfland, Schieland, op het eiland IJsselmonde en in de Lek, 13^e eeuw-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 37 (1982). [Leenkamer De Lek en Polanen]
- C. Hoek, De inkomsten uit de grafelijke domeinen te Capelle aan den IJssel, Moordrecht, en Nieuwerkerk aan den IJssel, 1334-1607, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 43 (1988). [Grafelijke domeinen]
- C. Hoek, Acten betreffende Zuid-Holland in het cartularium van het klooster Nieuwlicht bij Utrecht, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 45 (1990). [Nieuwlicht-2]
- Maria Hüffer, *Bronnen voor de geschiedenis der Abdij Rijnsburg*. Eerste deel ('s-Gravenhage, 1951). RGP nr. 31 en 32. [Abdij Rijnsburg-2]
- A. Hulshof, Egmondse annalen uit de veertiende eeuw, in: *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap*, 35e deel (1914). [Egmondse annalen]
- J.M.F. IJsseling, *Inventaris van het archief van het Begijnhof te Breda* (Breda, 1966). [Begijnhof]
- G.C.A. Juten, *Cartularium van het Begijnhof te Breda* (Ginniken, 1910). Uitgave van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant [Begijnhof]
- B. de Keijzer, Een bastaardtak van de Heren van Strijen (Fragmentgenealogie Van der Weede), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 51 (1996). [Van der Weede]
- A.C.F. Koch (ed), *Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*. [OHZ]
 Deel I: eind van de 7^e eeuw tot 1222 ('s-Gravenhage, 1970).
 Deel II: 1222 tot 1256 (Assen/Maastricht, 1986).
 Deel III: 1256 tot 1278 (Assen/Maastricht, 1992).
 Deel IV: 1278 tot 1291 (Assen, 1997).
 Deel V: 1291 tot 1299 (Den Haag, 2005).
- J.C. Kort, *Het archief van de Heren van Voorne, Burggraven van Zeeland, 1272-1371* ('s-Gravenhage, 1972). [Van Voorne]

- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Voorne in Noord-Holland, Kennemerland, Waterland en Zeeland, 1230-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 32 (1977). [Leenkamer Voorne-2]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Voorne in Overflakkee en Westvoorne, 1220-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978). [Leenkamer Voorne-3]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Voorne op het eiland Voorne, 1230-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978). [Leenkamer Voorne-4]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Dussen, 1356-1671, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978), jrg. 36 (1981) (aanvulling). [Leenkamer Dussen]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Strijen, 1290-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 34 (1979). [Leenkamer Strijen]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Putten, 1229-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 34 (1979). [Leenkamer Putten]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Teylingen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Teylingen]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Altena]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Teylingen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Teylingen]
- J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in Voorburg, 1274-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 41 (1986). [Grafelijke lenen Voorburg]
- J.C. Kort, Lenen van de abdij St. Truiden in het land van Heusden, 1242-1627, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Leenkamer abdij St. Truiden].
- J.C. Kort, Grafelijke lenen in Zwijndrecht, 1282-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Grafelijke lenen in Zwijndrecht]
- J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard, 1276-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 51 (1996). [Grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Heusden, 1246-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 52 (1997). [Leenkamer Heusden]
- J.C. Kort, Repertorium op de grafelijk lenen in Zuid-Holland op Voorne, Putten en ten zuiden van de Grote Waard, 1280-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 53 (1998). [Grafelijke lenen in Zuid-Holland]
- Frans van Mieris, *Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende Met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, en eindigende met den dood van onze Gravinne, Vrouwe Jacoba van Beyere, in 4 delen* (Leyden, 1753-1756). [Van Mieris]
- P.L. Muller, *Regesta Hannonensia. Lijst van Oorkonden betreffende Holland en Zeeland, 1299-1345, die in het charterboek van Van Mieris ontbreken* ('s-Gravenhage, 1882). [Regesta Hannonensia]

S. Muller Fz., Het oudste register van Graaf Florens, in: *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap*, 22^e deel (1901). Opnieuw uitgegeven door H. den Hertog en B. de Keijzer, waarnaar in deze publicatie verwezen wordt, in de reeks *Hollandse Bronnen*, deel 4 (Rotterdam, 2009). [Het oudste register]

H.K. Nagtegaal, *Wapenboek van het Hoogheemraadschap van Delfland* (Rotterdam, 2010). Een uitgave van de *Hollandse Vereniging voor Genealogie*. [Hoogheemraadschap Delfland]

Henri Obreen, Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland. De heeren van Putten en van Strijen, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 50 (1932). [Putten en Strijen-1]

Henri Obreen, Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland. De heeren van Putten en van Strijen, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 51 (1933). [Putten en Strijen-2]

Anton van Oirschot, *Middeleeuwse kastelen van Noord-Brabant* (Rijswijk, 1981). [Kastelen Noord-Brabant]

P.S.C. van der Plas, Het geslacht Van Voorschoten, later geheten Van Cralingen: opkomst, bloei en neergang, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 130 (2013). [Van Voorschoten]

J.-Th. de Raadt, *Sceaux Armoriés des Pays-Bas et des Pays Avoisinants. Recueil historique et héraldique*. Deel I en II (Bruxelles, 1898), deel III (1900), deel IV (1901). [Sceaux Armoriés]

Th. van Rheineck Leyssius, Striana. De oorsprong der Almonde's, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 51 (1933). [Striana-1]

Th. van Rheineck Leyssius, Striana. De eerste Heeren van Zevenbergen, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 53 (1935). [Striana-2]

Th. van Rheineck Leyssius, Het nageslacht van Hr. Willem Heer van Striene en zijne tweede echtgenoot Ver Mathilde, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 55 (1937). [Striana-4]

Th. van Rheineck Leyssius, Aanvullingen op Striana II, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 63 (1945-1946). (Striana-3)

J.B. Rietstap, *De wapens van den Nederlandschen adel* (Groningen, 1890). [Wapens]

Engel Roza, Ridder Jan van Rosendael en zijn naamgenoten, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 121 (2004). [Van Rosendael]

A.P. van Schilfgaarde, *Het archief der Heeren en Graven van Culemborg* ('s-Gravenhage, 1949). [Culemborg]

H.J. Smit, *Rekeningen der graven en gravinnen uit het Henegouwsche huis*.

Deel I (Utrecht, 1924). [Rekeningen VI]

Deel II – nalezing (Utrecht, 1929). [Rekeningen VII]

Deel III – inleiding (Utrecht, 1939). [Rekeningen VIII]

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel I: 1276-1433 eerste stuk: inleiding, lijsten en indices ('s-Gravenhage, 1991). RGP Grote Serie 201. [Dagvaarten I]

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel I: 1276-1433 tweede stuk: teksten ('s-Gravenhage, 1987). RGP Grote Serie 202. [Dagvaarten II]

J.G. Smit, Noordnederlandse leden van de broederschap van Onze-Lieve-Vrouw van Halle, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 112 (1995). [Broederschap van O.L.V. van Halle]

H.J.J. Vermeulen, Een heel domme fout van de klerken van de graaf van Holland?, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Domme fout]

J.P. van Visvliet, *Inventaris van het Oud Archief der Provincie Zeeland, deel III* (Middelburg, 1898). [Archief Zeeland-3]

E. Warlop, *De Vlaamse adel voor 1300* (Kortrijk, 1976). Engelse editie. Inleiding [Vlaamse adel-I] en genealogische tabellen [Vlaamse adel II]

J.W. Zondervan, De vrouwen van Randerode en Zandenburg (Veere), in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 110 (1993). [Van Borsele]

Internet

Tekstuitgave van de Bredase necrologia en obituaria, bewerkt door Frans Gooskens (1998). (<https://deoranjeboom.nl>)

- . Begijnhof (1353) ca. 1500-1626.
- . Norbetinessenklooster Sint-Catharinadal (1271-1960).
- . Grote of O.L.V.-kerk, college van kanunniken (1303-1580).
- . Grote of O.L.V.-Kerk, college van kapelaans (1303-1580).
- . Anniversaria et presentiae.

CBM | Cijnsregisters uit Breda, bewerkt door dr. Henk Muntjeswerff m.m.v. drs. Harry Gerritsen (2005) (<https://cijnsregisters.jouwweb.nl/cbm>).

Registers van de Hollandse grafelijkheid, 1299-1345. Een bewerking van 3.522 teksten, die openbaar te raadplegen zijn op de website van het Huygens ING (www.huygens.knaw.nl).

Repertoria op de leenkamers. Alle bewerkingen (repertoria) van leenkamers, ook de niet gepubliceerde, zijn voor iedereen openbaar te raadplegen op de Hollandse Genealogische Databank (www.hogenda.nl).

Afkortingen

AGH	Archief Graven van Holland
BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
GTMWB	Genealogisch Tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard
HHA	Heerlijheidsarchief
NA	Nationaal Archief